

**UPETROM
T-50**

**34
'69**

FLACARA

ANUL XVIII
NR. 742
16 AUGUST 1969

CONGRESUL VICTORIILOR

Într-un spirit de înaltă răspundere, de grijă profundă față de interesele partidului și poporului, față de cauza socialismului, timp de șapte zile, cel mai înalt for al partidului, Congresul, a făcut bilanțul cuprinzător al activității desfășurate de comuniștii români, de muncitori, țărani și intelectuali, de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, pentru construirea socialismului în patria noastră.

Însușindu-și pe deplin aprecierile Raportului Comitetului Central cu privire la căile evoluției în continuare a societății noastre socialiste, la modul de soluționare a problemelor economice și sociale specifice actualei etape prin care trece țara noastră, cel de-al X-lea Congres al P.C.R. a adoptat liniile directoare, interne și externe, expuse în Raport, adoptând astfel programul dezvoltării multilaterale a României socialiste în următorii zece ani. Congresul partidului a stabilit că telul fundamental al întregii noastre activități viitoare îl constituie extinderea și modernizarea bazei tehnico-materiale, perfecționarea relațiilor socialiste de producție, făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate.

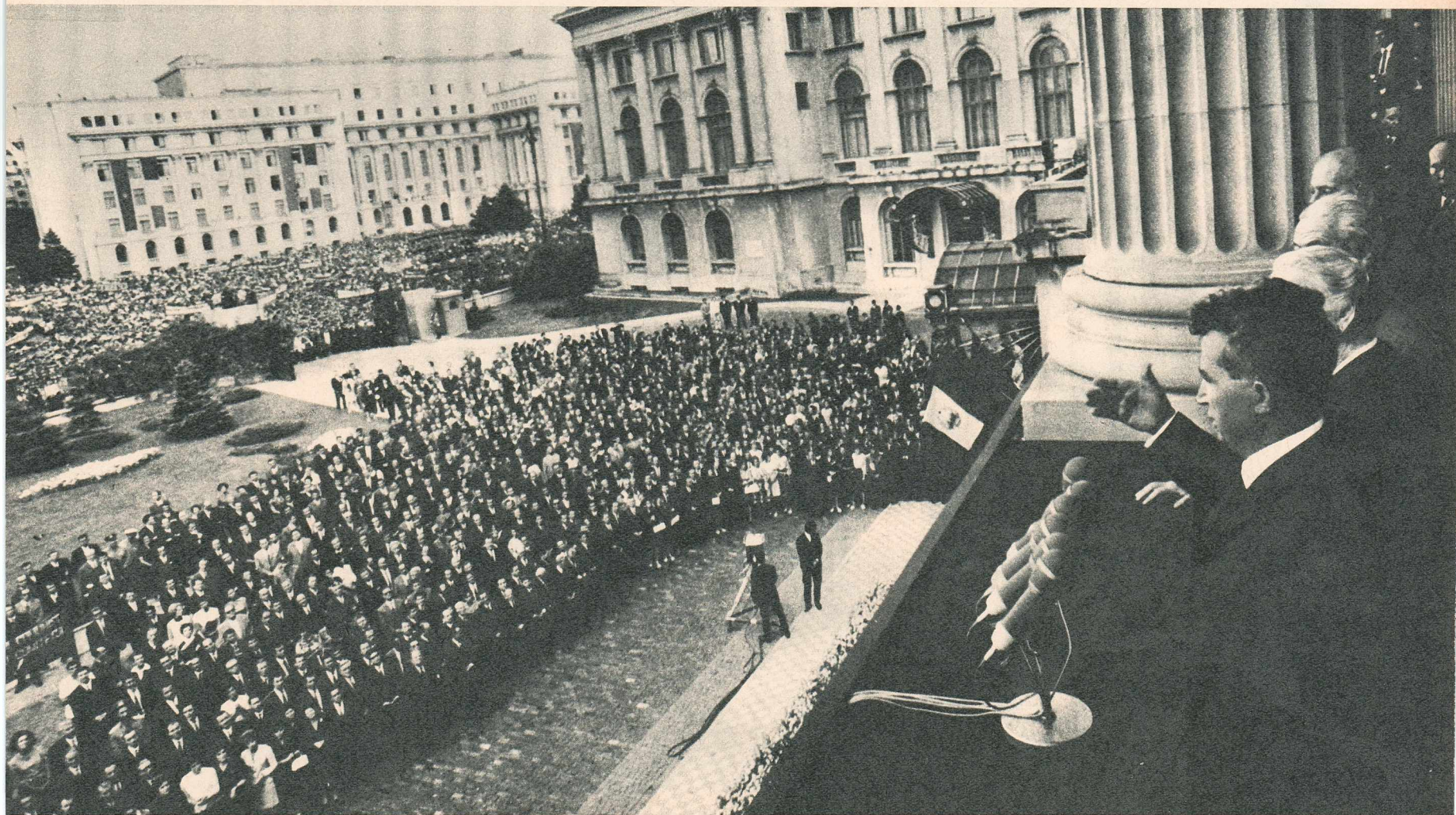
Dovada cea mai grăitoare a unității indestructibile a partidului, a întregului nostru popor — expresia hotărârii neșămutate a națiunii noastre socialiste de a înfăptui neabătut hotărârile Congresului al X-lea — a constituit-o aprobarea unanimă a Raportului Comitetului Central și a proiectului de Directive, a direcțiilor principale de viitor ale politicii interne și externe ale României.

◀ Delegații la Congres au ales prin vot secret Comitetul Central al Partidului.

▶ Sala Palatului vibrează impetuos de aplauzele și uralele celor prezenți, de acord întru totul cu hotărârile Congresului.

DE AZI ȘI DE MÎINE

Mulțimea adunată în fața Palatului ascultă cu însuflețire cuvântul tovarășului Nicolae Ceaușescu, ales, prin voința fierbinte a comuniștilor și a întregului popor, secretar general al partidului.

«Spiritul critic și autocritic care s-a manifestat atât în plenul Congresului cât și în secțiuni — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — oglindește combativitatea partidului nostru, a cadrelor sale, hotărârea activului de partid de a acționa cu toată fermitatea pentru lichidarea lipsurilor care mai dăinuie în munca noastră, pentru îndeplinirea în cele mai bune condițiuni a marilor sarcini trasate de Congres».

Congresul al X-lea al partidului nostru a marcat o etapă nouă, calitativ superioară, a dezvoltării partidului nostru, a activității de construcție socialistă în România. Spiritul care a domnit în Congres, dezbaterile care au avut loc, au constituit un înalt exemplu de felul cum trebuie să muncească fiecare la locul său de muncă pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de partid.

Spiritul înnoitor, gândirea originală, abordarea curajoasă, clarvăzătoare și profund marxist-leninistă a problemelor teoretice ridicate de contemporaneitate, înalta exigență comunistă, trăsături caracteristice ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru care secretarul general al partidului se bucură de prețuirea unanimă și dragostea caldă a întregului partid, a întregului popor, s-au reliefat cu pregnanță în cursul lucrărilor Congresului, contribuind într-o măsură hotărâtoare la determinarea stilului de lucru al Congresului.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm și într-o deplină unanimitate, în spiritul propunerii făcute de toate comisiunile organizațiilor județene de partid, de toate organizațiile partidului, însușindu-și concluziile adoptate de toate secțiunile Congresului, exprimând voința fierbinte a tuturor comuniștilor și a întregului popor, Congresul a ales în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiul cel mai iubit al poporului român.

Hotărârile adoptate în unanimitate, alegerea în unanimitate de către Congres a organelor conducătoare de partid au constituit o dovadă a unității de fier a partidului nostru, chează în îndeplinirii cu succes a tuturor sarcinilor și hotărârilor care s-au adoptat la Congres.

Cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român a constituit o puternică afirmare a rolului de forță politică conducătoare pe care partidul îl îndeplinește cu succes în societatea noastră socialistă, a constituit o încununare deosebit de expresivă a marilor succese obținute de poporul român sub conducerea partidului comunist, în lupta pentru transformarea revoluționară a societății noastre, pentru triumful socialismului în România.

FLACĂRA

certitudinea viitorului

Vor trece anii, vom păși pe magistralele comunismului, dar în mintea și inimile noastre vom păstra mereu vii, mereu proaspete, imaginile de neuitat ale acestei veri de aur, în care culegem nu numai roadele pătrării de veac, de națiune liberă și înfloritoare, ci ne și fixăm coordonatele de MÎINE, care, pentru fiecare dintre noi, vor însemna un plus de frumusețe, de bunăstare.

Bucurându-mă de osebita cinstire de a fi printre cei 1915 delegați la forul suprem al comuniștilor români — Congresul al X-lea al partidului — am avut certitudinea că sub cupola sălii Palatului se desfășoară panoramic o uriașă planșetă, pe care gândirea cutezătoare și mîna încercată a marelui arhitect — P.C.R. — prefigurează contururile a ceea ce numim atât de simbolic edificiul României socialiste.

Cu câtă pasiune și precizie, cu cât umanism și clarviziune comunistă a înfățișat tovarășul Nicolae Ceaușescu tabloul României socialiste pentru anii care vin. Am deslușit din cuvintele Raportului Comitetului Central cel mai tulburător poem închinat muncii și luptei de viitor a poporului nostru.

Ascultîndu-l pe secretarul general al partidului am trăit cu tărie sentimentul mîndriei patriotice pentru faptul că destinele țării sînt conduse de un asemenea partid, că în fruntea sa se află, prin voința tuturor comuniștilor, a întregii națiuni, fiul cel mai iubit al poporului nostru.

Vreme de șapte zile, comuniștii români au innobilat și mai mult caracterele înțelepciunii partidului, a poporului nostru, au așezat în văzul și-n auzul națiunii, a lumii întregi, temelii de granit ale dezvoltării României socialiste în deceniul următor.

Și au făcut-o cu acea responsabilitate matură pentru destinele patriei, ale socialismului, caracteristică partidului nostru. Cu acel simț combativ și acea logică de fier care înlătură compromisurile și autoliniștirea, conferind astfel Documentelor adoptate într-o impresionantă umanitate trăsătura esențială de a fi emanația voinței și gândirii colective. Arăta tovarășul Ceaușescu în cuvîntul rostit la încheierea Congresului: «Putem spune fără greș

că actualul Congres al partidului marchează o etapă nouă, calitativ superioară, a dezvoltării partidului nostru, a activității de construcție socialistă în România».

Știm prea bine că drumul ce-l vom străbate nu va fi întru totul neted, că vom avea de biruit multe greutăți, că va trebui să ducem bătălii împotriva inerției și rutinei unora. Dar cu atât mai mare va fi bucuria izbînzii, cu atât mai de prețuit gîndirea novatoare, întrupate din înțelepciunea și forța partidului.

Cartografiile vor avea destul de lucru pentru a înscrie pe harta economică a țării noile cetăți ale metalului și luminii, ale polimerilor și aurului verde, căci industria va fi și pe mai departe cheia de boltă a politicii economice a partidului și statului.

Sub influența celor trei elemente — apa canalelor de irigație, mașinile și îngrășămintele chimice — ogoarele vor fi și mai rodnice.

Știința, artele și învățămîntul se vor înscrie și mai spectaculos în viața cea de toate zilele. Spunea un delegat la Congres, în cuvîntul său, că istoricul eveniment la care întreaga suflare românească s-a simțit angajată din plin marchează «numărătoarea inversă» dinaintea startului României spre noi înălțimi sub soare, spre piscurile tot mai înalte ale civilizației și progresului.

Datele fundamentale ale acestui măreț și cutezător act, deschizător de luminoase perspective, le avem în mintea și în inimile noastre.

Stă în puterea fiecărui muncitor, țaran, intelectual de a transforma cuvintele în fapt palpabil. Aceasta înseamnă înainte de toate muncă ridicată la parametri superiori, eforturi înzecite, hotărîre de neabătut de a înfăptui politica internă și externă a partidului.

Toți ca unul, fii ai acestui pămînt, vor să răspundă apelului ce le-a fost adresat de către Congres, unindu-și și mai mult rîndurile în jurul partidului, al Comitetului său Central în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru a asigura progresul neîntrerupt al patriei, succesul operii de faurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Viitorul de aur al patriei, ziua ei strălucită de mîine, începe AZI.

Ion MĂRGINEANU

▲ Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul participanților la Congres.

Un grup de veterani ai mișcării muncitorești și revoluționare din țara noastră într-o pauză a lucrărilor Congresului. ▼

cărbune pentru temelii

Nu numai pentru națiunea română, ci și pentru mine, ca cetățean al patriei, Congresul al X-lea al P.C.R. a însemnat o dată importantă. Desigur, n-am să pot uita niciodată faptul că am participat, alături de ceilalți delegați, la dezbateri profunde, esențiale, la prezentarea unui program care va asigura României deceniului următor apropierea de nivelul țărilor cu economie avansată. Perspectivele deschise de Congres sînt emoționante, mărețe, adevărate salturi în civilizația țării noastre.

Nouă, lucrătorilor din industria minieră, ramură de bază a economiei, de dezvoltarea căreia depind și alte sectoare de activitate, ne revin sarcini multiple, diversificate, anevoioase uneori, dar pentru care încredințăm partidul, Comitetul său Central, că depunem garanția îndeplinirii.

În Raportul prezentat, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că un obiectiv de însemnătate deosebită al cincinalului viitor este dezvoltarea și diversificarea bazei energetice, folosirea ei mai rațională.

Cu abnegația care-i caracterizează, însușiți de amplul program de dezvoltare a României socialiste, colectivele de muncitori de la Rovinari, întreprindere tînără dar deja impusă prin realizările sale, vor face totul, alături de ceilalți lucrători din ramură, ca extracția de cărbune să atingă un nivel de 36-38 milioane tone în anul 1975, așa cum prevăd Directivele Congresului. Vrem să răspundem îndemnului fierbinte și exemplului personal al secretarului general al partidului nostru, cu fapte. La temeliiile socialismului multilateral dezvoltat, noi aducem convingerile noastre, speranțele noastre, și le întărim cu ce știm noi să producem: cărbune, adică energie!

Ion JESCU
director Întreprinderea minieră
Rovinari - Gorj

Încredere

Am ascultat cu adîncă emoție și legitimă mîndrie cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu de la înalta tribună a celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Raportul realizează o strălucită și temeinică analiză a drumului parcurs dintre cele două congrese, anticipînd emoționant evoluția destinului colectiv al poporului nostru.

Tabloul viguros al statului socialist s-a născut și a prins împlinire sub ochii noștri.

Raportul oferă pentru noi toți un vast program mobilizator, o prefigurare exactă a viitorului prin imensa bogăție de idei și de sugestii, prin conturarea vastului tablou al României de mîine. Faptul că în fruntea partidului, în fruntea acestui popor, votul unanim al comunistilor și dragostea tuturor l-au desemnat pe tovarășul Ceaușescu, ne însuflețește și ne conferă o încredere caldă, omeneste necesară marilor înfăptuiri.

Evident, obiectivele cincinalului viitor cer și din partea oamenilor muncii de la sate eforturi sporite. «Este necesar să arătăm că mai avem multe de făcut pentru a spune că am realizat o agricultură modernă, multilateral dezvoltată» — a subliniat în cadrul Raportului tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Reîntorsă acasă, împreună cu toți membrii cooperativei agricole de producție din satul nostru, vom căuta, ca prin munca noastră, să contribuim la dezvoltarea agriculturii de mîine, a agriculturii României viitorului.

Maria ZIDARU

**Erou al muncii socialiste, C.A.P.
Păulești—judetul Satu Mare**

responsabilități

Sînt în viață momente care se înscriu în biografia noastră intimă fără puțință de a mai fi șterse vreodată. Sînt acele momente, cînd tu, omul simplu pînă ieri, și poate și

după aceea, anonim, preocupat de munca zilnică, de problemele ei mai mari sau mai mici, te trezești deodată pe acea culme de răscruce istorică, în care reprezentanții cei mai valoroși ai poporului tău au fost chemați să gîndească și să hotărască cum trebuie să arate fața de mîine a țării, ce trebuie și cum trebuie făcut pentru bunăstarea și fericirea ta.

Și am simțit cît de mare și adevărată a fost bucuria celor aleși delegați, a celor propuși pentru a fi invitați să ia parte la acest forum al partidului, al țării, care este Congresul al X-lea.

Și m-am bucurat că printre aceștia am întîlnit cunoștințe, mai vechi și mai noi, despre viața și munca cărora am scris, undeva tresărînd în mine și acea mîndrie, puțin egoistă, că nu am greșit, și că zilele și nopțile de alergătură și apoi alte zile și alte nopți de trudă pentru a găsi cuvîntul care să exprime adevărul și-au găsit astăzi, acum și aici, recompensa supremă.

Am discutat cu unii, pe alții i-am auzit vorbind de la înalta tribună a Congresului, și i-am găsit din nou uniți prin acea trăsătură comună — înaltul sentiment al responsabilității. Și este firesc să fie așa, pentru că sînt membrii aceluiași partid — Partidul Comunist Român.

Niciodată, în istoria sa zbuciumată, poporul nostru nu a avut în fruntea sa un detașament de avangardă care să posede într-un asemenea grad înalt simțul istoriei, cum este partidul comunist. Și o astfel de supremă calitate se exprimă practic și prin sentimentul unei înalte și atotcuprinzătoare responsabilități.

Rezultă aceasta din cuvîntul zecilor și sutelor de mii de oameni care au participat în zilele premergătoare Congresului la dezbaterile documentelor, din adeziunea unanimă a întregului popor față de conținutul documentelor elaborate de Congres, din munca avîntată, conștientă, făcută cu brațele sau cu mintea, pentru ca tot ceea ce a pre-

conizat partidul să devină faptă; rezultă aceasta, exprimată în gradul cel mai înalt, din Raportul Comitetului Central al Partidului, prezentat în fața Congresului de tovarășul Nicolae Ceaușescu, document care cuprinde o amplă sinteză a experienței acumulate de popor în edificarea României socialiste, a modului de a gîndi și a acționa a partidului nostru, o analiză profundă a politicii sale interne și externe; rezultă aceasta din activitatea neobosită a Comitetului nostru Central, din întreaga viață și muncă a secretarului general al partidului, care întruchipează, așa cum atît de impresionant a fost caracterizat în Congres, «profilul comunistului uman, exigent, dar drept, receptiv la efluviile inteligenței și înțelepciunii, el însuși un clocotitor dinam de idei originale, de esență revoluționară, pasionat pînă la incandescență pentru idealul căruia și-a închinat viața, marxist-leninist în fibrele intime ale spiritului».

Și sentimentul acestei responsabilități pentru destinele țării îl trăim cu toții, pentru că noi toți la un loc ne numim **PARTIDUL**.

Petru ISPAS

un glas din baia mare

În uzina în care lucrez, una dintre cele mai mari și mai vechi întreprinderi băimărene (împlinește în curînd 150 de ani de existență), Congresul al X-lea a fost salutat cu o deosebită satisfacție întrucît toate problemele puse în discuție corespund în întregime năzuințelor întregului nostru popor. Încă de la începutul anului, pentru a cinsti cel de-al X-lea Congres al partidului, colectivul nostru s-a străduit să obțină realizări deosebite în muncă. În felul acesta în zilele cînd la București înaltul forum al

partidului pune temelia viitoarei dezvoltări economice a patriei și lua hotărîri merite să dea o nouă strălucire țării, noi am putut raporta că am realizat de la începutul anului și pînă în prezent produse peste plan în valoare de 48 de milioane lei. Tot în cinstea Congresului am obținut o economie peste plan în valoare de aproape 4 milioane lei, iar productivitatea muncii a crescut cu 9,5%. Două sectoare importante ale uzinei noastre, cel care fabrică acid sulfuric și cel care produce oxigen, au salutat Congresul livrînd suplimentar produse în valoare de 206 000 lei. În zilele Congresului colectivul nostru și-a mai luat angajamentul de a depăși pînă la sfîrșitul anului actualele realizări peste plan la producția globală și marfă cu încă 12 milioane lei. Personal, subscriu din toată inima la realizarea mărețului program care ne stă în față în viitorul cincinal. Exigență în muncă, folosirea cît mai judicioasă a timpului și a materialelor, urmărirea eficienței economice, îndrumarea științifică a colectivului din secția în care lucrez — iată obiectivele pe care le voi urmări clipă de clipă, conștient fiind că în felul acesta contribuim la marea operă de dezvoltare în continuare a patriei, ale cărei jaloane s-au pus la cel de-al X-lea Congres.

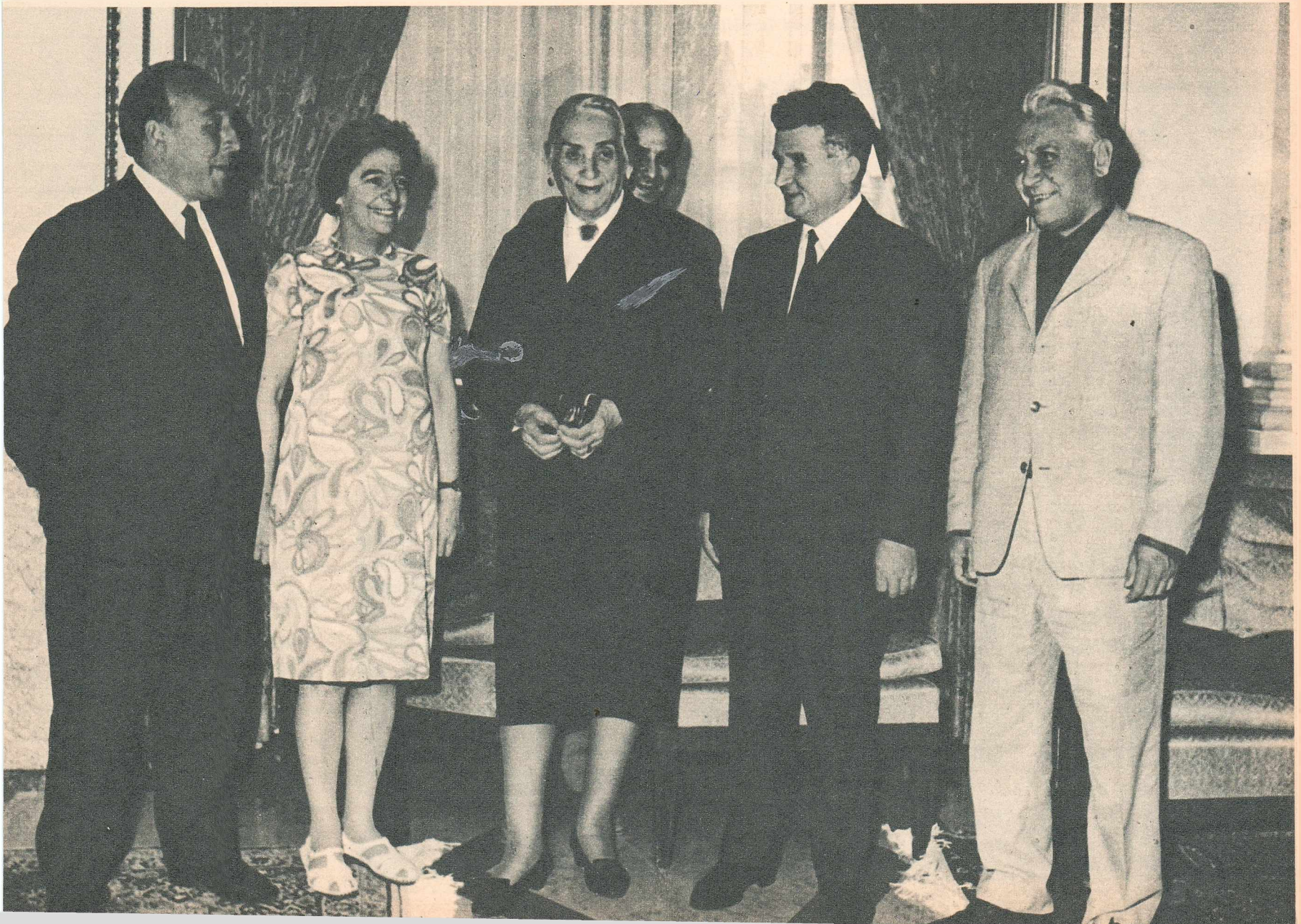
Ioan CHERECHEȘ
maistru principal, secretar al
comitetului de partid al uzinei
metalo-chimice «1 Mai» din
Baia Mare

perspective matematice

Oricine a citit, oricine a ascultat — și am avut prilejul și de a citi și de a asculta — Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu a

(Continuare în pag. 6)

Într-o pauză a Congresului, tovarășul Nicolae Ceaușescu se întreține cu membrii delegației Partidului Comunist din Spania, condusă de tovarășa Dolores Ibarruri.

fost impresionat de cât de des, în acest raport, apare cuvântul știință și adjectivul științific. Este pentru omul de știință o perspectivă frumoasă care se deschide în cincinalul viitor, perspectivă în care el va putea continua și dezvolta activitatea pe care o duce de 25 de ani. Fiindcă această îmbinare între Congresul partidului de astăzi, care dă directive pentru activitatea viitoare, și sărbătorirea a 25 de ani de la eliberare, în care facem bilanțul trecutului, este în fond un mod științific de a se lucra. Vedem, cercetăm, analizăm trecutul ca, din ceea ce am reușit să facem, din ceea ce n-am reușit să facem, să tragem concluzii asupra felului cum trebuie să facem în viitor. Știința s-a dezvoltat foarte mult în ultimii 25 de ani și se va dezvolta încă și mai mult în viitorii ani. Dezvoltarea aceasta a fost posibilă fiindcă Partidul Comunist Român a avut în tot timpul grijă de dezvoltarea științei și va continua să o aibă. Câteva cifre care sînt interesante le putem da. De exemplu, numărul cărților de matematică de autori români dar editate în edituri străine era de un volum la trei ani și jumătate în toată perioada dintre 1910 și pînă în 1945. Dacă ne uităm la graficul aparițiilor, constatăm o anume regularitate impresionantă și în același timp putem constata că acesta este ritmul dezvoltării științei, de admirat totuși, deși lent, dinainte de eliberare. Cam de prin 1956 și pînă azi creșterea este atât de puternică încît acum un an, în 1968 — ultimul în care am putut avea statistica pe un an întreg — numărul volumelor de autori români editate de edituri străine e de șapte ori mai mare decît înainte de război. Să nu uităm că există o întreagă perioadă între 1945 și 1956 cînd nu s-a editat nimic. De ce? Fiindcă a fost război? Incontestabil. Fiindcă a fost război rece? Incontestabil. Dar și fiindcă fenomenele sociale au nevoie de un anume timp pînă cînd își fac efectele bune, legile bune. De exemplu, reorganizarea universităților, reorganizarea muncii în Academie, din 1949, nu este vizibilă pe statistici, ca efecte, decît începînd din 1956 și uneori chiar din 1962. În munca aceasta științifică e nevoie de

un anume timp, timp cît oamenii învață, timp cît oamenii se maturizează. Perspectivele în acest cadru, perspectivele care se deschid sînt imense. Mă gîndesc mai mult la matematică, fiindcă aceasta este disciplina în care mă ocup. Preocupările de economie matematică, utilizarea calculatoarelor în economia țării, în conducerea problemelor economice, în rezolvarea problemelor de producție, în conducerea întreprinderilor, iată un domeniu care deschide largi perspective. Despre calculatoare singurii profesori care vor putea să fie sînt matematicienii. Matematicienii au de învățat pe alții: mii de ingineri, de economiști și de matematicieni. Avem nevoie de o generație întreagă de profesori pentru utilizarea calculatoarelor, și Centrul de calcul al Universității din București a și început, încă de anul trecut, încă de acum 12 ani, să lucreze în perspectivele utilizării calculatoarelor. Perspective atât de clar puse în Directive, încît ele stîrnesc entuziasmul de nedescris al tuturor matematicienilor.

Acad. Grigore MOISIL

muncă, muncă, numai muncă!

De la începutul lucrărilor Congresului, am simțit permanent o mare emoție și o neasemuită bucurie pentru încrederea ce mi-a fost acordată de către comuniștii județului Covasna de a-i reprezenta în cel mai înalt forum al țării, al nostru, al tuturor.

Deși nu pot spune că m-am născut o dată cu țara noastră nouă, consider totuși că acești minunați 25 de ani au fost anii în care am crescut și m-am format în spiritul dragostei de muncă, de patrie, de partidul nostru drag, astfel încît cei 31 de ani ai mei se împletesc cu vîrsta patriei. Întreaga evoluție a societății a pus în fața femeilor mari răspunderi profesionale, civice și politice, și în același timp ne-a dat satisfacția că partidul nostru, conducerea sa, are grijă de noi, ne apreciază munca, ne recunoa-

ște drepturile și ne sprijină activitatea. Ce poate fi mai edificator decît faptul că astăzi, noi, femeile din această țară, sîntem bune muncitoare în uzină și pe ogoare, bune și răbdătoare cadre didactice, medici plini de pasiune, ingineri și cercetători. În activitatea pe care o desfășor îmi voi aduce nemijlocit aportul la aplicarea, la traducerea în viață a hotărîrilor Congresului al X-lea al P.C.R., revenîndu-mi sarcini importante și de o mare complexitate, deoarece organizarea științifică a producției este o latură eficientă a activității economice, o sursă principală de sporire a producției, așa zice o bună gospodărire a rezervelor noastre umane și materiale. Impulsionată de lucrările Congresului, de luminosul Raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, înapoiată la locul de muncă, nu voi uita cuvintele secretarului general al partidului: «muncă, muncă, numai muncă»!

Ing. Ana TOMUȘ
director al cabinetului județean de
organizarea producției și a muncii —
județul Covasna

partea noastră de răspundere

Eveniment de o excepțională importanță în viața poporului român, Congresul partidului a generat și în cetatea noastră de foc o puternică efervescență tradusă în activitatea combinatului din Hunedoara, un elan și o dăruire demne de un asemenea eveniment.

Dezbaterea Documentelor de partid — publicate premergător Congresului — a scos la iveală cunoașterea exactă a etapei actuale de dezvoltare a țării noastre. Studiind din nou aceste documente, acum, după încheierea hotărîrilor Congresului, ne dăm seama o dată în plus de puternicul lor realism, de profunđa cunoaștere a realităților societății noastre, ceea ce face ca încrederea

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul mulțimii
participanților la miting.

poporului în partid să crească neconținut.

Siderurgiștii hunedoreni au întâmpinat Congresul partidului cu realizări frumoase, obținute prin intensificarea muncii. Planul a fost depășit cu 25 000 tone fontă, 18 000 tone oțel martin și electric și peste 5 000 tone laminate finite.

Valoarea producției-marfă vîndută și încasată realizată peste sarcinile de plan reprezintă 85 milioane lei iar beneficiile suplimentare depășesc cifra de 41 milioane lei.

Tot în cinstea Congresului oțelarii hunedoreni au elaborat prima șarjă la cuptorul electric nr. 1 de 50 tone, cu 15 zile înaintea termenului planificat.

Dezvoltarea viitoare a României socialiste pune în fața noastră sarcini de înaltă răspundere. Va trebui să asigurăm o îmbunătățire substanțială a utilizării capacităților de producție în laminare, să stabilim măsuri pentru reducerea în continuare a consumurilor specifice, să obținem o diversificare a sortimentelor de oțeluri aliate necesare pentru obținerea unor laminate.

Desigur, acestea sînt doar cîteva din sarcinile ce ne revin.

Ing. Costache TROTUȘ
director general la Centrala
industrială-Hunedoara

ROMANIA 1969

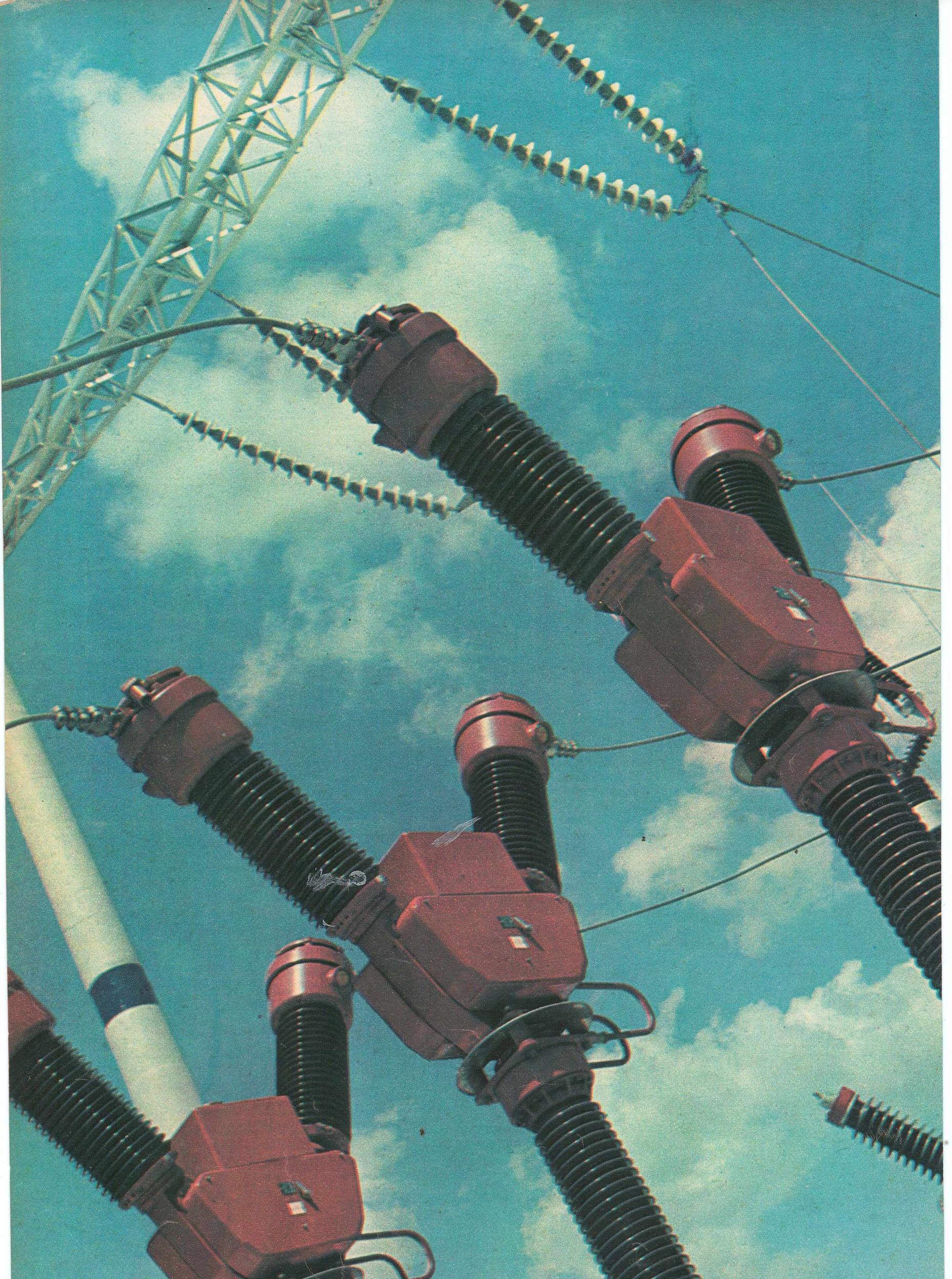

Duminică 10 august, ora 10. Zecile de mii de cetățeni ai Capitalei întâmpină cu ovații și urale pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat, pe delegații și invitații din toate județele țării, pe delegațiile de peste hotare participante la Congres, sosiți la inaugurarea Expoziției Realizărilor Economiei Naționale — România 1969.

Rodul inteligenței creatoare, al hărniciei, al pasiunii. România produce astăzi mașini la nivelul tehnicii moderne.

Flacăra publică în paginile sale centrale (16-17) fotografia membrilor C.C. al P.C.R. și ai Comisiei de revizie aleși de Congresul al X-lea.

▲ Vizita făcută de către conducătorii partidului și statului cu prilejul inaugurării expoziției s-a transformat pe parcursul ei într-o veritabilă vizită de lucru, asemănătoare aceloră întreprinse de către conducătorii noștri în toate colțurile țării.

«ROMÂNIA 1969»

de I. NICOLAIE
Fotografii de E. IAROVICI și Tr. PROSAN

Sub cerul liber, sondeze geologice și o mare instalație de foraj petrolier. Un șir de coloane masive, argintii, înalte de 20 de metri, dintr-acelea în care se petrec fantastice procese chimice. O încăpere cu pereții și plafonul din sare cristalină, plină cu obiecte decorative și de folosință — dar toate, absolut toate, din sare. Minereuri de uraniu și aur nativ, flori de mină, o întregă colecție mineralogico-petrografică. O sferă-pavilion din material plastic în care muncesc «la vedere» — tăind metale sau executând holograme — aparate moderne cu laser. Locomotive electrice, vagoane și grinzi de pod metalice. Autobasculante în funcțiune și un autoturism Dacia-1100 pe o platformă orizontală ce se învârtă în jurul unui ax vertical. Un pavilion dedicat exclusiv roadelor pământului. Trofee de vânătoare, trunchiuri de arbori seculari, vinuri premiate și acvarii cu păstrăvi, 38 de medalii de aur, bronz și argint, obținute la ultimele 5 olimpiade.

S-ar putea continua tot așa, dar nu în condiții de articol de revistă cu întindere limitată, ci de volum-inventar cu număr de pagini la discreție.

Și-apoi, nu descrierea a ceea ce se vede ne-am propus, ci pătrunderea în spatele creației, în culise.

*

A edifica o expoziție nu mai este cam de

◀ Rezultatele cu care se prezintă constructorii energicieni la acest bilanț de sfert de veac pot fi cotate impresionante, fără rezerve.

mult o treabă de amatori bine intenționați și entuziaști. Se poate chiar vorbi de o știință a expoziției.

Lucrurile au devenit însă cu atât mai pretențioase, cu atât mai complicate, cu cât, de rândul acesta, nu era vorba de o expoziție de însemnătate și amploare oarecare.

Expoziția a trebuit să fie concepută și acordată potrivit dimensiunilor, potrivit proporțiilor înlăptuirilor — economice, sociale și culturale — ale unei întregi națiuni de-a lungul a 25 de ani de existență creatoare liberă.

Și așa s-a deschis — mai precis, s-a redeschis, după mai puțin de patru ani — poate cel mai original șantier al țării.

Un șantier cu niște probleme foarte speciale. Și, bineînțeles, înainte de toate probleme de concepție, de proiectare.

Spuneam că dezvoltarea economiei, antrenând firesc și o dezvoltare socială și culturală, trebuia să fie reflectată în expoziție fidel, în raporturi absolut exacte. Deci, imperativul de concepție nr. 1: crearea pentru realitatea 1969 a țării a unei uriașe oglinzi cu coeficientul de aberație zero.

Iată de ce proiectanții ei au hotărât organizarea a două zone expoziționale: prima, evident dominantă — destinată prezentării realizărilor stricte ale economiei naționale pe ansamblul lor, cit și pe ramuri — a fost amplasată pe teritoriul complexului central din Piața Scintei; iar a doua, menită prezentării realizărilor în domeniile culturii, științei, învățămîntului, muncii, sănătății, sportului și turismului, a fost amplasată pe teritoriul din jurul pavilionului de pe malul lacului Herastrau.

Două zone diferite și totuși legate între ele, atît prin noul pasaj-tunel de sub șoseaua Kiseleff, cit și printr-o ingenioasă serie de elemente compoziționale comune, avînd rostul să marcheze, și în acest fel, unitatea dintre structura și suprastructura societății românești socialiste.

Amploarea și diversitatea au fost următoarele mari surse de probleme ale șantierului EREN '69. Pentru că — pe scurt — trebuia organizat un teritoriu de 72 000 mp (dublu față de cel folosit în 1964), dintre care 35 000 mp acoperiți de pavilioane (19 000 mp, în 1964), în așa fel încît 55 000 de exponate, cu cele mai diferite caracteristici de utilitate, formă, culoare, dimensiuni etc., să-și găsească locul cel mai optim, pentru ca fiecare dintre ele în parte, pentru ca fiecare grupă de exponate, în sfîrșit pentru ca expoziția în totalul ei să răspundă, în cel mai înalt grad, unor multiple criterii: informaționale, propagandistice, comerciale, estetice, de specific național și altele.

Este locul să subliniez că înseși pavilioanele, platformele, circuitul aleilor, construcțiile administrative cit și cele comerciale ale acestui orașel-vitrină spre lume a țării, reprezintă «exponate» în sine, demne de admirat. Îmi ajut afirmația doar cu unul dintre exemplele noi care se pot da: pavilionul cu cupolă susținută exclusiv pneumatic al Institutului de fizică atomică.

Dar pînă la urmă, dificultățile au fost de-

pășite și această uriașă sinteză de timp, spațiu și creație, care este EREN '69, a oferit celor care au edificat-o și satisfacția reușitei.

Duminică 10 august, în prezența conducătorilor partidului și statului, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, în prezența reprezentanților partidelor care au luat parte la Congresul al X-lea al P.C.R., a delegaților și invitaților la congres din toate județele țării, a șefilor misiunilor diplomatice acreditate la București, a numeroși zia-riști români și străini, precum și a unei imense și entuziaste mulțimi, a fost deschisă Expoziția Realizărilor Economiei Naționale — România 1969, expoziție închinată celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei.

Vizitarea expoziției mi-a adus în memorie o remarcă cuprinsă în Raportul Comitetului Central prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al X-lea al P.C.R.:

«Clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, oamenii muncii din România, fără deosebire de naționalitate au demonstrat, prin munca lor plină de abnegație, ce operă măreață poate înlăptui un popor liber și stăpîn pe destinele sale».

În această ordine de idei, e obligatoriu să precizez raza sferei care îi cuprinde pe acei care au edificat expoziția. Căci această expoziție n-a fost ridicată doar de populația, și ea destul de numeroasă, a șantierului. Încă de la începutul anului, dacă nu chiar mai devreme, în toate întreprinderile și instituțiile — de cele mai variate feluri, de la cele economice pînă la cele sportive — a circulat o întrebare, o preocupare: «Cu ce ne prezentăm noi la expoziție pentru ca apoi, comparativ cu produsele, cu munca și realizările celorlalte unități ale țării, să rămînem cu fruntea sus?» S-a născut spontan o veritabilă întrecere socialistă pentru calitate. O întrecere la scară națională care duce inevitabil la o concluzie: EREN este — asemenea economiei noastre naționale — o construcție a întregii țări.

S-ar părea că acum — în continuare firească — ar trebui să pășesc la o prezentare, ori cam așa ceva, a expoziției, în starea ei finită. Și totuși mă opresc. Pentru că expoziția trebuie văzută!

Am închinat aceste coioane de cuvinte realizatorilor ei, tocmai pentru că opera lor finală trebuie văzută. Iar cele citeva imagini din expoziție incluse în aceste pagini nu mă dezminț, fiindcă nici pe departe nu au pretenția să suplinească o vizitare a expoziției, ci, dimpotrivă, vă invită — asemeni vederilor din orașele, din locurile minunate ale lumii, trimise de către amicii bine intenționați — vă invită, spun, la o parcurgere și privire a ei nemediată.

Și apoi, să nu uităm că, pentru noi, EREN înseamnă, înainte de toate, un «cunoaște-te pe tine însuși!»

Fiindcă numai așa, cunoscîndu-ne posibilitățile reale, putem în chipul cel mai științific să ne dezbatem viitorul, să ne planificăm treptele de bunăstare și civilizație pe care le vom ridica în următorii cinci ani, în următorii zece ani.

Acest nou tip de avion românesc și-a efectuat primul său zbor atît de recent, încît, de dragul metaforei, dar fără să forțăm realitatea prea mult, putem spune că a decolat ca să aterizeze direct în spațiul ce i s-a rezervat în expoziție. De fapt, dînd deoparte gluma, parametrii săi de utilitate sînt dintre cei mai mulțumitori.

Blocurile moderne de locuințe din planul doi al fotografiei își găsesc explicația existenței în realizările și avantajele unei industrii dezvoltate. În prim-planul imaginii, un fragment din sectorul industriei de utilaje chimice.

Standurile pavilionului Ministerului Industriei Alimentare frapează prin varietatea și bogăția produselor expuse, dar și prin felul în care sînt prezentate. Cooperarea dintre artiști și negustori a transformat ambalajul banal într-un exponat în sine, care face ca aceste produse «de-ale gurii» să fie și mai apetisante.

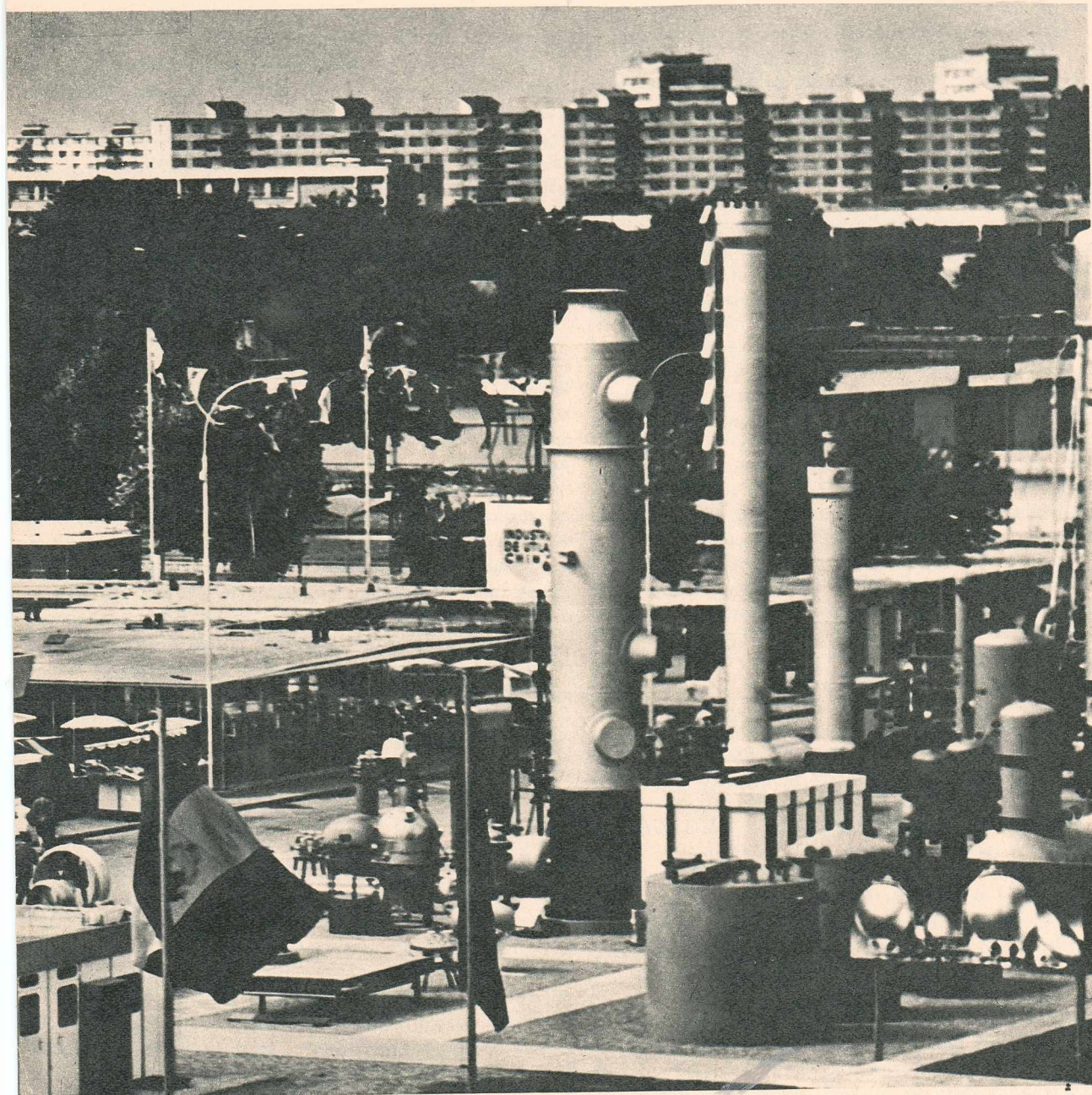
Butucul cu paleți ai hidroagregatului de 178 MW pentru Hidrocentrala «Porțile de Fier», alături de autoturismul Dacia-100 — două dintre ultimele noastre realizări total diferite, dar ambele de prestigiu pentru industria noastră, pentru tehnicienii noștri.

«ROMÂNIA 1969»

economice

de Ilie ZAHARIA

Acumulare și consum

E un adevăr elementar, primar, că dezvoltarea economică nu este posibilă fără *acumulare*. Dacă vrem să asigurăm societății mai multe alimente, mai multă încălțăminte și îmbrăcăminte, mai multă mobilă, mai multe aparate de radio, televizoare, cărți, automobile și autobuze, în sfârșit tot ce este necesar unei vieți civilizate și îmbelșugate, trebuie să construim fabrici noi și să le lărgim pe cele existente; trebuie să construim uzine și mașini care să echipeze fabricile de textile, mobilă etc., să echipeze agricultura cu utilajul necesar unei producții mecanice, trebuie să construim uzine siderurgice pentru producerea oțelului necesar fabricării mașinilor, și așa mai departe. Prin urmare, însuși mecanismul economic impune să se aloce o anumită parte din venitul național pentru acumulare, care este destinată în primul rând producției pe o scară din ce în ce mai mare. Problema care se ridică este găsirea unei *proporții optime* între partea din venitul național destinată fondului de consum (salarii, pensii etc.) și cea destinată acumulării.

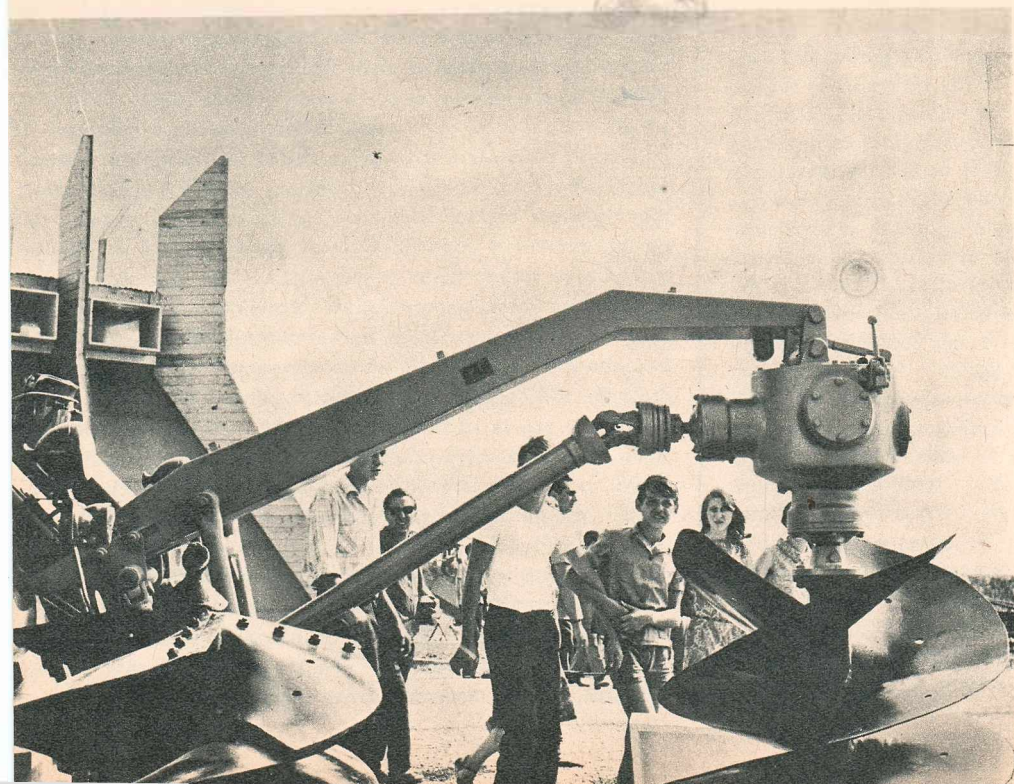
«Experiența a demonstrat — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congresul al X-lea al Partidului nostru — că țările care, în anumite perioade, au mers pe linia unor acumulări reduse, au întâmpinat, într-un timp scurt, dificultăți serioase, atât în activitatea economică cât și în nivelul de viață al poporului. Este ilustrativ, pentru raportul dintre acumulare și ridicarea nivelului de trai, următorul calcul: dacă vom menține și în viitor rata acumulării de 28-30 la sută, fondul de consum va fi în următorii zece ani cu 35-50 miliarde lei mai mare decât în cazul reducerii acumulării la un procent de 25 la sută».

La începutul acestui an un economist, Nicolae Alexe, a publicat în «Lupta de clasă» dinamica creșterii fondului de consum, în ipotezele că se alocă pentru acumulare 25% sau 30% din totalul veniturii naționale, iar restul pentru consum. Iată, concentrate în câteva cifre, la ce rezultate ajunge:

Acumulare	Creșterea fondului de consum în		
	anul 1	anul 5	anul 10
25%	8,2	48,1	119,1
30%	1,0	43,6	123,1

Prin urmare la o acumulare de 30%, în primul an creșterea fondului de consum este mică (1%), ea ajunge la 43,6% în anul al cincilea, iar peste zece ani nu numai că este mai mult decât dublă (123,1%), dar depășește pe cea care am avea-o dacă procentul de acumulare ar fi de 25%.

Este limpede deci că o cotă mai ridicată a acumulării determină un ritm mai rapid de dezvoltare a economiei, că acest ritm rapid duce la creșterea mai accelerată a veniturii naționale și — pe această bază mai largă — fondul de consum al populației se amplifică.

◀ Noua generație de cetățeni se arată foarte interesată de noile generații de mașini. Copiii de azi ne pregătesc pentru viitor mari surprize tehnico-economice. N-avem nimic împotriva, vom fi niște pensionari care vom ști să aplaudăm.

ORGOLIUL URII

Y se mîndrește cu dușmanii lui. E convins că numărul mare de rivali, reali și imaginari, pe care-i are, e cea mai bună dovadă a capacității lui. În orice caz, pînă una-alta, asta ar fi cam singura dovadă.

— Toată lumea mă urăște... ține să precizeze Y, foarte încîntat de dușmăniile pe care le are pe piață...

Cuvîntul «piață» e, totuși, cel mai propice. Dușmăniile lui Y sînt un adevărat capital etic și financiar, pe care are grijă să-l îmbogățească permanent.

— Toți mă invidiază...

Declarația lui Y, ca să fiu sincer, mă nedumerește. Nu prea văd pentru ce naiba ar putea fi invidiat Y. Pentru calitățile lui?! Nu prea sînt... Pentru situația lui?! E destul de șubredă... Pentru sănătatea lui? Și așa e pe drojdie... Pentru păcatele lui? Și ălea sînt mediocre, meschine și șterse... Pentru talentul cu care improvizează diverse distracții folosind ca materie primă bețele de chibrit? Sincer vorbind, nu văd în asta un motiv de invidie...

Cu toate astea, își etalează mereu inamicitățile, ca o 'duduie rochiile aduse de la Paris.

— W se face galben de ciudă cînd mă vede.

— Z face alergie numai cînd aude de numele meu.

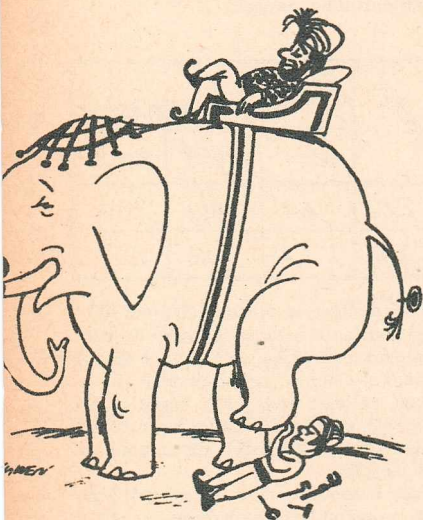
— V m-ar ucide cu mîna lui, dacă ar putea...

Stau și mă uimesc de acest șir de ură imaginară pe care Y a reușit să-l clădească ani și ani de zile... E foarte mîndru de ura pe care o stîrnește în jurul lui.

— Tuturora le stau ca un ghimpe în ochi!...

Dacă ar ști Y cît de mult îl iubim, cred că s-ar sinucide.

UMOR FĂRĂ CUVINTE

E. LOVINESCU:

SCRIERI

Revenit de vreo cîtiva ani în cîmpul obișnuit de referințe al criticii noastre, după ce vreme destul de îndelungată fusese supus unui injust și cu totul improfitabil regim de ignorare. E. Lovinescu e tipărit din nou, act de cultură destinat să redea acestei importante personalități locul ce i se cuvine pe harta spiritualității românești din prima jumătate a veacului.

La nu mult timp după culegerea de *Texte critice* tipărită de I. Negoieșcu în colecția *Lyceum*, pusă deci în primul rînd la dispoziția publicului școlar, apare la Editura pentru literatură ediția de *Scrieri*, alcătuită de criticul Eugen Simion, care semnează și cuprinzătorul studiu introductiv. Editorul proiectează să publice patru volume din *Scrierile* lui E. Lovinescu, avînd următoarea configurație: volumul I, deja apărut, cuprinde o largă selecțiune din cele zece volume de *Critice*, articole grupate pe autori și respectîndu-se criteriul cronologic astfel ca să putem avea o imagine în evoluție, un tablou dinamic al gîndirii critice lovinesciene. Evident că de o retipărire integrală, în acest cadru, a *Criticelor* nu putea fi vorba, știindu-se mulțimea de variante, de reveniri și revizuirii ale textelor la care Lovinescu a recurs, fapt ce ar fi complicat enorm, de bună-seamă, acțiunea editorului în această primă fază. El a preferat, așadar, cum însuși specifică, să ne dea «un Lovinescu nu integral, ci reprezentativ», să ne pună adică în contact în primul rînd cu acele texte care constituie principalele puncte de reper ale gîndirii lovinesciene. Astfel se explică prezența în ediție și a unor articole despre autori nu de prima linie, dar în care se formulează, măcar tangențial, probleme de principiu și de orientare generală, în care se fac referiri la diferitele curente literare ș.a.m.d.

Volumele II și III vor cuprinde *Memoriile* și *Aqua forte*, iar volumul IV: *Istoria literaturii române contemporane* (compendiul din 1937), autorul ediției asigurîndu-ne că aici retipărirea va fi integrală. Poziție justificată, fiindcă actul selectiv ar fi însemnat de astă dată o intervenție arbitrară, din moment ce autorul a gîndit unitar aceste opere și le-a dus la capăt în forma pe care o cunoaștem.

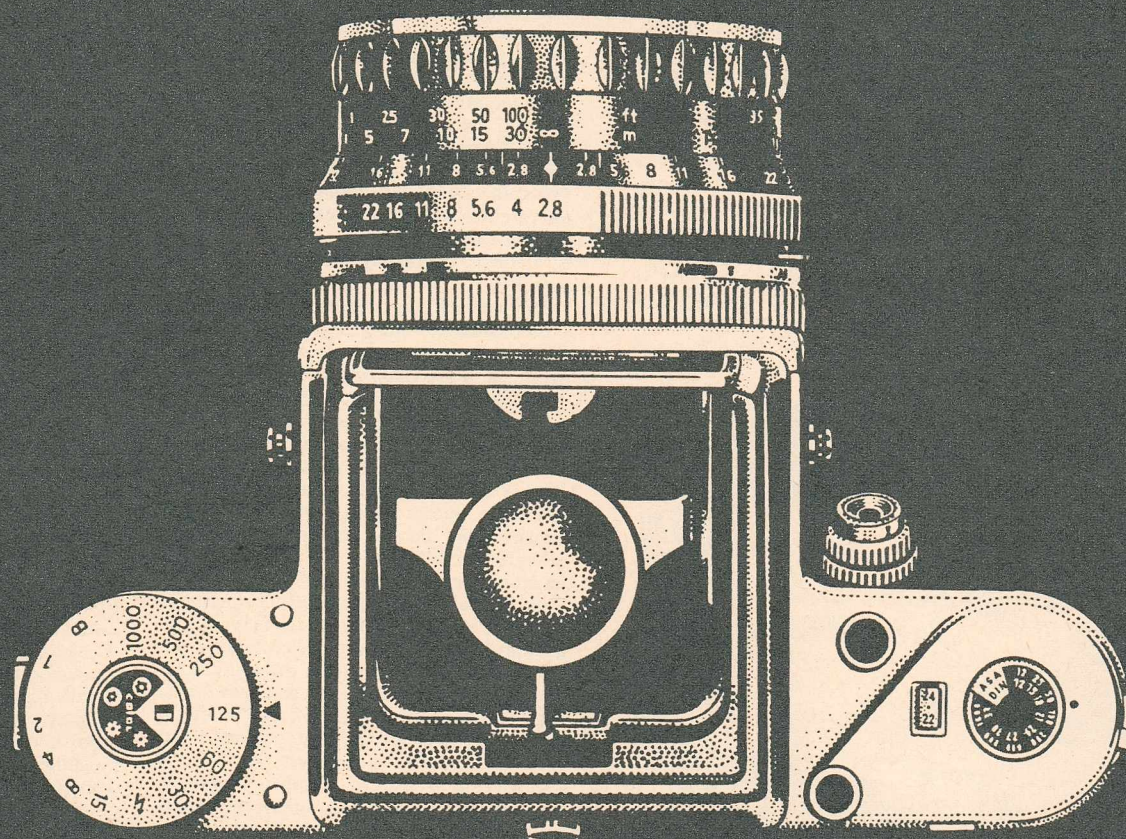
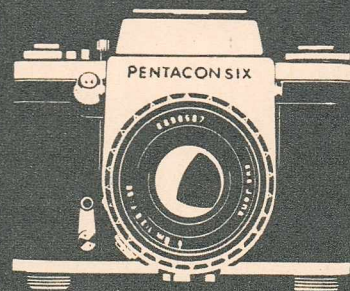
Așa cum este concepută această nouă ediție a *Scrierilor* lui E. Lovinescu ni se pare că reprezintă un pas important în acțiunea de refamiliarizare a publicului nostru cu creația marelui critic, urmînd bineînțeles ca ea să fie continuată cu reeditarea, ori în cadrul colecțiilor, ori în afara lor, și a celorlalte mari opere lovinesciene: *Istoria literaturii române contemporane* (cele șase volume), *Istoria civilizației române moderne* (volumele I-III), studiul în două volume dedicat lui *Titu Maiorescu* și, în fine, scrierile consacrate momentului *Junimii*, concepute și realizate în ultimii ani de viață. Acestea toate, desigur, ca momente premergătoare ale ediției complete de opere de care un mare critic al literaturii noastre cum este E. Lovinescu trebuie să beneficieze.

Studiul introductiv al lui Eugen Simion reface etapele evoluției critice lovinesciene marcînd toate momentele importante și discută pe larg și nuanțat despre noțiunile de *modernism*, *sincronism*, *autonomia esteticului*, *mutația valorilor*, *relativism* sau *diferențiere*, noțiuni în jurul cărora Lovinescu și-a structurat acțiunea sa critică de patru decenii. Studiul tinde să înfăptuiască un portret ideologic și moral al criticului lăsînd tot timpul deschisă, în cursul demonstrației, o poartă de comunicare cu actualitatea literară imediată căreia implicit i se propune un contact fertilizator cu ideile lovinesciene. Este semnificativ faptul că unul dintre reprezentanții proeminenți ai criticii tinere s-a dedicat acțiunii de reintroducere a lui E. Lovinescu în planul marilor noastre valori de referință, semnificativ tocmai pentru că indică un patronaj spiritual pe care momentul îl cere cu deosebire. Acesta înseamnă spirit înalt de sacrificiu pentru cauza artei, echilibru și dreptă cumpănire estetică, autoritate morală a criticii într-un climat de liberă competiție a valorilor pe care ea îl întreține prin prestigiul argumentului. Toate acestea sînt coordonate majore ale spiritului lovinescian, cum reiese și din caracterizarea, sinteză cu care E. Simion încheie studiul său: «Lovinescianismul e așadar un triumf al spiritului de moderație și echitate, al pasiunii pure pentru artă și al vocației pentru adevăr».

FIII

N-am crezut să mă pierd cu firea! Nu fleacul de vorbire mă sperie, amintirile nu-mi dau pace, le văz cum cad asupra-mi și mă învălătucesc ca paserile. În starea asta cum să mai ții cuvîntări? Ești topit, nu mai ești tu, iar oaspeții așteaptă să auză ceva din gura mea, își spun: «la să vedem ce zice starostele». Iar eu voi sta, ca mușii cei mai muți, cum aș fi luat apă în gură. Că mă fac eu de rîs, treacă-meargă, dar ce o să zică bătrînii satului? Că pe ei îi reprezint, cuvîntul lor îl duc, dulceața vorbelor mele dinspre ei ar veni, de la bătrîni înspre fii și nepoți; dar de mă gîngăvesc? Nimeni nu te rabdă să te gîngăvești în numele său; gîngăvește-te pentru tine (dacă îți dă mîna), atît. N-ai cădere să strici numele și renumele altcuiva; n-ai cădere pentru că nu tu ai ridicat acest nume și renume. Cu atît mai mult că-i vorba de un întreg val de oameni, de bătrînii satului; nu mi-aș spăla rușinea cu întreaga lalomiță. M-au ales ca eu să le port cuvîntul (Doamne, ce mai strigau: «lonel să fie! lonel să cuvinteze în numele nostru!»); am simțit o furnicătură, mîndria mă încălzea, simțeam cum îmi arde trupul, parcă aș fi beut rachiu. Le-o spune cite în lună și în stele, mi-am zis în prima secundă, luat de valul buneii dispoziții, dar imediat m-am muiat ca o rufă. Știi tu de ce: moroienușul rămîne moroienuș, fie că a plecat de un an din comună, ori de douăzeci. Firea lui nu se schimbă. E bănuitor, plin de orgoliu, necruțător în asprimea cu care te judecă. Cine știe cu ce ochi și cu ce minte revin azi în comună cei plecați; judecata lor țărănească a fost lărgită prin școli, s-au subțiat la minte, poate nu le mai plac vorbele care le-au plăcut odată, au alte pretenții (ca orașenii), mai știi? Așa stau și mă gîndesc, și mă frămînt; mă perpelesc ca pe cărbuni. Unde mai pui — ptui! drace! — că se trezesc doi-trei deștepti în comună și îmi fac un text de vorbire (purtînd viza primăriei) pe care mi-l pun sub nas zicînd; iaca, na! nu-i lipsește nimic, are tot cercul de probleme, poftim de-l învață pe dinafară. Ba, pe naiba! Ce-s eu? Papagal? Sînt acolo cuvinte alese și juste (eu nu zic nu), însă pe unele nici nu le înțeleg; deci le-am spus (nu le fie cu supărare) dar nu le introduc în vorbirea mea. Mie îmi place să mă desfășor în lege. Dar cum? În ce mod? Cu ce minte și ce curaj? Invitații noștri formează (știi!) popor mult, e toată tinerimea plecată de la noi în ultimul sfert de veac. Sînt fiii satului. Revin la matcă. Unii isprăviră cele patru clase primare în chiar vara anului eliberării. Poate cu ei ar trebui să încep. Dar cu ce spusă? Care să fie fraza? Mulți puș peț mare pe fraza primă. Dacă îi reușită, te ascultă; dacă nu, voie bună și n-am cuvinte!, se uită prin tine ca prin sticlă. N-aș vrea să pățesc astfel. Mai ales că toți au făcut școli, oho! și ce școli?! Mă ia cu frig cînd mă gîndesc la multele meserii pe care le stăpînesc în bună sănătate și pricepere. Unii-s medici (nu-mi dau seama cîți), alții, ingineri de tot felul (puzderie!), un lung șir de ofițeri în toate gradele (păcat că n-avem un general, asta ar pune capac la toate), profesori (în care îi prenumăr pe conferențieri și pe cei de la Academie), economiști, procurori, diplomați (totdeauna am zis că mintea celor din Moroieni e bună în diplomație!), farmaciști, maiștri fel de fel, oameni ai tehnicii. Cum să vorbești ca să te asculte toți? Cu ce vorbe? Cum meșteșugite? Poate să le zic simplu, direct: Bun venit, scumpi feciori! Voi sînteți fala noastră. Al care vă vorbește este Ionică Berbecea (mulți dintre voi n-aveți de unde să-l știți, că-i din alt val de oameni și are în spinare nouă ani din secolul celălalt, motiv pentru care a fost făcut staroste și pus să vă salute cu dragoste în numele bătrînimii). V-am chemat la vatră, mult iubiți fii ai satului, ca să cinstim cu voi, prin voi, pătrarul de veac, care v-a înlesnit să vă luați zborul, atît de frumos și în stol atît de mare. Prin 1938 doar trei fii din Moroieni răzbiseră la carte și meserie dincolo de sat; azi sînteți peste o sută în toate profesiunile și în toate orașele țării unde, cu priceperea și talentul pe care le aveți, ajutați la înălțarea... Ce spui? Să merg pe struna asta? Nu lipsește cercul de probleme? Tu trebuie să-mi spui drept, fără ocol, că ești carne din carnea mea. De ce taci?

24 fotografii 6×6

— una după alta, fără schimbarea rolfilmului, se pot face cu PENTACON SIX, un aparat de format mediu.

Vă sînt cunoscute avantajele: posibilitatea măririi la maximum a negativelor și marea densitate de culoare a diapozitivelor. Ceea ce vă mai oferă aparatul PENTACON SIX este o gamă de obiective și accesorii de o deosebită varietate pentru un veritabil aparat reflex monoobiectiv.

Astfel, PENTACON SIX este aparatul ideal nu numai pentru fotografii profesioniști ci și pentru fotografii amatori, ale căror lucrări vor satisface cele mai pretențioase cerințe.

PENTACON six

- Un veritabil aparat 6×6 reflex monoobiectiv.
- Pentru 24 imagini pe rolfilm 220 sau 12 imagini pe rolfilm 120.
- Obturator cu perdea de la 1 la 1/1000.
- Vizor interșanjabil (cameră de lumină, penta — prismă, lupă suplimentară).
- Obiective interșanjabile de la 50 la 1000 mm distanță focală (pînă la 300 mm cu diafragmă automată).
- Accesorii universale pentru orice domenii de activitate.
- **Actualmente și cu prismă TTL**

KOMBINAT VEB PENTACON — DRESDA
Republica Democrată Germană

... folosiți la acest aparat totdeauna filmul ORWO

ÎN TRE NORD ȘI SUD DE

RIO GRANDE

de I. CIOARĂ

Urmărindu-se acel fenomen cu nume de rezonanță spaniolă manifestat din plin indeosebi pe meleagurile latino-americane, acel faimos «pronunciamento», despre care un ziar venezuelean amator de statistici afirma că s-ar fi repetat de aproximativ 80 de ori în numai ultimele trei decenii și jumătate, s-a putut ajunge chiar la o formulare a «tiparelor» sale. Acestea s-ar prezenta cam astfel: Orele de îngemănare a nopții cu zorii zilei... Ofițerul de gardă al unei mari cazărmi moție în scaunul său... Deodată, în fața lui apare generalul X, cu cizmele strălucitoare și pieptul plin de decorații. Ofițerului — care într-o poziție oscilantă de «drepti» încearcă să-și alunge somnul — generalul îi comunică ferma sa hotărâre de a prelua comanda regimentului, a întregii garnizoane, a armatei în totalitatea ei. Motivul? Cu același glas solemn, de circumstanță, generalul explică — mai mult sau mai puțin logic, dar asta n-are

*O tristă realitate a Americii Latine la sfârșitul
deceniului al 7-lea al secolului 20 — cartierele
de cocioabe de la periferiile marilor orașe.
Ca aceste favelas din Rio de Janeiro.*

nici o importanță — de ce consideră interesele... țării în pericol și de ce e de datoria sa. Pentru Salvarea Patriei, să «se pronunțe»...
...Iar câteva ore mai târziu — cu o promptitudine suspectă, dar tocmai prin aceasta lesne de explicat — Departamentul de stat de la Washington dă recunoașterea și girul său noului regim... Aceasta ar fi, cum s-ar spune, «versiunea clasică» a pronunciamento-ului. Căci evenimente de dată foarte recentă par să îndreptățesc afirmația că

PRONUNCIAMENTO-UL CUNOAȘTE ȘI O VERSIUNE MODERNĂ

Primele știri difuzate din Lima de agențiile de presă pe calea undelor, în zorii zilei de 4 octombrie 1968, erau sumare: tancuri «Sherman» încercușeră în cursul nopții palatul Pizarro — reședința prezidențială — pe care președintele peruvian Belaunde Terry l-a părăsit în grabă, pe o ușă dosnică, fără a mai avea măcar răgazul să-și încalțe pantofii. Apoi au venit și amănuntele, aflându-se astfel că lovitura de stat a fost determinată, în ultimă instanță, de scandalul izbucnit în legătură cu «disparația» filei cu numărul 11 (singura ce conținea o clauză conformă intereselor țării) a contractului încheiat cu societatea nord-americană «International Petroleum Co». Unii comentatori au fost tentați în primele momente să afirme că «afacerea I.P.C.» și zarva în jurul ei n-ar constitui decât un pretext pentru autorii loviturii de stat, un mijloc de a-și asigura un sprijin rapid, foarte necesar mai ales în acele clipe, din partea opiniei publice, tot astfel cum Belaunde Terry își desfășurase campania electorală la vremea respectivă sub lozincile, ulterior evasiabandonate, ale reformei agrare și apărării intereselor naționale pe țărm petrolier.

Dar iată că aici canoanele «clasice» ale pronunciamento-ului încep să cunoască modificări. Departamentul de stat nu s-a mai pripit, ca în alte dați, cu recunoașterea noilor conducători. În schimb, aceștia au acționat cu promptitudine. La numai cinci zile de la lovitura de stat, la 9 octombrie, concomitent cu un discurs radiotelevizat al generalului Juan Velasco Alvarado, noul președinte al țării, care anunța faptul, 1 000 de soldați ai diviziei întâi, echipați ca de luptă, ocupau rafinăria de la Talara, iar alte câteva mii, terenurile petrolifere de la Brea y Parinas. Și apoi... Ceea ce a urmat e destul de proaspăt pentru a nu mai trebui să fie reamintit în amănunt. Un lucru e cert însă: desfășurarea ulterioară a evenimentelor a dovedit specialiștilor în probleme latino-americane de la Washington că nu putea fi vorba de o «pronunțare» care să intre în vederile lor și căreia să-i vină în întîmpinare. De unde și sinuozitățile — pentru a folosi o expresie eufemistică — atitudinii americane: recunoașterea totuși, la relativ scurtă vreme, a noului regim peruvian, apoi sprijinul oficial acordat I.P.C., manifestat atât prin trimiterea la Lima a unui emisar special cît și prin amenințarea cu aplicarea amendamentului Hickenlooper apoi încercarea oficialităților nord-americane de a se dezangaja din conflictul dintre statul peruvian și amintita companie și, în sfârșit, «aminarea» aplicării amendamentului mai sus-citat — respectiv a sancțiunilor economice pe care le prevede — în pofida neajungerii la nici o soluție...

Accastă atitudine a S.U.A. își are explicația sa, care a scos de altfel afacerea peruviană din contextul relațiilor bilaterale. Căci, în condițiile în care s-a declanșat evasismul cu preluarea puterii de către noua administrație, conflictul a ațintit asupra sa atenția opiniei publice și a comentatorilor, mai ales pentru că se urmărea nu numai reacția S.U.A. în fața mănuișii aruncate de o mică țară ce-și apăra cu îndirjire interesele, ci în special se căuta să se descifreze elementele noii orientări a politicii «marei vecin din nord» în raporturile cu restul țărilor de dincolo de Rio Grande, în condiții cînd gestul peruvian a și început să facă prozeliți.

MAREA NECUNOSCUTĂ ȘI MICILE EXCEPȚII

Faptul că din discursurile rostite în timpul campaniei electorale de către Richard Nixon doar unul conținea referiri la politica S.U.A. față de America Latină — evocîndu-se eșecul acelei «Alianțe pentru progres», lansate în 1961 de John Kennedy cu speranța că va contribui la «oxigenarea» relațiilor inter-americane și ajungîndu-se la constatarea că

«prăpastia de pe acum uriașă, care separa nordul de sudul continentului, nu încetează a se lărge într-o cadentă îngrijorătoare» — ca și lipsa abordării acestei teme din discursul inaugural al succesorului lui Lyndon Johnson au stîrnit curiozitatea observatorilor cu privire la tendințele relațiilor noi administrații cu țările cele mai apropiate S.U.A. din punct de vedere geografic, dar nu numai geografic. Și totuși această «mare necunoscută» din eșichierul diplomației americane își avea excepțiile ei. Încă înainte numirii ca secretar adjunct la Departamentul de stat pentru America Latină — la 12 martie a.c. — a lui Charles Meyer («înainte de toate un om de afaceri») — au ținut să remarce comentatorii, referindu-se la funcția sa anterioară de vicepreședinte al unei mari rețele de magazine — «Sears Roebuck Co» — însărcinat cu implantarea firmei în țările Americii Latine, «misiune în care a reușit perfect») a fost anunțată hotărârea Statelor Unite de a trimite un emisar special în America Latină. A fost chiar precizată și persoana aleasă — guvernatorul statului New York, Nelson Rockefeller. Și încă ceva. În ajutorul acestui «turneu de lucru», luînd cuvîntul la Washington cu prilejul «Zilei panamericane» în fața Consiliului Organizației Statelor Americane, șeful executivului american sublinia, referindu-se la problemele «colaborării interamericane», că acestea «sînt prea importante pentru ca noi să putem continua să recurgem la lozincile, la cuvintele, la gesturile din trecut... Noi trebuie să deschidem ochii, urechile, spiritele și inimile noastre...»

O «OPERAȚIE DE SEDUCȚIE»?

Rockefeller a ținut să precizeze că misiunea sa o constituie «informarea și explorarea» posibilităților de îmbunătățire a relațiilor S.U.A. cu America Latină. Dar cele patru etape ale periplului latino-american întreprins de guvernatorul New York-ului au cunoscut o agităată desfășurare. Să spicim câteva din elementele ce n-au lipsit din mai toate relatările corespondenților de presă din țările cuprinse în itinerarul lui Rockefeller.

...Vizita la Ciudad de Guatemala a fost scurtată la numai 4 ore «din motive de oficialitate», iar «cortegiul automobilelor oficiale s-a deplasat sub o puternică gardă militară, fiind totodată supravegheat din aer cu ajutorul elicopterelor» (U.P.I.) ...La Quito (Ecuador), Rockefeller «a găsit un oraș aproape complet abandonat» (France Presse), străzile fiind populate mai mult de polițiști și soldați purtînd măști de gaze și avînd în mîini grenade cu gaze lacrimogene, gata pregătite pentru a fi aruncate împotriva demonstrațiilor; tot aici, o bombă cu mare putere explozivă a fost descoperită în ultimul moment la hotelul unde urma să aibă loc o conferință de presă a guvernatorului Rockefeller... Sosit pe aeroportul din La Paz, Rockefeller nu l-a mai părăsit timp de 3 ore

— la atît a fost redusă durata «escaladei boliviene» a turneului — autorităților fiindu-le frică de reacțiile opiniei publice care s-au manifestat, de altfel în afară de demonstrații, prin atentatele împotriva clădirilor aparținînd societăților nord-americane... Aceeași exprimare explozivă a sentimentelor populației s-a petrecut la Montevideo, unde a fost incendiat localul filialei societății «General Motors» și unde autoritățile au hotărît închiderea școlilor și universităților de teama unei epidemii de... «gripă». Pentru ca imaginea să fie completă, mai trebuie amintite «puternicele demonstrații, de proporții gigantice, care au acompaniat fiecare escală» (U.P.I.), precum și corolarul acestora — represiunile polițienești, soldate cu moartea a peste 10 persoane și rănirea altor sute, nemaivorbind de arestări — ca și contra-mandarea «pentru moment» (expresie totuși destul de elastică) a vizitei în Peru, Chile și Venezuela, țări în care opinia publică este în mod special «sensibilizată» față de Statele Unite.

De ce aceste reacții? La starea de spirit generală din țările latino-americane față de «marele vecin din nord», desemnarea unui Rockefeller care, e drept, s-a ocupat de America Latină și cu misiuni politice (fiind în anii 1940-1944 însărcinat de președintele Roosevelt cu coordonarea politicii latino-americane a Washingtonului și în 1944-1945 secretar de stat adjunct pentru problemele acestei zone), dar mai ales ca reprezentant al «big businessului» n-a făcut decât să toarne gaz peste foc. «Președintele al lui Standard Oil — sublinia trimisul special al săptămînalului

U.S. investments, in 5 major fields

MANUFACTURING	\$3.3
OIL	\$2.9
MINING, SMELTING	\$1.2
FINANCE, COMMERCE	\$1.2
PUBLIC UTILITIES	\$0.6

Graficul este reprodus dintr-o publicație americană și oferă imaginea investițiilor americane în fiecare din țările de la sud de Rio Grande și pe ansamblul a cinci domenii majore din respectivele țări. Într-o singură privință e mai discret: beneficiile obținute de pe urma acestor investiții.

parizian «L'Express» — domnul Rockefeller este simbolul trusturilor petroliere, cu alte cuvinte al puterii economice americane. Pe fondul antiamericanismului patologic (de care este răspunzătoare însăși politica S.U.A. față de America Latină, am adăuga noi — n.a.) doar singur numele său a dat foc unei dire de pulbere, înainte chiar ca el să pună piciorul în Columbia — prima etapă a turneului în America Latină.

Desigur, s-ar putea pune întrebarea: ce a determinat alegerea lui Rockefeller? — la care s-au și dat fel de fel de răspunsuri, printre care și cel spiritual, dar poate nu numai atât, al faimosului foiletonist american Art Buchwald, care, imaginând un dialog cu un diplomat sud-american, Gonzales, pune în gura acestuia următoarea replică: «Senor, diferența dintre America de Nord și America de Sud este că în cele mai multe țări de pe continentul nostru noi îi aruncăm în închisoare sau îi exilăm pe cei din opoziție, în timp ce în țara voastră îi trimiteți în misiuni de bunăvoință...» Desigur însă că, dincolo de astfel de malițiozități, ceea ce a predominat în alegerea lui Rockefeller a fost calitatea sa de om de afaceri, versat în problemele latino-americane — ceea ce, alături de numirea lui Charles Meyer ca secretar la Departamentul de stat pentru problemele latino-americane, ca și de componența grupului celor peste 20 însoțitori ai lui Rockefeller, duce la formarea unei opinii asupra orientării pe care intenționează s-o dea noua administrație relațiilor cu sudul continentului «on a business basis» — sau, cum se exprima însuși Richard Nixon, «trebuie să punem accentul pe comerț și nu pe ajutor».

Întrebarea fundamentală este însă alta: de ce a fost organizat, în general, acest turneu? Printre observatorii latino-americani și chiar nord-americani, «misiunea Rockefeller» își găsește explicația, mai puțin ca «operație de seducție» — cum au încercat s-o prezinte unii — și mai mult ca dorința de a se câștiga timp pentru clarificarea atitudinii de adoptat față de problemele fundamentale ale Americii Latine și raporturile interamericane. Dar dacă era vorba de a afla «punctele de vedere și ideile» conducătorilor din țările de la sud de Rio Grande — cum a fost motivat inițial acest turneu cu «caracter informativ» — nu erau oare ele cunoscute la Washington?, întreabă comentatorii.

CINE PE CINE FINANȚEAZĂ?

O coincidență, care la prima impresie poate părea doar hazlie, a făcut ca, în zilele în care se cerea cu intensitate în Venezuela contramandarea vizitei lui Rockefeller, diver-

se organizații declarându-l «persona non grata», o bancă din Puerto la Cruz (filială a unei bănci nord-americane) să fie jefuită. La sosirea polițistilor, aceștia au văzut cu stupefacție două cuvinte scrise cu literă de o șchioapă pe pereți: «Viva Rockefeller». Faptul răspundându-se cu rezeziune — ca de obicei în astfel de ocazii — a constituit în acele zile «fierbinți» un bun prilej de glume amare. Iată-i deci — se spunea — pe singurii profitori de pe urma «colaborării» cu big-businessul nord-american...

Căci, contrar aparențelor, realitatea e aceasta: «nu Statele Unite finanțează America Latină, ci America Latină — S.U.A.». Formularea aparține ministrului chilian al afacerilor externe, Gabriel Valdes, dar ea este rezultatul concluziilor la care au ajuns toți membrii Comisiei speciale latino-americane de coordonare intrunită recent la Viña del Mar (Chile). Pentru fiecare dolar investit între anii 1961 și 1968 — s-a demonstrat pe baza statisticilor oficiale prezentate la conferința economică și socială a Organizației Statelor Americane de la Port of Spain (Trinidad) — Statele Unite au obținut cinci. Datoriile externe ale țărilor sud-americane au crescut în această perioadă de la 10 la 20 miliarde dolari. Fără îndoială că toate acestea — și s-ar mai putea prezenta și alte cifre de aceeași natură — au drept corolar imediat grave repercusiuni sociale. Creșterea medie anuală a venitului național, de pildă, a fost în America Latină, între anii 1950 și 1960, de 2,1%; după 1960 nu s-a înregistrat decât 1,8%. De asemenea, dacă la începutul deceniului numărul latino-americaniilor fără lucru era de 18 milioane, în prezent este de 23 milioane. Înăpoierea agriculturii a determinat exodul unor largi mase spre orașe. Consecința? Proliferarea acestor excrescențe ale marilor orașe sud-americane — fie că se numesc favelas sau callampas, barrios sau ranchos; la Rio de Janeiro 38% din populație «locuiește» astfel; la Lima — 21%; iar în Venezuela — 35% (date cuprinse într-un recent raport al Comisiei economice O.N.U. pentru America Latină). Iar cu ocazia primului seminar latino-american privind problemele alfabetizării s-a menționat că, în timp ce în țările dezvoltate venitul mediu pe cap de locuitor se ridică la aproximativ 6 000 dolari anual, în America Latină este de... 512 dolari, iar în țări ca Haiti, Republica Dominicană și Paraguay se cifrează între 85 și 272 dolari. În schimb, cheltuielile militare ale țărilor latino-americane au crescut cu peste 1,5 miliarde dolari între anii 1961 și 1967: în Peru cu 62%; în Paraguay cu 61%; în Brazilia cu 57%; în Columbia cu 45% etc. Cum poate prea ades obișnuim să spunem,

cifrele sînt atît de elocvente încît nu mai au nevoie de comentarii...

6 000 CUVINTE SAU «CARTA REVENDICĂRIILOR»

Paradoxal poate la prima vedere, această situație a făcut să devină fapt o veche năzuință a Statelor Unite.

...Dintr-un tot oarecum omogen, aflat sub jugul imperiului spaniol timp de trei secole, actualele țări latino-americane au pășit pe calea emancipării începînd din al doilea deceniu al veacului trecut, trecînd prin perioade agitate și transformîndu-se în 20 de state cu structuri caracteristice și probleme specifice. Asupra unora continuă să apese încă problemele generate de urmașii celor care au fost stăpîni ai acestor meleaguri — indienii. Altele au devenit «republici bananiere», dominate pînă la încătușare nu

devină, progresiv, contradictorii» au sunat ca o orăție funebră pentru un anume tip de relații. Și dacă acesta n-a spus chiar dureros de hotărît lucrurilor pe nume, avea s-o facă, două zile mai târziu, tot în capitala americană, președintele Columbiei, condamnînd într-un discurs rostit la Clubul național al presei din Washington «atitudinea colonialistă și practicile de exploatare» și afirmînd net că «deținerea de către străini a mijloacelor de producție sau controlul exercitat de ei asupra acestora tind să deformeze personalitatea națiunii și să declanșeze reacții imprevizibile».

Aflată sub puternica impresie provocată de reacțiile neașteptat de ostile față de «turneul Rockefeller» ca și de pozițiile hotărîte ale statelor sud-americane, constituite ca niciodată pînă acum într-un solidar front comun împotriva politicii practicate față de ele de «marele vecin», administrația americană își manifestă acum intenția de «a

Precum se vede, «operațiunea seducție» a luat o întorsătură mai puțin dorită.

numai de capitalul american, ci și de generalii autohtoni aflați în slujba acestuia. De asemeni, în timp ce unele sînt dictaturi militare, altele cunosc regimuri mai liberale... E adevărat, continuă să constituie un numitor comun rămînerea în urmă pe plan economic — toate aceste țări putînd fi considerate state în curs de dezvoltare.

Aceasta, în mare măsură pentru că, după emanciparea de sub dominația spaniolă, respectivele țări au devenit teren de predicție pentru marile monopoli americane. Pentru ca acestea să-și desfășoare «activitatea» în cele mai bune condiții era indicat ca respectivele țări să fie constituite într-un fel de «tot» cu care să se poată manevra. Drept care au fost folosite cele mai diverse metode, de la elaborarea celebrei «doctrine Monroe» sau a «mării bite» pînă la lozincă «bunei vecinătăți» lansate de Franklin D. Roosevelt, de la crearea în 1948 a Organizației Statelor Americane care să înlocuiască vechea uniune panamericană, — care a fost concepută mai mult ca o alianță militară avînd drept principală misiune «apărarea emisferei occidentale» — și pînă la cvasiutopica «Alianță pentru progres» lansată în 1961 de fostul președinte John Kennedy. Nici unul dintre aceste organisme, nici unul dintre așa-zisele programe ale S.U.A. pentru dezvoltarea Americii Latine n-a dat însă roadele scontate de cei mai optimiști dintre susținătorii lor sud-americani. În schimb, au condus pe nesimțite la împlinirea unui vechi deziderat american — în sens însă cu totul opus celui sperat. Se evidențiază astfel în vremea din urmă tendințe tot mai clare de realizare a unui front comun pe plan economic al țărilor latino-americane, dar opus tendințelor hegemonice ale Statelor Unite.

Cel mai semnificativ aspect al acestei ofensive comune manifestate «pentru prima oară în istoria panamericanismului» (precizează observatorii) îl constituie amintita întrunire de la Viña del Mar din 15-17 mai a.c. a Comisiei speciale de coordonare pentru America Latină — ținută fără Statele Unite — și înminarea documentului acesteia (însușind 6 000 de cuvinte și supranumit «Carta revendicărilor» de către ministrul de externe chilian președintelui Nixon, în prezența reprezentanților tuturor statelor latino-americane. Declarația făcută de ministrul chilian Gabriel Valdes cu acest prilej, că «interesele actuale ale dezvoltării Americii Latine nu sînt identice cu cele ale Statelor Unite» și că «aceste interese tind chiar să

Asemenea imagini erau larg popularizate pe vremea cînd «Alianța pentru progres» nu devenise într-un mod atît de evident — pentru «beneficiarii» ei — «Alianța pentru regres».

începe un nou dialog» cu statele Americii Latine «pe baza documentului de la Viña del Mar». Cel puțin așa reiese din declarația făcută la recenta Conferință economică și socială interamericană de la Port of Spain (Trinidad) de secretarul de stat american pentru problemele sud-americane Charles Meyer ca și din afirmația făcută de guvernatorul Rockefeller că în cursul turneului său a cules «informații valoroase despre noile tendințe semnificative» din America Latină, care să fie utile președintelui Nixon și că «se impun cu necesitate schimbări urgente în politica noastră» latino-americană. Se speră că aceasta nu a constituit doar o modalitate de a duce la temperarea viilor critici care s-au făcut auzite și acolo, ci este o încercare sinceră de a se veni în întîmpinarea chemării statelor de la sud de Rio Grande, «de a se defini de urgență o nouă politică de colaborare în cadrul emisferei occidentale». Poziția S.U.A. pe acest plan se va desclăra cu ușurință din concluziile raportului pe care guvernatorul Rockefeller urmează să-l prezinte pînă la sfîrșitul lunii august, ca și din concluziile «comisiei ad-hoc» create de șeful administrației americane pentru a «studia în amănunțime» documentul adoptat la Viña del Mar.

În funcție de aceasta se va vedea dacă Rio Grande del Norte va deveni o punte de legătură sau va rămîne o adîncă prăpastie.

A CONGRES

FOLCLOR- ROMANIA 1969»

de Sanda FAUR

Ce-ar fi ca într-o dimineață caldă de duminică, să zicem, grăbindu-vă să prindeți un autobuz din Piața Romană, să vi se ivească în cale, exact acolo, în capul bulevardului, în chip de arc triumfal, o imensă poartă maramureșeană cioplită în lemn? Și ce-ar mai fi ca, abia dezmeticiți din această surpriză, să năvălească în calea dv. niște nuntași veseli, veniți tocmai din Năsăud, cu cițiva colăcari pe cai și un stegar în fruntea lor, cu un mire și o mireasă îmbujorați de sfoșenie, și mai apoi, tot călări, ciobani și băcițe cu toată stîna după ei, cu socăcița cea pricepută la bucate, cu prunci purtați în leagăne pe spate, cu cimpoieri și cobzari pe urmele lor? Mai încolo, din dreptul marilor blocuri ar fi să țîșnească alte grupuri de săteni care să vă facă, în plină vară, urarea de An nou a plugușorului, îngînată de glasul răgușit al buhaiului și de țăcănitul caprei, iar în Piața Universității să vă anunțe sosirea vreo 25 de buciumași și tulnicărese din Alba, urcați prin balcoanele și pe la ferestrele caselor din preajmă; pentru ca apoi vreo două sute de călușari din patru generații — de la cei de-o șchioapă la cei cu mustață albă — sosiți din Argeș, din Olt, din Teleorman, să umple cu zborul lor toată strada, cît vezi

cu ochii... Aici, pe terasa Casei Centrale a Armatei, ar fi să vă aștepte o orchestră populară de vreo două sute de instrumentiști, condusă de Ionel Budișteanu, iar în Piața Palatului, după ce trec dușii din Hunedoara, să vi se ofere pîine și sare, cununa cu spice și buzduganul de grîu, semnal al unei uriașe «hore a belșugului» în care să se prindă cei 2 000-3 000 de oameni aflați de față, printre care, mai știți, chiar și dv...

Ce-ar fi? Firește, nu visul unei dimineți de vară, nu deconspirarea vreunui scenariu fantezist pe cale de a fi filmat, ci marele spectacol folcloric din dimineața lui 31 august — de care ați aflat, poate, din presă și pînă acum unele detalii — cea amplă paradă a costumului popular care va marca ziua a 6-a a Festivalului și Concursului internațional de folclor «România 1969».

Ziua a șasea, dar nu cea premergătoare

În curînd, pe străzile Bucureștiului veți putea întîlni asemenea chipeși nuntași călări.

▲ În capul veselei petreceri, un flăcău de-o șchioapă purtând steagul nunții.

Și iată și mirii din Oaș...

odihnei: pentru că de-a doua zi chiar începe momentul științific cel mai substanțial al festivalului, acea sesiune consacrată temei «Creația populară și contemporaneitatea», la care s-au anunțat cu comunicări 30 de personalități din 13 țări și peste 120 de de cercetători români. Precum se vede, între 24 august — când vor începe festivalul și concursul — și ultima lor zi, 3 septembrie, nu ne vom putea ține, cum se zice, numai de cîntec și joc. Deși, trebuie spus că organizarea acestei prestigioase manifestări artistice la care vom avea participanți de pe patru continente, și care se va repeta de acum înainte la fiecare trei ani, a presupus realmente răscolirea tuturor forțelor creatoare din țară, selectarea acelor formații folclorice, acelor creatori și interpreți populari în măsură să reprezinte esențe ale folclorului nostru, atât de viguros și proaspăt încă, să aducă imagini ale spiritualității poporului român, ale efervescenței sale fanteziste artistice, ale pitoreștilor sale obiceiuri legate de ocupațiile, de sărbătorile, de viața satului nostru. De fapt, aceasta a și fost intenția festivalului și a concursului internațional: posibilitatea cunoașterii reciproce — mai adînci — a creației populare tradiționale și contemporane, cunoașterea înseamnă înțelegere, comunicare, prietenie, adică una dintre năzuințele cele mai vii ale omenirii, astăzi.

La ora actuală pregătirile noastre, ale gazdelor, sînt gata, ceea ce înseamnă că se apropie momentul cînd, o dată cu autocarele ce vor aduce în București — dar și în alte orașe ale țării: Brașov, Constanța, Pitești, Ploiești, Sibiu, Mangalia, Buzău etc. — sute și mii de artiști populari se vor dezlănțui marile emoții: ale concurenților (țara noastră va participa, conform regulamentului, cu un ansamblu alcătuit din 35 persoane și cu un grup folcloric din maximum 15), ale participanților la festival, la concursul de costume. la Ziua folclorului românesc, a cîntecului popular românesc, la Cenaclul culegătorilor de folclor, la marea Expoziție internațională de artă populară, la... Am răsfoit — pentru a vă oferi cu anticipație, în paginile ce urmează, imaginea cîtorva din momentele festivalului — un adevărat tom ce prevedea totul în amănunțime, de la «șuba înfundată» pe care o va purta la paradă costumelor o bătrînă din Hațeg, la ciupagul, zadiile vinete și broboada cu plete ale nevestei din Sălcu-Alba, de la desfășurarea pe care o va avea Tinjaua maramureșeană la cea a Drăgaicelor din Buzău, de la jocurile românești ce vor fi predate prin parcuri și săli străinilor doritori să le învețe, la căruțele — cu păpușari ce vor străbate aleile parcului Herăstrău, de la discurile cu muzică populară ce vor apărea în acele zile, la concursul de ghicitori, snoave și strigături. Să ne oprim doar asupra cîtorva din aceste momente — practic este imposibil să epuizezi informațiile privind

festivalul, fără a reedita tomul de care pomeneam.

Concursul e concurs. Acolo tensiunea e maximă, emoțiile, incandescențe. Iese perechea de dansatori din Chimitelnic, intră cei doi călușari. Termină solistul «universal» — care cîntă la fluiet, caval, cimpoi, ocarină, frunză, solz etc. — intră perechea de dans codrenesc sau tulnicarul, sau cele 10 perechi de dansatori ai ansamblului. Să-i lăsăm mai mult sau mai puțin liniștiți, în sala de concurs, urmăriți de judecata exigentă a juriului internațional, să-i lăsăm cu emoțiile lor — ale noastre nu au cum să le fie de folos — și să ieșim pentru jumătate de ceas la aer, la plimbare, pe aleile parcului Herăstrău. Putem poposi pe o bancă a Teatrului de vară — aici se produc, în duminica aceasta, cele mai renumite formații profesionale și de amatori de noi din țară, aici își arată harul și formații din străinătate; putem să ne oprim la estrada de amatori, unde îi vom putea asculta cîntînd pe tulnicarii și cimpoierii noștri, pe fluierași sau frunzari, pe cei ce cîntă la ocarină, coajă de arțar sau nai... Dar v-aș propune să o luăm încet prin parc, prin aleile sale, acolo unde ne-am învățat să ne îmbătăm cu mirosul trandafirilor și să primim apele lacului, dar va trebui, pentru astăzi, să renunțăm la obiceiurile noastre citadine. Dintr-o dată ne vom afla proiectați în plin univers rustic: la stînga, o alee s-a transformat într-o autentică uliță oșenească, la dreapta, ne credem de-adevăratelea într-un sat bihorean, mai încolo, o poartă și un pridvor ne vor face să ne simțim în plin sat vilcean: într-un cazan adus de-acasă, fierbe, pe loc, aici, în parc bucureștean, faimoasa țuică de Vilcea, mai încolo, la o stîna ciobănească, și se oferă să guști din mîncărurile bucătăriei de Vaideeni, dincoace e înscenat obiceiul locului, «Oșteteleul», dincolo, la «colțul mîinilor de aur», îl poți vedea lucrînd la roată pe însuși Stelian Ogrzeanu, celebrul ceramist din Horezu, sau îl poți urmări pe Dumitru Tărtăreanu sculptînd furci ori pe Elena Bojan țesînd frumoasele ei covoare.

Faci doi pași, și din Vilcea te pomenești direct printre măștile maramureșene, sau ești poftit la o nuntă ardelenască, ori invitat să joci inelul, firuțul, vama veche — știute jocuri distractive populare. Și dacă vi s-a făcut foame după atîta plimbare, vă așteaptă «Ca la mama acasă», ori «Hanul Ancuței», sau «La trei sarmale», cu tot felul de ospățuri țărănești — de la cîrnăciorii oltenești la poalele-n brîu, de la balmoș la mămăliguța cu pastramă.

Nu prea departe, în biblioteca parcului, îți poți găsi un loc de umbră, ca să-i ascuți pe cei mai renumiți baladieri din țară, ori pe povestitorii de snoave și ghicitori; și-ți poți termina după-amiaza vîzînd cum din «mîinile de aur» ale meșterilor populari,

aduși aici din toate colțurile țării, ies minunatele înflorituri de pe cojoace, stîlpi de porți maramureșene, lingurile brodate în lemn, blidele și oalele scîldate în strălucirea smalțurilor.

În ceasurile unei singure duminici, geografia va accepta să-și piardă dimensiunile reale, timpul să-și condenseze substanța, iar miracolul făuririi unei arte milenare să apară în fața noastră în concentrate simbolice, să ne fie restituit în imagini-cheie. În ceasurile unei singure duminici de august, petrecute în parcul Herăstrău...

Un post-scriptum la această invitație duminicală: cine va dori să facă o plimbare cu vaporușul pe Herăstrău va trebui să aibă asupra sa buletinul de populație: cu «vaporușul oltenilor» se vor putea plimba numai oltenii, cu cel al moldovenilor, numai moldovenii, cu cel al muntenilor... și așa mai departe.

De fiecare dată, pe fiecare vaporuș, numai muzică populară din regiunea respectivă... Dacă ți se face dor de-un «Trandafir de la Moldova» și tu ești cumva dobrogean, cred că trebuie făcut un memoriu scris și bine parafat... Pînă la ediția următoare a festivalului se poate rezolva...

...Și, între timp, pe podiumul circular din arena Circului de stat, o revărsare de culori, sunete și lumini, o amețitoare perindare de costume și podoabe, de ceremonii și datini: concursul celor mai frumoase costume, aducînd în competiție obiecte de artă vestimentară de pe cele mai diverse meridiane ale globului. Timp de trei ore și jumătate, mini-jupele și pantalonii, fustele din piele și puloverele colante vor cădea în dizgrație și cei de față vor putea din nou constata cum arta autentică nu cunoaște — nici măcar în domeniul vestimentației — moarte, cum moda vine și pleacă, dar zborul ei nu poate atinge nici măcar cu o aripă gestul creator al țărăncii care și-a țesut singură marama sau și-a brodat ia, a țărănelii care și-a ghintuit singur chimurul de piele. Afară, în capul Aleii Circului, o fanfară sătească îi întîmpină pe oaspeți, în timp ce mina uriașă a unui pictor nevăzut a pictat, pe toate balcoanele din jur, un joc de fantastice geometrii policrome — folosind minunatele noastre covoare populare. Zece minute pentru fiecare țară, zece minute în care, după vîrre, fiecare țară își va putea prezenta costumele în perechi, individual sau în grup, defilînd sau dansînd în sunetele muzicii populare de acasă, după care, pe loc, rezultatele date de juriul internațional...

Să notăm acum, pentru cei interesați cîteva titluri din cele 150 de teme propuse spre dezbateri în cadrul sesiunii științifice: dr. D'Arcy Hayman, Franța, va prezenta — din partea UNESCO — raportul «Creația populară în societatea contemporană»; Ion Vlăduțiu și Nicolae Nistor: «Tendințe actuale ale dezvoltării creației populare în România»; H.W. Nicolaisen va avea o comunicare despre folclorul scoțian, B. Dahlgren Jordan, despre artizanii din Mexic, Bagra Gheorghieva, despre arhitectura tradițională bulgărească, Raoul Montand, despre folclorul marocan contemporan, Toma Szdov, despre cel iugoslav. Timp de trei zile, specialiști renumiți din toată lumea vor discuta despre tinerețea fără bătrînețe a creației populare, căutînd în folclor reflexele vieții contemporane, implicațiile sale sociale și etice, influențele și determinările reciproce ale artei culte și ale celei populare.

Să nu încheiem această modestă prefață a marelui festival fără a aminti că iubitorului și colecționarului de artă populară i se va oferi, în acele zile de sfîrșit sărbătorec de vară, și posibilitatea de a se plimba printr-o mare Expoziție internațională de artă populară, organizată în zonele de parc din jurul Muzeului satului și totodată de a se afla într-un adevărat tîrg al meșteșugarilor, unde va putea achiziționa obiecte de artă, făurite chiar sub ochii lui, de către mari meșteri populari, veniți de acasă, aici, cu toate unelele artei lor...

Așadar, pe cîrînd, la București — dar și în alte zece orașe din țară — mare sărbătoare a artei noastre populare...

de Emanuel VALERIU

de H. DONA

AL 52-LEA

Parcă nu-mi vine a crede... Parcă pînă mai ieri, fusese al 50-lea... Și totuși, este din nou timpul să se dea startul unui campionat proaspăt, cu participanți senatoriali dar și cu debutanți animați, în secret, cel puțin, de ambiția ancorării, pe o perioadă cît mai lungă, în acest port al veșnicelor speranțe, reprezentat de campionatul primei divizii de fotbal a țării. De data aceasta «debutantul» la gloria statistică a soccerului nostru nu-mi prilejuiește, prin ediția actuală ajunsă la cea de-a 52-a sa repetare, nici un element formal de care să mă pot folosi pentru a-mi consolida cronică. Cifra nu este nici rotundă, nici jubiliară, nici fatidică, nici norocoasă (cel puțin pînă la această oră). Antecedentele competiției n-au stat sub semnul senzaționalului nici în privința transferărilor, atît de comentate mai înainte de a se fi produs. Nimeni, din cei considerați «mari», nu s-a desprins de vatră, de locul călduț pe care și l-a creat pînă acum la clubul x sau y; din străinătate nu ne-au sosit antrenori, iar în privința jucătorilor de peste hotare nu dețin informații din care să reiasă că vreunul și-ar fi manifestat dorința de a evolua într-o formație din cele 13 orașe reprezentate în divizia A, măcar pentru a obține o diplomă de absolvire a unei facultăți ori pentru a profita de binefacerile litoralului ori — de ce nu? — pentru delicia imateriale ale licorilor stoarse bobului de strugure copt sub soarele nostru.

Dimpotrivă, în loc să atragă, noul campionat respinge ori, cel puțin, îi îndepărtează pe unii de aria sa. Ne-am mai despărțit de cîteva jucători îndrăgiți de public și de un antrenor fără ca reciproca să se fi produs, îngăduindu-ne să facem cunoștința unor personaje noi în vechiul spectacol al campionatului de fotbal.

Ziarul de specialitate a avut ideea de a prezenta cititorilor săi pe cele 16 competitive în... halat și papuci, cum se spunea mai demult, ori de cîte ori se voia dezvălui intimitatea cuiva. Trecind peste amar, amuzantul amănunt că unele formații, ajunse în Divizie, nu au ori nu vor să li se cunoască scutul și blazonul sub care vor lupta (vezi A.S.A.-Tg. Mureș, Steagul roșu-Brașov și C.F.R.-Cluj), m-aș opri, mai curînd, asupra unei rubrici pe care o consider instructivă. Cea a promovărilor, achizițiilor și plecărilor, pigmentată, în cîteva cazuri, cu un condiment delicios numit «reveniri». Ce putem constata? Că 35 de nume noi au fost promovate în loturile primelor garnituri, ceea ce ar da o medie de 2 oameni de fiecare echipă (mai exact doi virgulă și ceva, aproape tot de doi, dar cum ne referim la oameni, tare îmi displace să-i ciopîrțesc numai de dragul exactităților aritmetice).

Rubrica «achizițiilor» este mai substanțială, ea însumînd 52 de nume, care dau o medie de 3 jucători pentru fiecare formație (și, după virgula de rigoare, cifra doi pe care o anulăm din motivele explicate anterior). Procedînd însă la o confruntare directă a volumului «promovărilor» cu cel al «achizițiilor» vedem că cel din urmă îl depășește cu 17 jucători pe cel dintîi, ceea ce ne îndreptățește concluzia că atenția principală s-a acordat nu adevăratei înprospătări a efectivelor de sportivi ci mai curînd consolidării lor, într-un înțeles foarte restrîns al noțiunii. Cea mai activă, la capitolul achizițiilor, s-a dovedit a fi Steagul roșu-Brașov (opt fotbaliști aduși), fapt care denotă o anumită orientare a conducerii clubului. Pe vremuri, aceeași echipă promova, succesiv, de la cea mai de jos treaptă a valorii fotbalistice la cea mai înaltă, cam cu același lot. Chestiune de optică, ce să-i faci! Am sentimentul că procedînd astfel, acolo la Brașov, un om, Silviu Ploșteanu, moare pentru a doua oară...

Rubrica «plecărilor» este și ea bine susținută prin 43 de nume, recordul revenind unei formații fruntașe în fotbalul nostru: Steaua-București, care reține la magazie 7 fricoturi roș-albastre lăsate de tot atîția titulari. N-au promovat nici un om: A.S.A.-Tg. Mureș, Steagul roșu, Universitatea-Craiova, Universitatea-Cluj, Petrolul-Ploiești. Curiozitatea este reprezentată aci de faptul că cluburile studențești (dintre care cel de la Cluj a cîștigat — culmea! — campionatul național al juniorilor) nu au lăsat să treacă prin sîta valorilor nici un tînăr. Probabil însă că explicații există. Tot așa cum și realitatea de fapt există...

În fine, am înregistrat, de data aceasta cu nostalgie satisfăcătoare, retragerea din activitate a unor fotbaliști, nu pentru că și-au lăsat locurile libere ci pentru că fostele lor cluburi s-au îngrijit, în general, să asigure o oarecare regie spre a sublinia evenimentul în mod public. Unii mai au rezerve (nu știm de ce natură, dar au) manifestînd capricii, dacă nu chiar neseriozitate sau indiferență față de oamenii care au apărut mulți ani culorile clubului (vezi Petrolul-Ploiești care dă publicității știrea sərbătoririi retragerii lui Sfetcu și Pahonțu fără a o mai onora). Tot la acest club — simplă coincidență? — înregistrăm două retrageri — fără a o mai menționa și pe cea a lui Dridea — și nici o promovare, deși în club se puteau cel mai lesne pregăti urmașii celor doi (trei cu Dridea) excelenți internaționali. Se pare că ploieștenii și-au uitat «matca», vechiul club Juventus-București, renumit, mai ales, pentru seriozitatea și preocuparea manifestate față de sportivii săi într-o vreme în care acest comportament constituia o excepție în fotbalul nostru.

În fine, asta este situația și ea se cere consemnată ca atare pentru că azi se va da startul în cel de-al 52-lea campionat al țării și nimic nu mai poate schimba cadrul în care se va produce evenimentul.

Și totuși parcă ceva l-ar putea defini ca pe o competiție memorabilă și peste ani: va coincide el cu calificarea naționalei românești pentru Campionatul mondial din Mexic? Acestei întrebări eu i-aș opune alta: se gîndesc oare la ipoteza exprimată jucătorii, antrenorii și conducătorii cluburilor de fotbal sau nici măcar nu îndrăznesc s-o facă?

Celebru specialist al dansului popular rus, Igor Moiseev, revine cu «Baletul tînăr» la baletul clasic. Prima senzație pe care și-o dă «Baletul tînăr» e aceea că el exprimă limpede tendința lui Moiseev și a întregului colectiv nou creat de a «întineri» repertoriul. Reproduce o scenă din baletul «Spartacus» de A. Hacıaturian, interpretată de A. Filipov și N. Iubov.

O experiență africană în domeniul teatrului a avut loc de curînd la Dakar (Senegal). Paralel cu producții artistice autohtone (L'os de Mor Lam și L'Exil d'Albouri), la Teatrul Daniela Sorano, construit în plin centrul Dakarului, au văzut lumina rampei piese clasice ale literaturii europene, ca de pildă «Revizorul» de Gogol și «Macbeth» de Shakespeare. În rolul lui Macbeth a jucat actrița Doua Mané.

Compagnie du Lucernaire a prezentat recent la Paris piesa «Petrole» («creație colectivă»), a cărei tehnică poartă amprenta artei promovate de Grotowski și de Living Theater — aceste două virfuri ale avangardei actuale.

Exemplul marilor aventuri se dovedește contagios. Dacă încă n-am primit (timpul nu e pierdut!) vreo propunere a unuia dintre cititorii noștri care dorește să facă o călătorie pe Lună, numărul celor care intenționează, pînă una-alta, să întreprindă turul bătrînei noastre planete a crescut simțitor în ultimul timp. Recent, am primit o astfel de scrisoare de la studentul medicinist **Viorel Comănescu** din Timișoara, care ne cere și unele sfaturi. Mărturisim cîntîc că sîntem mai capabili să-l lămurim cum se face un voiaj în Lună decît o călătorie într-un IMS în jurul Pămîntului. Credem că cel mai nimerit ar fi ca cititorul nostru să se adreseze Biroului de turism al tineretului (eventual direct la sediul central). Nu se poate ca din partea unei instituții de tineret să nu găsească înțelegere.

Cititoarea **Ildiko-Marta Szalay** din Hunedoara ne sugerează organizarea unei anchete privind timpul liber al tinerilor. Trebuie să amintim că o asemenea anchetă, intitulată «Ce faceți după ora 3», a mai apărut în coloanele noastre, timp de cîteva luni, cu cîteva ani în urmă și, după ecurile primite, s-a bucurat de succes. Credem și noi că este momentul de a relua această temă, în contextul condițiilor și exigențelor de azi. Ne permitem însă de pe acum să facem apel la concursul cititorilor noștri, tineri și mai puțin tineri, pentru a ne ajuta în cuprinderea unei problematice atît de vaste și atît de complexe. Dar vom reveni la timpul cuvenit...

De obicei, diferitele sesizări și reclamații care ne sosesc la redacție sînt îndrumate de către noi spre rezolvare direct organelor sau instituțiilor în drept, fără a ne mai referi la ele și în această rubrică. De data aceasta trebuie însă să facem o excepție, fiind vorba de un caz cît se poate de dureros. După cum ne relatează cititoarea **Virgilia Costin** din comuna Cujmir, județul Mehedinți, mai multe absolvente ale liceului din comuna lor n-au putut lua parte la înmormîntarea unei prietene și foste colege, deoarece telegrama expediată «fulger» de părinții decedatei din comuna Giubega, județul Dolj, a sosit la Cujmir abia după 24 de ore, cînd era de-acum prea tîrziu. «Oare tovarășii de la oficiile P.T.T.R. în cauză nu au sufler?» — ne întrebă cititoarea noastră. Pînă la sufler — care pentru mulți constituie un lux — să ne mulțumim să cerem funcționarilor în cauză (și altora ca ei) cel puțin îndeplinirea datoriei. Deoarece nu e singurul caz de neglijență semnalat pe rețeaua P.T.T.R., așteptăm răspunsul pe care ni-l va trimite conducerea ministerului.

Hotărît, nu ne putem permite nici o greșeală. Există, după cum am constatat, cititori care citesc «Flacăra» cu mai mare atenție decît cei care o fac. Ceea ce e foarte bine. Chiar dacă sîntem nevoiți să consemnăm aici că cititorul **Otto Cotovschi** din Pascani, jud. Iași, are dreptate: într-adevăr, arhizucele Franz Ferdinand, în momentul în care a fost asasinat la Sarajevo, la 28 iunie 1914, se găsea într-un automobil și nu într-o trăsura, cum a apărut în «Flacăra». Iată ce se cheamă să subapreciezi progresul tehnic.

În schimb, cititorul **Radu Toma**, din Piatra Neamț, nu are dreptate. Combinatul chimic polonez la care se referă se cheamă așa cum a apărut în «Flacăra». Probabil că d-sa a găsit într-o publicație numele stîlcit de către vreun puritan îngrozit de semnificația a două silabe din numele incriminat. Cam așa se întîmplă și cu un cunoscut și frumos port iugoslav, răsbotizat în românește, de aceeași spaimă puritană.

Mulțumim cititorului **Ghiță D. Procopie** din Rîmnicu Vilcea pentru materialul privitor la orașul domniei-sale. Din păcate, nu publicăm studii monografice ci, mai degrabă, reportaje. În trecut, ne permitem să semnalăm și o greșeală. Nu credem că Matei Basarab a putut să acorde un privilegiu pescarilor rîmnicieni în 1330, din mai multe motive, între care și acela că a trăit cu 300 ani mai tîrziu.

Versurile pe care ni le-a trimis cititoarea **Dănuța Petrișor** din București nu ni se par publicabile. Autoarea mai are mult de învățat și de lucrat pentru a-și structura universul poetic, pentru a stăpîni și mlădia limbajului. Dar undeva, dincolo de toate stîngăciile, avem impresia că se găsește un fir de talent care nu trebuie neglijat. Prietena noastră are ceva de spus. O sfătuim să persevereze.

PRIMI KILOWATI DE ENERGIE ELECTRICA DIN IZVOR NUCLEAR

Anchetă de Adrian COSTA

Într-o dimineață, într-o casă din Alamogordo, o fetiță oarbă din naștere a strigat: «Văd o lumină!»

Erau orele 5 și 11 minute, în ziua de 16 iulie 1945. La aproximativ 80 de kilometri de casa fetiței oarbe, în deșertul din New Mexico, explodase prima bombă atomică. După spusele unui martor ocular al experienței, întreaga regiune a fost scaldată într-o lumină halucinantă, mult mai puternică decât cea a soarelui la amiază.

Această lumină halucinantă, care a vestit unei lumi pe atunci zguduită de cel de-al doilea război mondial că se vor petrece evenimente de-a dreptul uimitoare, a fost și o mare dezmințire. «Știu că Rutherford, părintele fizicii atomice, era ferm convins de imposibilitatea de a elibera și utiliza energia nucleară — declară un contemporan al marelui savant de la începutul acestui secol. În această privință era foarte sigur că așa stau lucrurile».

În aproximativ o jumătate de secol, energia nucleară a străbătut însă drumul amețitor de la o modestă dar emoționantă experiență de laborator, probabil... fără efecte practice, la o problemă științifică și industrială de interes arzător pentru omenire. În afară de mari citadele ale fizicii, acest drum a trecut nu numai pe la Alamogordo, ci și pe la Hiroshima și Nagasaki. A fost — din păcate — nevoie de o lumină halucinantă, necontrolată, ucigătoare pentru a atinge clipa în care puterea nucleului atomic, drămuțată cu chibzuială, cu știință, să devină folositoare omului.

De la apariția pe cer a primei «ciuperce atomice» au trecut aproape două decenii și jumătate, timp în care energia nucleară a intrat și pe un făgaș pașnic.

Pe planul cercetării științifice a fenomenelor nucleare, România s-a înscris mai demult în emulația internațională. De câțiva ani, ea a cunoscut și primele aplicații practice — industriale, biologice, medicale etc. — ale acestui instrument multilateral care este nucleul atomic. Acum, la ordinea zilei se află utilizarea industrială a energiei nucleare prin construirea de centrale nucleare-electrice. Nu va trece mult, și, într-o seară, întorcînd comutatorul, vom primi lumină «atomică». Și căldura și forța vor fi, în proporție tot mai mare, din izvor nuclear.

«Partidul și guvernul — sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU în Raportul prezentat la Congresul al X-lea al P.C.R. — au elaborat un program special care prevede trecerea la folosirea energiei nucleare pentru dezvoltarea energeticii naționale și la extinderea aplicațiilor izotopilor, radiațiilor și altor tehnici bazate pe energia nucleară în economie și în alte domenii ale vieții sociale».

Pentru a ajunge aici a fost nevoie de desfășurarea unei alte energii — aceea a oamenilor de știință, a proiectanților, a economiștilor. Spre lauda României socialiste, ei au făcut cu succes pregătirile necesare pentru producerea primilor kilowați de energie electro-nucleară.

Cum s-au desfășurat aceste pregătiri? Cum va continua activitatea începută?

Pentru prima oară, «Flacăra» oferă un tablou complet al acestei pasionante aventuri științifice și tehnice.

Directivile Congresului al X-lea al P.C.R. subliniază rolul preponderent pe care-l va îndeplini știința în anii următori, în dezvoltarea economică și socială a țării noastre. Printre noile domenii cu implicații adânci se află, fără îndoială, fizica nucleară, cu toate aplicațiile ei de mare eficiență productivă, între care producția de electricitate cu ajutorul energiei nucleare are un rol esențial astăzi.

Un prim program nuclear național a fost pregătit de curînd de către Comitetul pentru energia nucleară, în colaborare cu 18 departamente și instituții centrale, program a cărui importanță este subliniată atît în Raportul prezentat de tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu la Congresul al X-lea al P.C.R., cît și în Directivile Congresului.

Introducerea energiei nucleare în circuitul economic național va conduce la echilibrarea balanței de energie, la economisirea combustibililor clasici și va da un nou avînt cercetărilor de profil și celorlalte aplicații ale tehnicilor nucleare.

Faptul că Institutul de fizică atomică al Comitetului pentru energia nucleară, precum și alte institute de cercetare și proiectare au fost gata să preia de îndată sarcinile importante ce decurg pentru ele din programul nuclear național se datorește creării de către acestea, în anii trecuți, a unui portofoliu de rezultate ale cercetării care să poată fi utilizat imediat ce va fi nevoie.

Despre aceste rezultate, precum și despre alte cercetări aflate acum în desfășurare, veți afla din ancheta publicată astăzi de revista «Flacăra».

Acad. Horia HULUBEI
președintele Comitetului pentru energia nucleară

Dr. ing. Constantin HAIUDUC, șeful Sectorului de energetică nucleară al Institutului de energetică:

ENERGETICA NUCLEARĂ IMPUNE UN EFORT ȘTIINȚIFIC COMPLEX

În cadrul îndeplinirii programului nuclear național, centralele nucleare-electrice vor produce, în 1980, între 13 și 17 miliarde de kWh. Această cifră, luată în sine, poate că nu spune prea mult. Semnificația ei este însă mare. Ea reprezintă 15,7-19,7 la sută din totalul producției de energie electrică a țării. Vom înțelege importanța acestui procent dacă vom avea în vedere, de pildă, că în Anglia, țară în care energetica nucleară a cunoscut o mare dezvoltare, energia electrică obținută cu ajutorul combustibililor nucleari nu depășește 12 la sută din totalul producției de energie electrică. Iată de ce

este justificată aprecierea că realizarea programului nuclear național va situa România printre țările cu pondere mare a energeticii nucleare în balanța energetică.

După anul 1980, puterea instalată în centralele nucleare electrice va crește și mai mult grație introducerii reactorilor rapizi-reproducători, cei mai avansați reactori nucleari energetici. În acest fel, se poate prevedea că în anul 2000 va fi posibil să se asigure — de altfel acesta este ritmul de dezvoltare a energeticii nucleare învederat pe plan mondial — 50 la sută din energia

(Continuare în pag. 22)

electrică și căldura necesare țării din resurse nucleare.

Necesitatea permanentă ca energetica să se dezvolte înaintea altor ramuri ale economiei a generat cerința de a pronostica, cu cât mai mult timp înainte, creșterea consumului de energie. Firește, energia de origine nucleară nu face excepție de la această regulă. Astfel încât studiile și cercetările științifice în domeniul energeticii nucleare au început, în țara noastră, la Institutul de energetică al Academiei, încă în urmă cu 11 ani. În 1960 a avut loc prima sesiune de comunicări științifice în această specialitate.

E de la sine înțeles că înfăptuirea unei asemenea sarcini, cum este producerea de electricitate cu ajutorul energiei smulse nucleului atomic, implică un efort complex, mai ales dacă avem în vedere vârsta tânără a acestei științe.

Prima întrebare la care am fost chemați să răspundem a fost aceea privitoare la tipul optim de centrală nucleară-electrică pentru condițiile țării noastre. În acest scop a fost elaborată metoda de determinare a tipului optim, care înlesnește alegerea celor mai adecvați reactori cu neutroni termici și rapizi-neproducători.

Ce înseamnă tipul optim de reactor?

Cînd vorbim despre reactorii cu neutroni termici, el reprezintă acel reactor care, înainte de toate, poate să utilizeze în chip optim uraniul, adică să producă o cantitate maximă de energie electrică dintr-o cantitate de uraniu dată. De asemenea, el trebuie să dea o producție cât mai mare de plutoniu — combustibilul necesar pentru a pune în funcțiune celălalt tip de reactori — cei rapizi-reproducători — cei care urmează a fi folosiți, după cum se știe, într-o etapă ulterioară. Acești reactori produc și ei plutoniu în cantitate mai mare decît consumă, de unde și denumirea de «reproducători». Acest surplus poate fi folosit pentru punerea în funcțiune a altor reactori de același fel. Utilizarea combinată a celor două tipuri de reactori face posibilă obținerea unei maxime producții de energie electrică și, concomitent, lărgirea resurselor de combustibili nucleari.

Multă lume are impresia că dacă știința a reușit să deslușească enigmatul nucleului atomic și să-l «pună la treabă» nu e nimic mai simplu decît să apăsăm pe un buton și... să se facă lumină. Iar, de vreme ce, așa cum s-a spus, nucleul atomic reprezintă o sursă extrem de bogată de energie, această energie e și foarte ieftină — potrivit principiului valabil de cele mai multe ori: ce e mult e și ieftin.

De data aceasta lucrurile nu stau tocmai așa. Electricitatea obținută în centralele

nucleare-electrice este, în unele cazuri, mai scumpă decît cea pe care o furnizează centralele «clasice». Perspectiva epuizării vechilor combustibili obligă însă pe oamenii de știință să persevereze în direcția utilizării combustibililor nucleari. Și așa, adevărul enunțat mai sus a devenit și el relativ. În ce ne privește, am reușit — datorită unei metode proprii de analiză — să demonstrăm că anumite tipuri de centrale nucleare-electrice sînt mai economice decît centralele termoelectrice care funcționează cu lignit, iar în anumite cazuri, chiar și decît cele care ard păcură.

În economia energetică a unei țări și, evident, a întregii lumi, problema surselor de energie nu se poate pune în chip exclusivist. Cine crede că într-o bună zi, mai mult sau mai puțin îndepărtată, toate centralele «clasice» își vor întrerupe activitatea din lipsă de combustibil, iar unica sursă va fi cea nucleară, fără îndoială, greșește. În foarte multe domenii s-a văzut că soluțiile complexe, mixte, sînt cele viabile. Același lucru se petrece și în domeniul nostru. Urmărind să obținem ceea ce în limbaj de specialitate numim optimizarea schemelor centralelor nucleare-electrice, am ajuns la formula centralei electrice combinate care prezintă un cuplu: centrală nucleară-electrică — centrală termoelectrică. Principiul avantaj al acestei împerecheri rezidă în ridicarea substanțială a randamentului acesteia. Această formulă, concepută în laboratoarele Institutului de energetică cu destul timp înainte ca țara noastră să dispună de centrale nucleare, a devenit cunoscută, pe căile obișnuite, și în străinătate, iar acum, instituții științifice din alte țări continuă cercetările noastre în acest domeniu.

Arătăm mai sus că producerea de energie electrică din surse nucleare implică un efort științific complex. Această afirmație capătă o semnificație mai clară chiar dacă ne vom mulțumi să arătăm că, în ce privește colectivul nostru, acest efort comportă, în afară de ceea ce am amintit, studiul proceselor termice și hidrodinamice din reactorii nucleari, al altor procese complicate, alegerea tipului de combustibil nuclear care convine cel mai bine nevoilor noastre etc. Aș vrea să menționez în mod deosebit elaborarea — în cadrul altor lucrări similare — a unor modele matematice pentru conducerea proceselor din centralele nucleare cu ajutorul calculatoarelor electronice. Căci — să nu uităm — energetica nucleară și electronica merg mîna în mîna. Ele vor contribui printr-un efort convergent la înfăptuirea obiectivelor pe care Congresul al X-lea al P.C.R. le-a fixat României socialiste pentru anii ce vin.

are un profil destul de extins, deoarece problemele legate de reactori formează un complex care utilizează aproape toate ramurile clasice și moderne ale științelor ca: fizica nucleului, fizica solidului, termotehnică, automatizare și control, chimia apei, radiochimia etc.

Cu toate acestea nu avem de-a face cu un conglomerat, ci cu un ansamblu bine sudat de domenii de cercetare care dispune de metodici adecvate, specifice și are un scop precis: realizarea unei soluții optime pentru reactorii nucleari, fie ei reactori energetici pentru centrale nucleare, fie reactori de cercetare și producție de radioizotopi. Aceasta presupune o cunoaștere mai avansată a comportării neutronilor și a unor procese fundamentale care au loc în reactor. Activitatea desfășurată în aceste domenii noi ne-a oferit posibilitatea de a pune la punct câteva metode de cercetare noi care ne-au condus la rezultate interesante, apreciate și de specialiști din alte țări.

Un alt domeniu de cercetare este cel al comportării dinamice a reactorilor. Lucrările noastre au fost dirijate aici către cunoașterea proceselor care influențează stabilitatea reactorilor în special la răcirea cu două faze apa-abur și către punerea la punct a unor dispozitive de automatizare a reac-

torilor.

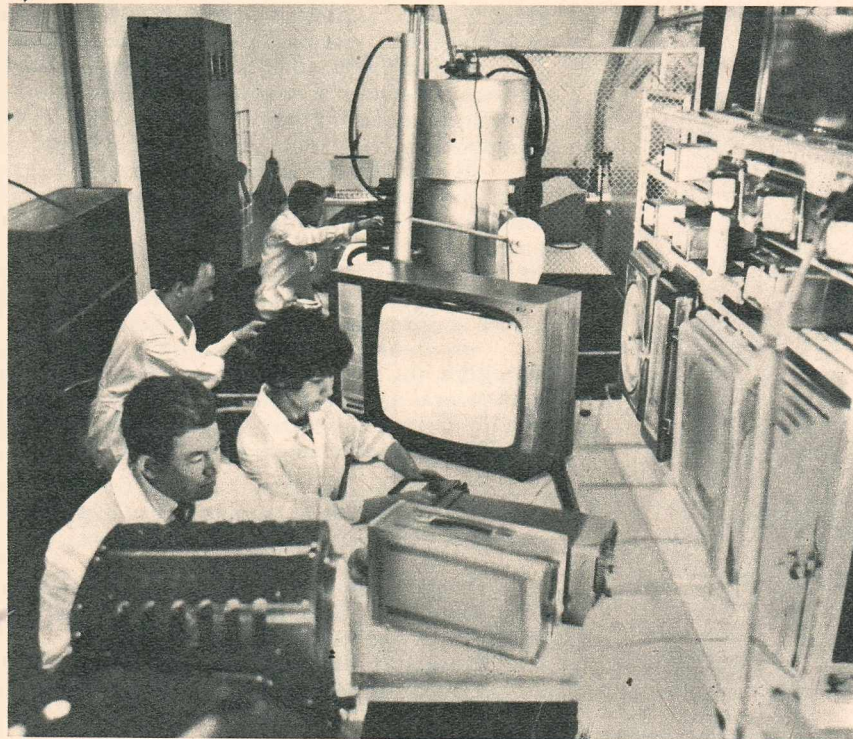
Construcția unor ansambluri așa-numite subcritice, pentru necesități didactice, constituie de asemenea o preocupare a secției și sperăm că în anul viitor un asemenea mic reactor realizat la noi să fie în funcțiune. El va servi la formarea viitorilor ingineri care se pregătesc pentru a lucra în centralele nucleare.

Toate rezultatele pe care le-am obținut pînă acum ne dau posibilitatea de a fi pregătiți pentru a trece la îndeplinirea programului de cercetări necesare dezvoltării energeticii nucleare, așa cum se prevede în Directivele Congresului al X-lea al P.C.R. În acest scop se impune o dezvoltare a cercetărilor noastre la nivelul cerut de un asemenea program. În anii care vin, va fi construit un nou reactor de cercetare, iar laboratoarele pentru studiul reactorilor termici și rapizi vor fi extinse.

Utilizînd aceste posibilități sîntem convinși că vom putea îmbunătăți economicitatea funcționării reactorilor nucleari din centralele care se vor construi la noi în țară și vom putea ajuta industria noastră constructoare de mașini să fabrice o parte cît mai mare de echipament special pentru centralele nucleare.

În laboratoarele sectorului de energetică nucleară de Institutul de energetică, televiziunea cu filmare ultrarapidă

constituie, alături de alte metode, un mijloc important pentru cercetarea proceselor termice care au loc în reactorii nucleari.

Dr. ing. Ionel PURICA, șeful Secției de fizică și tehnică a reactorilor de la Institutul de fizică atomică:

REACTORII NUCLEARI SÎNT UN VAST DOMENIU DE CERCETARE

Introducerea în energetica țării noastre, pînă în 1980, a unor centrale nucleare va fi făcută în condiții în care să se utilizeze la maximum potențialul industrial și resursele naturale ale României. Construcția de echipamente specifice reactorilor nucleari de putere și utilizarea unor materiale fabricate pornind de la minereurile și materia primă din țara noastră justifică și impun dezvoltarea unui program strîns de cercetări și formare de cadre.

Deși reactorii nucleari au devenit instalații industriale, există încă o serie de probleme care necesită un efort de cercetare susținut. Acestea aparțin domeniului fizicii reactorilor nucleari; pentru rezolvarea lor este necesară, în același timp, împingerea granițelor cunoașterii noastre în probleme fundamentale de fizică și ameliorarea modelelor de calcul, pentru a putea ajunge la soluții optime.

Iată un exemplu. Fizica reactorilor necesită cunoașterea cît mai precisă a caracteristicilor nucleare ale materialelor utilizate în reactori și totodată soluția așa-numitei ecuații Boltzmann, care descrie comportarea neutronilor în reactor. Or, pentru nici una dintre aceste probleme nu avem astăzi soluții satisfăcătoare.

Pe de altă parte, continuă să rămînă deschise problemele legate de arderea optimă a combustibilului nuclear — Uraniu 235, Plutoniu 239 și izotopii săi, Uraniu 233 — care, pe lîngă altele privind comportarea neutronilor și structura reactorului, necesită o bună cunoaștere a proceselor dinamice de lungă durată și a rezistenței la radiații a materialelor. Evident, pentru ne-specialiști toate aceste lucruri nu sînt ușor de înțeles. Pentru a le putea totuși judeca cît de sumar este de ajuns să avem în vedere ceea ce am arătat mai sus și anume faptul că fenomenele nucleare nu sînt pe deplin cunoscute — aș spune chiar că în acest lanț mai lipsesc încă multe verigi. În plus, a traduce în practică ceea ce, în mod curent, este definit ca «punerea energiei nucleare în serviciul omului» se lovește de foarte variate dificultăți care nu sînt, toate, de ordin nuclear. Una dintre aceste dificultăți — pe care am enunțat-o mai sus — privește rezistența materialelor la condițiile de exploatare a energiei nucleare. Pentru moment, tehnica nu a creat materiale perfecte din acest punct de vedere.

Secția de fizică și tehnică reactorilor de la Institutul de fizică atomică și-a orientat cercetările în special în aceste domenii. Secția

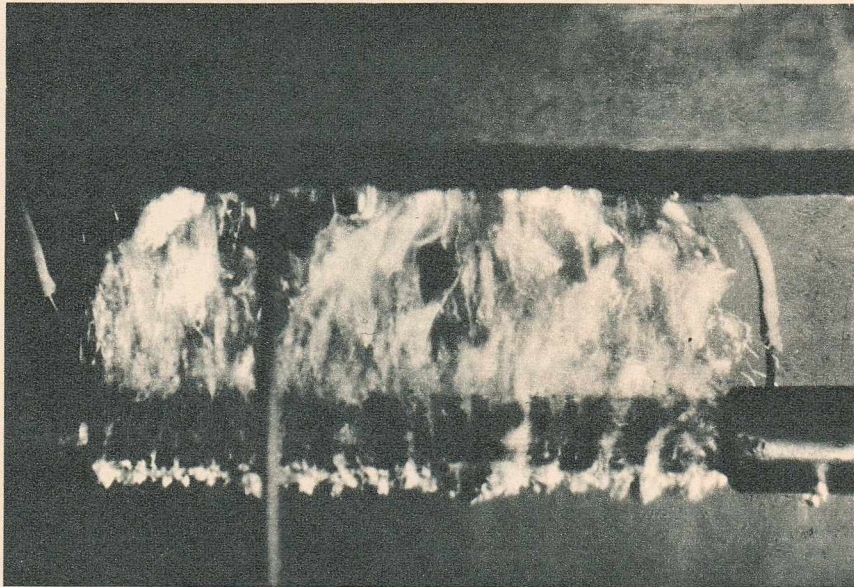

Urmărind acest proces de «fierbere» pe elemente de combustibil nuclear, un ochi atent și — mai ales — expert poate trage concluzii esențiale pentru funcționarea viitorilor reactori.

Uraniul — principalul personaj — surprins în intimitatea structurii sale, grație unor mijloace tehnice care la începutul acestui secol nu erau nici măcar bănuite.

Conf. dr. ing. Vasile NIȚU, directorul Institutului de studii și proiectări energetice:

SOLUȚII PRACTICE, INEDITE

Construirea unei centrale nucleare electrice are implicații mai profunde decât aceea a unei centrale electrice «clasice», iar durata construcției unei astfel de centrale este aproape dublă față de cea a unei centrale electrice «clasice» de aceeași putere. Din aceste cauze este firesc ca ea să fie încadrată într-un program național nuclear care să țină cont de toate condițiile tehnico-economice. Asemenea programe se eșalonează pe

perioade de mai mulți ani și implică luarea în considerare a tuturor factorilor și elementelor care concură la realizarea lor.

Unul dintre obiectivele principale ale programului nostru național nuclear îl formează construirea de centrale nucleare electrice, a unei fabrici de elemente combustibile, a echipamentelor și a uzinelor producătoare de materiale care contribuie la construcția centralelor nucleare-electrice.

Observații, analize, măsurători, calcule, care durează ani de-a rândul. Utilizarea controlată a energiei nucleare nu este lucrul cel mai simplu din lume...

Realizarea unor asemenea centrale implică preocupări complexe de cercetare, concepție, proiectare, construcții-montaj și exploatare — toate bine coordonate în vederea scopului propus.

Încă de la apariția în străinătate a primelor centrale nucleare-electrice, în institutul nostru a fost creat un nucleu de specialitate în vederea studierii problemelor legate de concepția, proiectarea, construcția, montarea și exploatarea lor. Noua grupă a început să studieze problemele acestei surse de energie atât de promițătoare.

Studiile făcute în această perioadă, când nici pe plan mondial nu se conturaseră unele linii de dezvoltare certe pentru energetica nucleară, s-au îndreptat spre căutarea direcțiilor optime de dezvoltare pe care ar trebui să o ia energetica nucleară în țara noastră. S-au studiat de asemenea diversele tipuri de reactoare care prezentau mai mult interes din punctul de vedere al necesităților țării noastre...

Ulterior grupa de studiu s-a transformat într-un atelier — un colectiv mai mare format din ingineri, fizicieni și chimiști care au început să abordeze aceste probleme și mai aprofundat. Atelierul nou format a căutat să ducă mai departe munca începută, executând studii și proiecte în domeniul energeticii nucleare. A fost cercetată o largă literatură de specialitate și, într-o acțiune coordonată cu alte foruri de specialitate, s-a desfășurat un efort multilateral pentru a se stabili calea cea mai bună de dezvoltare pe care s-o urmeze energetica nucleară în România.

Activitatea acestui atelier s-a dovedit fructuoasă, iar lucrările întocmite în acest domeniu sînt foarte numeroase. Ele au constat din studii privind diferitele tipuri de reactoare, studii de amplasament, de optimizare, studii de metodologie de calcul și alte studii cu caracter special.

Chiar și o sumară trecere în revistă a

cîtorva preocupări din această arie largă poate să illustreze complexitatea problemelor care se cer rezolvate. Iată primul grup de lucrări, cele privitoare la studiul tipurilor de reactoare. Ele comportă, între altele, analiza tehnico-economică a acestora, stabilirea caracteristicilor instalațiilor, probleme de măsură, control și reglaje, securitatea în exploatarea și protecția biologică, metode de tratare și depozitare a deșeurilor radioactive și altele.

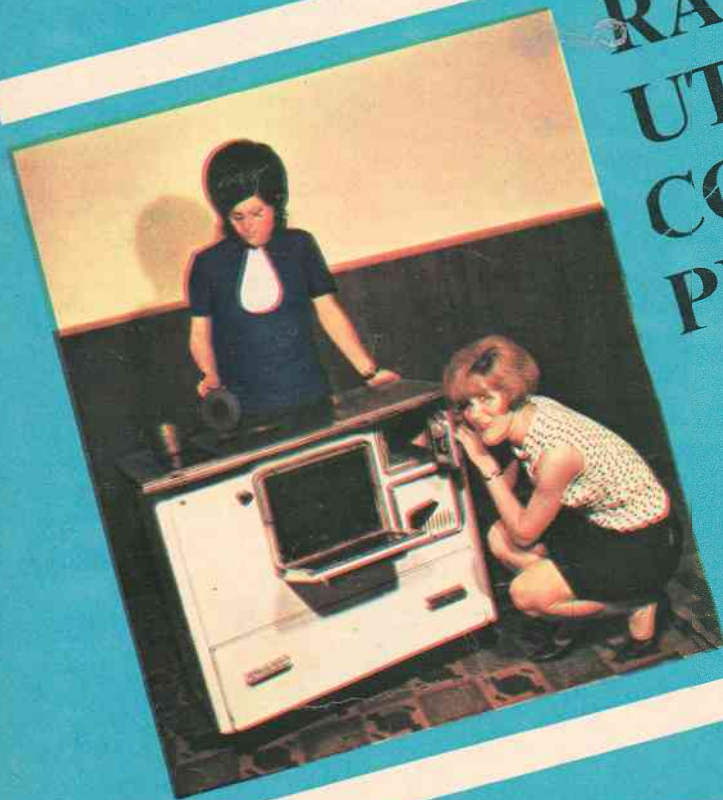
Este ușor de constatat că asemenea probleme au un pronunțat caracter inedit atunci cînd se cer soluții practice, aplicabile în condițiile concrete ale României.

Studiile de amplasament — ținînd seama de condițiile generale ale țării noastre și de necesitatea încadrării în sistemul energetic național — care formează o altă categorie de lucrări, beneficiază, fără îndoială, într-o anumită măsură, de experiența generală pe care institutul nostru a acumulat-o în decurs de două decenii. Alte grupe de lucrări însă nu pot avea acest avantaj pentru că studiază un teren nou, ca de pildă stabilirea caracteristicilor instalațiilor primului nostru reactor energetic sau a particularităților lui constructive.

E de la sine înțeles că noutatea, dificultățile întîmpinate și rezolvate au constituit în același timp un factor motor și o sursă de experiență prețioasă. Îmbogățit cu acest patrimoniu, atelierul de proiectare urmează să se dezvolte, pentru a deveni un sector complex care urmează să preia toate problemele de proiectare pentru construcția centralelor nucleare-electrice românești, în mod progresiv, începînd cu cea dintîi unitate. Deschiderea șantierului acesteia, atunci cînd va avea loc, va găsi un «pachet» voluminos de studii și proiecte care va permite realizarea ansamblului de lucrări, din momentul începerii execuției pînă la furnizarea primilor kilowați/oră sistemului energetic național.

**RAPID
UTIL
CONFORTABIL
PRACTIC**

Gospodine, cumpărați cu încredere produsele întreprinderii
«1 septembrie» Satu Mare:

- Reșoul de gătit cu gaze cu 3 ochiuri
- Mașina de gătit cu gaze cu 3 și 4 ochiuri
- Mașina de gătit emailată «Menaj»

ÎNTRERINDEREA „NUFĂRUL“

spălătorie și curățătorie chimică, București
7 — Bd. Păcii nr. 187, telefon 31 36 68

Înzestrată cu utilaj modern, întreprinderea NUFĂRUL asigură cele mai bune condiții de spălare și curățare chimică a obiectelor de lenjerie și îmbrăcăminte.

53 sucursale — centre de predare-primire — în toate sectoarele Capitalei.

Centre cu regim special (curățătorii și spălătorii rapide):

- Str. Luterană 2 — sect. 7 (spălătorie).
- Calea Moșilor 160 — sect. 3 (curățătorie)
- Drumul Taberei — complex — sect. 6 (curățătorie și spălătorie)
- Calea Rahovei 2 — sect. 2 (curățătorie)
- Str. Negustori — sect. 3 (curățătorie)
- Str. Căuzași 16 — sect. 4 (spălătorie).

Centre cu regim normal:

SECTORUL 1: str. C.A. Rosetti 26; str. Mendeleev 6; str. Vlădescu 52; Piața Dorobanți 6; str. Aviator Stîlpeanu 2; str. Batiștei 5.

SECTORUL 2: str. Galați 26-28; Șoseaua Colentina 34; str. Mihail Eminescu 115; Șoseaua Ștefan cel Mare 56; str. Viitor 194.

SECTORUL 3: Bd. Muncii 102; Bd. Republicii 57; Bd. Gh. Dimitrov 93; str. Traian 114; Bd. Hristo Botev 18.

SECTORUL 4: Calea Moșilor 88; Calea Văcărești 36; Calea Călărași 134; Bd. G. Coșbuc 4; Calea Dudești 135; Calea Dudești 30; Calea Călărași 238; str. Smîrdan 43 (vopsitorie).

SECTORUL 5: Calea Văcărești 163; Complexul 1 Berceni-Sud; Complexul Giurgiului; Calea Șerban-Vodă 235; Bd. G. Coșbuc 60; str. Bibescu-Vodă 24; str. Gramont 2; Calea Șerban-Vodă 264.

SECTORUL 6: str. Brezoianu 9; Șoseaua Panduri 6; str. Apolodor 2; Piața Kogălniceanu 6; Complexul D.I.-Militari; str. Carol Davila 3; Calea Rahovei 191; str. Izvor 65-73.

SECTORUL 7: str. Berzei 44.

SECTORUL 8: Bd. 1 Mai 95; Bd. Bucureștii Noi bloc 2; Calea Griviței 198-200; str. Buzzești 48; Calea Griviței 76; Bd. 1 Mai 53.

„NUFĂRUL“ VĂ SFĂTUIEȘTE

ÎNDEPĂRTAREA PETELOR de pe obiectele de îmbrăcăminte și lenjerie — mai ales de pe cele confecționate din țesături ori tricotaje din fibre și fire sintetice sau din amestecuri conținând asemenea fibre și fire — necesită cunoștințe speciale. Încercările de îndepărtare a petelor făcute de către persoane necalificate duc de cele mai multe ori la deteriorarea țesăturilor sau a coloranților în zona respectivă — defecțiuni ce se dovedesc a fi, în majoritatea cazurilor, de neremediat. De aci un prim sfat: *nu încercați să îndepărtați prin mijloacele obișnuite petele de pe țesături ori tricotaje ce au în componența lor fibre sau fire sintetice! Adresați-vă, pentru asemenea operațiuni, sucursalelor întreprinderii specializate «NUFĂRUL», care dispun de utilajul cel mai mo-*

«NUFĂRUL» dispune de un local nou, modern, adecvat activității întreprinderii, construit nu de mult pe platforma industrială Militari din zona de sud-vest a Capitalei.

Agregate complexe de înaltă tehnicitate — iată mașinile cu care se efectuează operațiile de curățare chimică a obiectelor de îmbrăcăminte...

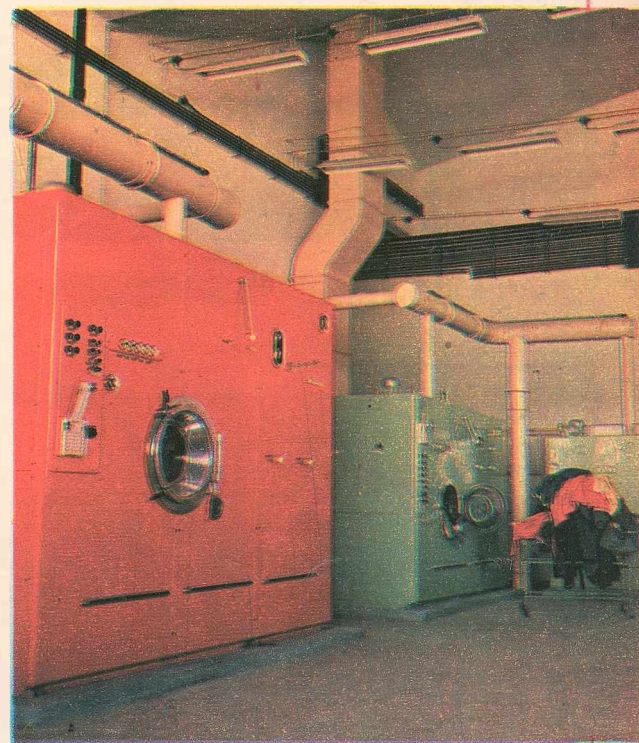
...în același timp, ochii atenți ai lucrătoarelor examinează centimetrul cu centimetrul obiectele trecute prin mașinile de curățat, astfel ca nici o pată, cât de mică, să nu mai persiste.

dern, materialele cele mai adecvate și cadrele cele mai calificate în acest domeniu.

NEÎNDEPĂRTATE LA TIMP, diversele pete de pe țesături se fixează, sub influența luminii sau a căldurii, devenind foarte greu, dacă nu chiar imposibil, a mai fi îndepărtate. Ca atare: *dați la curățat obiectele de îmbrăcăminte și lenjerie imediat ce ați constatat că s-au pătat.*

CHIAR NEPĂTATE ÎN MOD VIZIBIL, obiectele de îmbrăcăminte și lenjerie trebuie să fie curățate cel puțin o dată la șase luni, atât pentru îndepărtarea murdăriei îmbibate în țesătură, cât și pentru înviorarea culorilor și păstrarea rezistenței materialelor din care sînt confecționate. Purtarea îndelungată a unor confecții fără curățirea lor, duce la îmbibarea țesăturilor cu fire de praf și diferite particule de

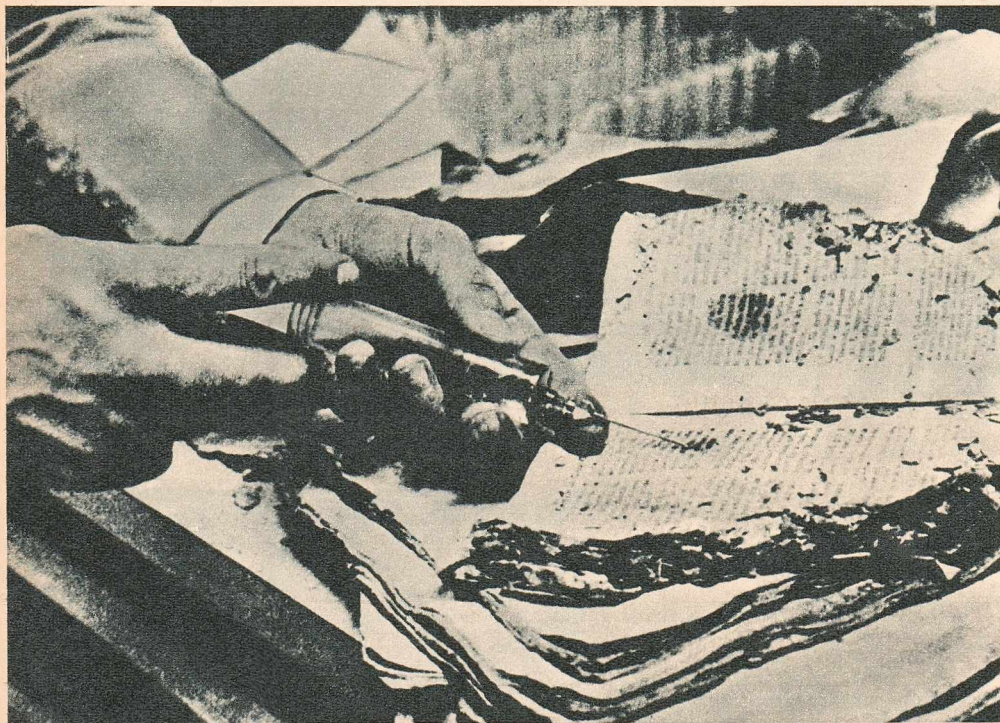

reziduuri aflate în atmosferă sau preluate de pe obiectele cu care venim în contact, a căror îndepărtare necesită intervenții mai insistente ce duc la uzura prematură a respectivelor obiecte.

EVITAȚI atingerea părților vizibile ale obiectelor de îmbrăcăminte și lenjerie cu: *apă de toaletă, apă de colonie, parfumuri, loțiuni, medicamente.* De cele mai multe ori acestea fac pete, se fixează, devenind rezistente la majoritatea soluțiilor de curățare întrebuințate.

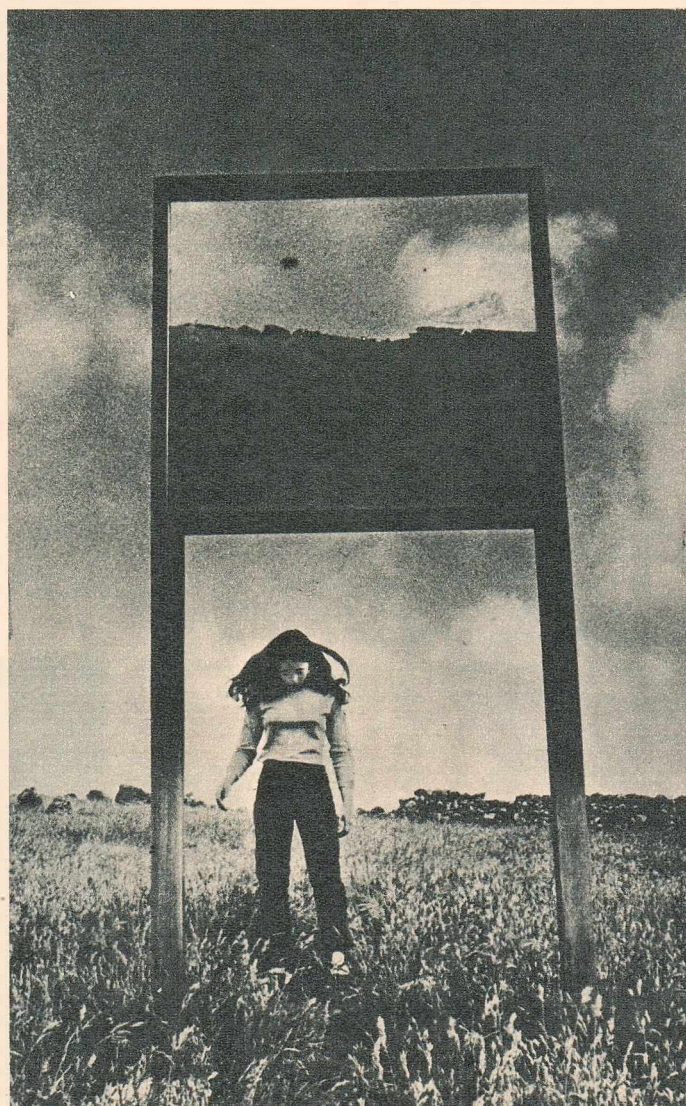
MUCEGAIUL este un dușman al îmbrăcăminte. Evitați depozitarea obiectelor de îmbrăcăminte sau lenjerie umezite. Înainte de a le depozita în șifoniere sau cufere, înainte de a le împături sau împacheta, obiectele umezite trebuie să fie bine uscate.

CĂLCATUL țesăturilor din fibre și fire sintetice (sau al celor ce conțin amestecuri cu asemenea fibre și fire) necesită o atenție deosebită. Fiind termoplastice, aceste fibre încep să se topească la o temperatură nu prea înaltă, pe țesătura sau tricotajul respectiv apărînd în acest caz pete albe-gri, în unele cazuri, de culoare închisă, în altele. La curățire, părțile ce au pete albe-gri cedează, țesăturile rupîndu-se în locurile respective, iar părțile cu pete de culoare închisă se dovedesc refractare la orice încercări de îndepărtare cu substanțele curățitoare. Ca atare: *călcați cu atenție obiectele din fibre și fire sintetice, folosind un fier nu prea încins.*

PICTEAZĂ DUPĂ NATURĂ ȘI EXPUNE ÎN NATURĂ

Priviți acest panou sprijinit pe doi stâlpi: în partea lui inferioară vedem reproducerea în culori a unui colț de natură. Pictura a fost însă executată pe un material transparent, care în partea de sus a rămas liber lăsînd să se vadă, ca o completare a motivului pictat, un colț de cer natural. Senzația privitorului este într-adevăr deosebită în fața acestei combinații de imitare a naturii și natura însăși.

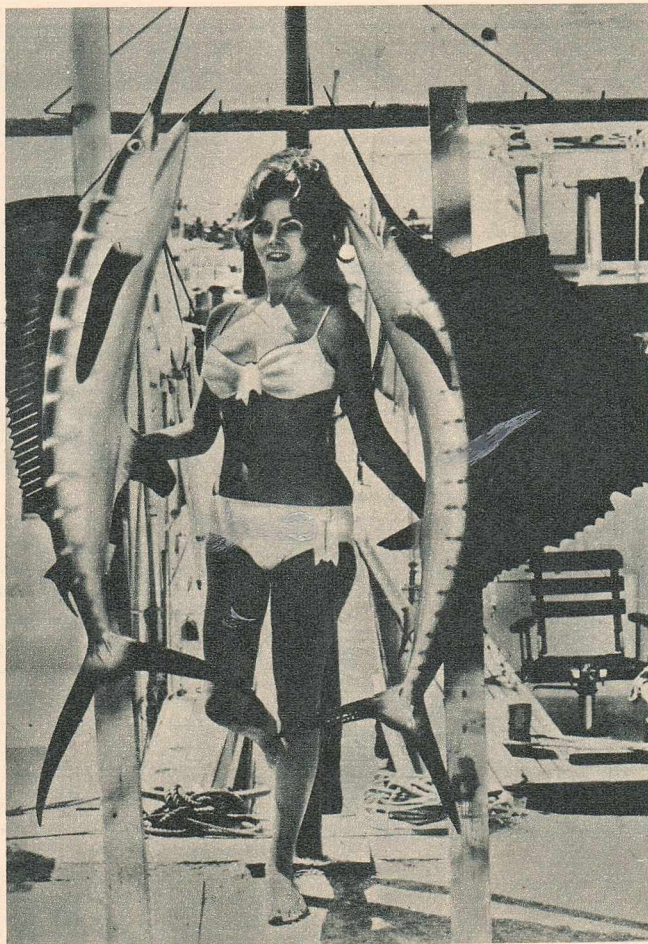

CONTRA IMBĂTRINIRII

Injecții cu vitamine administrate manuscriselor vechi pentru curățirea unor forme acute de avitaminoză, iată un tratament nu tocmai obișnuit.

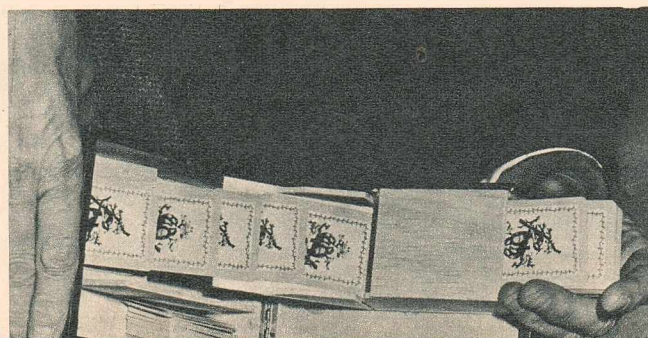
Acest procedeu, unic în felul său, prezintă avantajul de a opri descompunerea hirtiei, fenomen care se produce prin pierderea proteinelor și substanțelor zaharose care în mod normal se găsesc în fibrele naturale.

Noul tratament, descoperit de biochimistul Mario Pinzuti, este aplicat pentru restaurarea și conservarea cărților și manuscriselor vechi, extrem de prețioase, aflate în biblioteca Vaticanului.

DAR DACĂ?...

Ce nadă o fi aruncat frumoașa pescăriță Barbara Mann din Fort Lauderdale (Florida) de a făcut să «muște» aceste două splendide exemplare oceanice? Sau poate, deprinzînd meseria de pescar, Barbara noastră a început prin a învăța să mintă?...

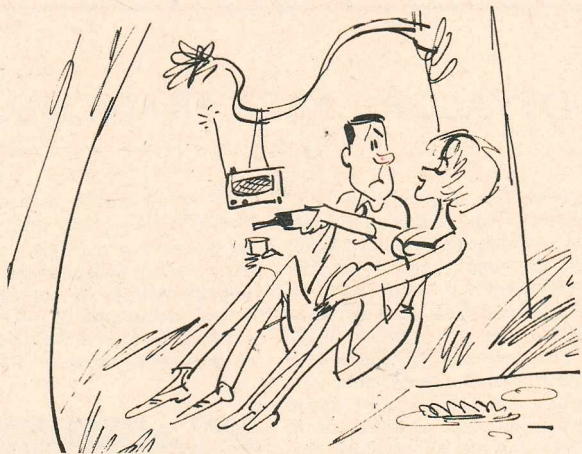
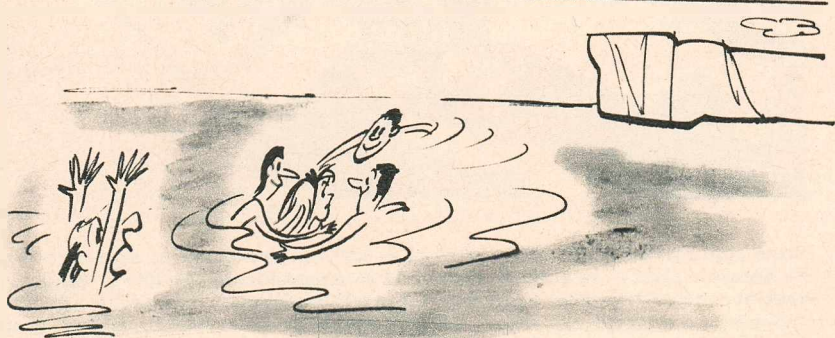
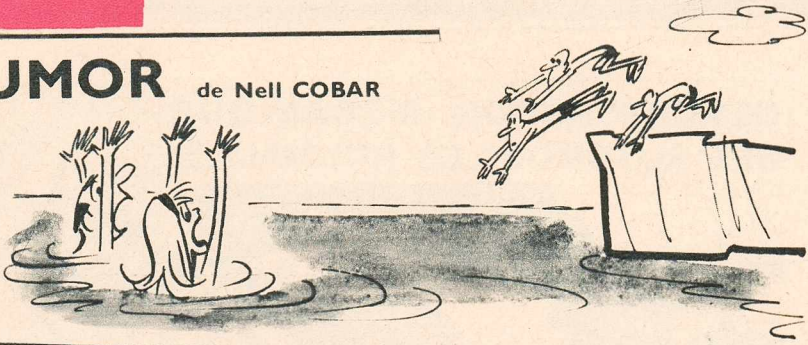
ANTITRIȘAT

După zece ani de studii și experimente, Otto Weber din Hamburg a pus la punct o invenție epocală: mașina de amestecat cărțile de joc.

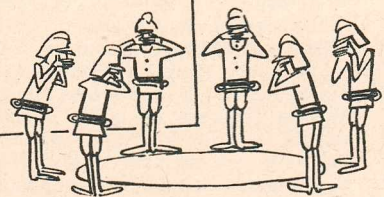
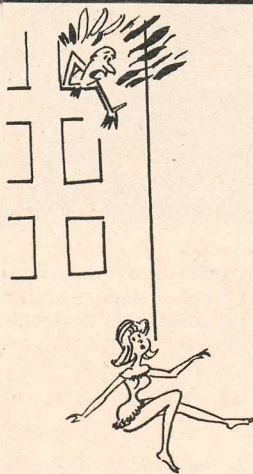
S-a terminat cu trișorii, adio cărți măsluite, de-acum putem dormi liniștiți: una dintre problemele capitale ale vieții a fost definitiv și irevocabil rezolvată!

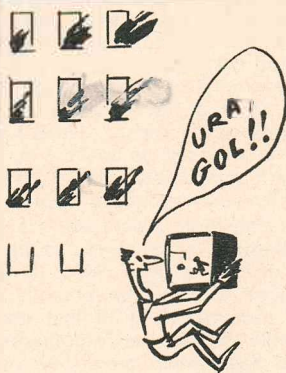
UMOR de Nell COBAR

— ...Iar m-a criticat ieri șefu': cică nu-mi place terenul!...
— Ehe, nu-și cunoaște oamenii!...

Soțul gelos: — Toată lumea, mi-nile la ochi!

Pasiune... sportivă!

Apropo de mare!...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

PE VALURI:

1) Micii, de pildă — Face de două ori mai mic. 2) Mare... mare — Cît se poate de mare. 3) Mare... pe verticală (reg.) — De la Marea Albă (fem.pl.). 4) Foarte mare — De-al mării. 5) A face plase pentru pești — Profund! 6) Figura unuia «mare»... pe bani — Nelipsit la împărțire. 7) Om (pop.) — A ajunge mare! 8) Năvod scos din mare — Însemnare. 9) Mai mare... la «Vraja mării» — Mare, dar nu copt. 10) A face... o baie — De la mic la mare! 11) În prea mare măsură — A trece ca vîntul și valurile.

ÎN ADÎNC:

1) Mărete. 2) Prăbușit în mare — «Steaua mării» — Osie. 3) Mare, fără margini. 4) Mare pe mare — Intră în apa mării. 5) Mai mare ca luna — Mare în Arabia — Mare... fricos. 6) Mergă înainte și după val! 7) În Constanța, la moschee (pl.) — Apă... mare. 8) Marea și ghiolurile — Nici cai, nici măgari. 9) Mult prea mare (fem. pl.). 10) Iată și una mică. 11) Iarăși mare — Cu nopți mari (pl.).

Ion CARAIMAN

Dezlegarea jocului «VARĂ CAPRICIOASĂ», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) STRAND — PASI. 2) TRAMBULINE. 3) ROCA — SUCURI. 4) OPORTUNA — ÎN. 5) PIRA — RATA — O. 6) ICI — URIT. 7) TATAR — BRIZA. 8) OLOI — BAIE — T. 9) A — AMIAZ — SAC. 10) RAR — SLIP — ER. 11) ELEVI — NEGRI.

SAPTE ZILE PE PĂMÎNT

PARIS

Din surse informate s-a aflat că, nu departe de capitala franceză, într-un loc ținut secret, au fost reluate tratativele între 5 reprezentanți ai firmei franceze «Citroën» și 2 ai firmei italiene «Fiat» pentru încheierea unui acord de asociere a celor două puternice grupuri din industria constructoare de automobile vest-europeană — acord ce nu fusese aprobat de generalul De Gaulle.

ATENA

Nici călugării de pe muntele Athos n-au scăpat atenției autorităților grecești. Printr-un recent decret toate hotărârile acestei «republici monahale» vor trebui supuse unui guvernator care are drept de veto și de asemeni exercită controlul asupra tuturor bunurilor mobile și imobile ale călugărilor.

MOSCOVA

În apropierea Moscovei urmează să se construiască cea mai mare seră din Uniunea Sovietică — 54 ha de teren acoperit — unde umiditatea și temperatura vor fi reglate automat. O dată cu sera va răsări și o mică localitate cu o populație de 9 000 de persoane.

BONN

Cu cei 3 976 km de autostrăzi, R.F.G. ocupă primul loc în Europa în acest domeniu, urmată de Italia, cu 2 669 km. Se presupune că în 1979 rețelele de autostrăzi ale celor două țări vor fi de 7 500 km și respectiv 6 000 km, iar lungimea totală a autostrăzilor europene de 27 000 km.

ROMA

Autoritățile italiene au fost sesizate că în cadrul «comisiei muncii» a Pieței comune un deputat democrat-creștin din R.F.G., Joseph Müller, a atras atenția asupra faptului că în regiunile meridionale ale Italiei și îndeosebi în Sicilia este folosită munca copiilor — foarte adesea pînă la 14 ore pe zi. La Palermo, de pildă, sînt înregistrați 8 500 muncitori sub 15 ani.

LONDRA

Este în curs de organizare o «fabrică a tehnocraților vest-europeni de mîine», cum este denumit «Institutul internațional de tehnologie» avînd drept obiectiv formarea de viitori manageri. În această școală superioară postuniversitară de perfecționare — creată din inițiativa guvernelor olandez, vest-german, italian și englez — cursurile vor avea o durată de doi ani și materiile fundamentale vor fi analizate matematică, cercetarea operativă, tehnica decizională.

SAIGON

Guvernanții sud-vietnamezi au fixat prețul pentru acceptarea «dezescaladării» americane; ei revendică drept «absolut indispensabilă» suma de 6,2 miliarde dolari care să fie acordată de S.U.A. pentru așa-zisa întărire a armatei regimului de la Saigon.

LUSAKA

Primul recensămînt general al populației Zambiei după proclamarea independenței țării se va desfășura între 22 și 30 august. Totodată urmează să se stabilească fondul locativ existent în țară, mai ales în mediul rural.

BERNA

Elveția continuă să se afle pe primul loc printre producătorii de ceasornice — 71,6% din întreaga producție mondială în 1968. În același an valoarea exporturilor de ceasornice elvețiene a atins cifra de 2,3 miliarde franci.

SANTA MONICA

Compania «Marine Resource Consultants Inc» din această localitate californiană intenționează să caute zăcăminte petrolifere sub calota polară nordică cu ajutorul a două submarine.

CRONICA DE TREI SECADE

FERICIRE

Socoteți-mă cum vreți, spuneți-mi cum vă vine la gură: prăpăstios, stupid, ridicol, prost de-a binelea, ba chiar nostim, simpatic, de ce simpatic, chiar uman, uman și original, la urma urmei, na, inteligent — căci cine nu știe cum merge moara asta adjectivală de la «cretin» la «geniu», dînd în comerț aceeași faină din care fiecare nu vrea să scoată mai mult de o piine...? — socoteți-mă deci cum doriți, eu cred că în această epocă minunată în care nimeni nu-i mai e teamă de nimeni și nimic, merită să vă rețin trei secunde ca să vă anunț că într-un sîntuc francez din Isere, un băiat numit Patrick a fugit de-acasă de frică să nu i se facă o injecție; l-au căutat o zi întreagă și l-au găsit pe jumate leșinat, într-o groapă, la doar 800 de metri depărtare de casă. Nu voi spune: ferice de el — să lășăm scriitorilor abisali analiza fericirii de a fi bolnav — dar voi spune: ferice de mine și de toți cei ce mă înțeleg în nostalgia după epoca în care fugeam de injecții, îngroziiți ca de tanc sau cancer, azi. Ferice de mine și de toți acei care încă mai

avem un ochi pentru a descoperi în ziarele epocii noastre știrea că un băiat a fugit de-acasă ca să scape de o injecție. Și, în sfîrșit, ferice de ziarele epocii noastre care pot pierde un cvadrat pentru a anunța, lîngă deplasările de pe sol pe Lună și de submarine pe pămînt, că Patrick Vanditelli a intrat în panică la gîndul că va fi înțepat cu un ac lung, lung de tot, mai lung decît țeava unui tun de 155.

HELVETUL GASPARD

După cum se anunță, helvetul Gaspard Holzgang și-a părăsit postul de pază la cetatea Vaticanului, dispărînd fără să lase adresă, urmă sau umilă înștiințare. Secretariatul a anunțat poliția italiană să-l găsească nu pentru a-i tăia capul (ce era în capul lui încă nu se știe) ci ca să-i confişte actul de cetățean al Sfintei Cetăți. Pe baza acestui act, helvetul s-ar fi bucurat de mari privilegii în magazinele nesupuse vămilor. Altă sancțiune nu există. Regulamentul corpului de gardă nu prevede nici o pedeapsă pentru dezertare și din 1505 încoace nici un helvet nu a șters putina. E prima dezertare în 464 de ani. Domnilor și doamnelor, dați-mi voie să casc și să mă duc la culcare. Aceasta nu mai e o știre, ci un cîntec de leagăn insuportabil.

Radu COSAȘU

DEMONSTRATION MECANIQUE DES AUTOMOBILES ROUMAINES

Între realizările industriei românești — tot mai cunoscute și apreciate dincolo de hotarele țării — se numără și tipurile de autovehicule «M-461» și «Bucegi-113», special construite pentru a face față terenurilor accidentate. Imaginea de mai sus, reproducută din ziarul «Horoya», din Guineea, redă un aspect din timpul probelor lui «M-461» la Kaporo, relevîndu-se calitățile tehnice deosebite ale mașinii.

DEVALORIZAREA FRANCLUI

Neașteptata hotărîre a guvernului francez de a devaloriza francul a produs reacții dintre cele mai diferite în cercurile guvernamentale, de afaceri sau printre specialiștii din Occident dar, în general, uimirea nu a fost ascunsă. O asemenea hotărîre putea apărea necesară în timpul zguduiriilor monetare din noiembrie anul trecut sau din mai anul acesta, cînd presiunile asupra francului fuseseră foarte puternice. Într-o astfel de împrejurare, în noiembrie 1968, cînd toți observatorii prevedeau ca sigură devalorizarea — avînd în vedere situația economiei franceze, refuzul vest-german de a revaloriza marca și presiunile pe care guvernul de la Bonn le făcea asupra Parisului spre a-l determina să procedeze la o asemenea măsură — generalul De Gaulle a replicat, desigur, în primul rînd, din motive politice cu un nu categoric. Se pare că motive de aceeași natură au stat și la baza actualei decizii a guvernului francez. Hotărîrea a venit într-un moment de acalmie pe piața monetară occidentală, cînd, de altfel, și presiunile vest-germanilor, ocupați cu propria campanie electorală, practic nu se resimțeau; astfel devalorizarea a apărut ca urmare a unei voințe a guvernului francez și nu a unor presiuni din afară, de orice natură ar fi fost acestea. Nu trebuie ignorată nici împrejurarea actuală cînd speculațiile pe piețele occidentale cunosc un grad mai redus de intensitate, fapt care a evitat posibilitatea unor «evadări» masive din francul francez către alte valute occidentale.

Din punct de vedere economic însă, devalorizarea francului se impunea. După cum se știe, paritatea unei monede — ce exprimă, de fapt, o putere de cumpărare — reflectă relația dintre situația unei economii pe plan intern și poziția ei față de exterior. Astfel, pentru a simplifica pe cît posibil lucrurile, dacă pe plan intern evoluția prețurilor este mult diferită de cea de pe piețele externe, apar diferențe între puterea de cumpărare internă și cea externă a unei monede. Or, pe piața franceză prețurile au crescut într-o proporție mult mai mare față de cele de pe alte piețe occidentale (de exemplu de pe cea vest-germană), ceea ce a însemnat o depreciere mai mare a monedei franceze față de alte valute, în special marca. În consecință, puterile de cumpărare ale

celor două valute — pentru a ne referi numai la ele — erau mult diferite de relația pe care o exprima cursul oficial. Ca atare, marca apărea subevaluată și francul supraevaluat. În același timp deficitul ridicat al balanței de plăți franceze — urmare a unei mai reduse competitivități externe a produselor franceze — cît și

Turiștii străini sosiți pe aeroportul din capitala Franței după anunțarea devalorizării francului au căpătat în schimb valutei lor cu 12,75% mai mulți franci.

pierderile masive de devaloare ale Băncii Franței forțau devalorizarea.

O asemenea măsură poate, în cazul în care este susținută cu măsuri eficiente de îmbunătățire a situației economice, să aibă efecte pozitive mai ales asupra balanței de plăți, căci ea duce la «ieftinirea» produselor în exterior și deci, cel puțin pentru un anumit timp, la o competitivitate relativ mai ridicată a produselor franceze.

Implicațiile asupra sistemului monetar occidental pot fi însă foarte importante. Măsura franceză ar putea declanșa o reacție în lanț, lovînd, în primul rînd, lira — și așa afectată serios în ultimul timp — determinînd deci o nouă recrudescență a zguduiriilor sistemului monetar occidental.

Ilie ȘERBĂNESCU

LONDRA

PRO ȘI CONTRA ADERĂRII

Corespondență specială de la Gordon SCHAFFER

La recenta sa conferință anuală, cea mai mare organizație sindicală din Anglia, Sindicatul muncitorilor din transporturi și al muncitorilor necalificați — la care sînt afiliați peste 1 milion de muncitori și care are un vot hotărîtor atît în Congresul sindicatelor britanice (T.U.C.) cît și în Partidul Laburist — s-a pronunțat cu hotărîre împotriva intrării Angliei în Piața comună vest-europeană (C.E.E.). Respectivul sindicat a adoptat o rezoluție în care și-a reafirmat împotrivirea față de aderarea la C.E.E. «fără garanții corespunzătoare pentru apărarea intereselor britanice fundamentale, inclusiv menținerea dreptului de a duce o politică externă independentă și de a ne organiza economia în vederea asigurării progresului social». Este cunoscut că tocmai aceste garanții nu pot fi și nu vor fi acordate de celelalte țări vest-europene.

Sprînjitorii adeziunii britanice la C.E.E. arată că aceasta ar constitui o uniune strict economică ce deschide posibilități noi de intensificare a comerțului.

Sindicatul își dau seama astăzi, într-o măsură mai mare decît cu prilejul dezbaterilor anterioare în jurul aderării Angliei la C.E.E., în ce măsură va fi amenințată capacitatea lor de a apăra și îmbunătăți nivelul de trai. Ele sînt conștiente că la lupta lor pentru menținerea nivelului de trai al muncitorilor, patronii vor răspunde că salariile mai ridicate i-ar împiedica de la concurența în interiorul C.E.E. și fără îndoială că guvernul, fie el laburist sau conservator, va încerca să-și impună politica de înghețare a salariilor. Există totodată o înțelegere din ce în ce mai mare a faptului că în prezent posibilitățile de comerț cu țările socialiste au crescut în raport cu situația existentă în momentul primelor tentative, nereușite, de aderare la C.E.E. Economia țărilor socialiste, în

rapidă dezvoltare, prezintă mult mai multe elemente complementare pentru industria noastră decît cea a Europei occidentale, care este interesată în a vinde aceleași produse industriale ca și Anglia.

Totodată, a devenit limpede că intrarea în C.E.E. ar da o lovitură zdrobitoare agriculturii noastre. Politica agricolă a C.E.E. se bazează pe o comunitate care și impune propriile restricții, prețurile fiind menținute artificial prin retragerea surplusurilor de pe piață, plătindu-se agricultorilor un preț minim pentru produsele nedorite. Acum, Comisia europeană, organul executiv al C.E.E., a publicat un program intitulat «Agricultură 1980» care tratează obiectivele pentru deceniul următor. Programul declară față de costul achiziționării de produse excedentare de la agricultori este prea ridicat, și astfel elaborează planuri pentru «realizarea unui echilibru între ofertă și cerere». Se intenționează să se procedeze astfel nu prin sporirea consumului, ci prin reducerea producției.

«Obiectivul principal — se spune în program — va fi de a încuraja pe fermieri să creeze întreprinderi agricole viabile». De fapt, este limpede că rezultatul va fi o acaparare de către fermierul mai bogat a vecinilor săi mai săraci. Raportul arată limpede că «Consiliul ministerial va confirma obiectivele acestui program care va fi obligatoriu pentru statele membre». Se așteaptă ca fiecare țară în parte să elaboreze o legislație națională pentru traducerea în viață a hotărîrilor.

Fermierii britanici s-au împotrivit aderării la C.E.E. iar aceste noi propuneri nu vor face decît să intensifice rezistența lor.

Poporul britanic începe să-și dea seama că C.E.E. este instrumentul monopolurilor capitaliste.

și a faptului că planează amenințarea cu intervenția militarilor britanici. Este semnificativ în acest sens faptul că în relațiile corespondenților de presă din Belfast catolicii și protestanții din cartierul Crumlin erau apreciați a fi «pe picior de război» și se semnală, de asemenea, ca un fenomen

nou, exodul familiilor protestante din cartierele locuite în majoritate de catolici și viceversa, ca urmare a unor scrisori de amenințare trimise de elemente extremiste aparținînd ambelor tabere.

Radu BUDEANU

PRETORIA SFIDEAZĂ

«Ne aflăm în Africa de sud-vest de peste 50 de ani și nu intenționăm să părăsim niciodată acest teritoriu, pentru că sîntem hotărîți să apărăm această regiune, și grupările etnice care o populează, de orice agresiune externă» — a declarat zilele trecute, plin de sine, Hilgard Müller, ministrul de externe al regimului de la Pretoria. Șeful diplomației rasiștilor sud-africani a afirmat, nici mai mult nici mai puțin, că «nu ocupăm pe nimeni și nimic. Poporul din sud-vestul Africii stăpînește pe deplin teritoriul pe care locuiește și vedem prosperitatea sa numai sub protecția noastră». Mergînd chiar mai departe, Müller a declarat textual: «Elemente ireponsabile din cadrul Organizației Națiunilor Unite împing această organizație pe o cale periculoasă. Întrebarea care se pune este în interesul cui acționează. În ce ne privește — a afirmat fără să roșească ministrul rasișt — noi servim interesele diverselor grupări ale populației sud-africane».

Precum se vede, regimul de la Pretoria, care nu a permis pînă în prezent nici unei misiuni a O.N.U. să pătrundă în acest teritoriu și să constate așa-zisa «bunăstare și prosperitate» a populației băștinașe din Namibia, este hotărît să persiste în atitudinea de sfidare a legalității internaționale. Anexînd de facto Africa de sud-vest și transformînd-o într-un uriaș ghetou în care continuă să guverneze prin reprobatele practici rasiște, guvernul R.S.A. a izolat total de lumea exterioară

acest teritoriu, încălcînd toate hotărîrile votate de O.N.U.

După cum se știe, rezoluția din 27 octombrie 1966 a Adunării Generale a O.N.U. a decis anularea mandatului R.S.A. asupra Africii de sud-vest; totodată, s-a stabilit crearea unei administrații noi, sub egida Națiunilor Unite, și anularea tuturor ingerințelor rasiște instaurate acolo de Pretoria.

În prezent, autoritățile rasiște acționează în vederea aplicării unui plan de împărțire Africa de sud-vest în diviziuni administrative în funcție de grupurile etnice, cu alte cuvinte de extindere a nefastei politici a bantustanelor — rezervații pentru populația africană — și de a aplica draconicele rînduiri ale apartheidului pe teritoriul sud-vest african, transformat într-o provincie a R.S.A.

Aceste acțiuni, destinate perpetuării dominației asupra teritoriilor Africii de sud-vest, nu pot însă stăvilii afirmarea voinței de libertate a populației africane. «Nu vom da nici un pas înapoi de la țelul nostru de a ne elibera țara», a declarat recent unul dintre liderii organizației populare din Africa de sud-vest (SWAPO) care conduce lupta pentru independență a acestui teritoriu. Luptă pe care întreaga opinie publică mondială progresistă o privește cu simpatie și o sprijină. Fapt care se degajă și din dezbaterile din aceste zile în Consiliul de Securitate al O.N.U.

I. ALEXANDRESCU

IRLANDA: DIN NOU ÎNCORDARE

După o perioadă de relativ calm, conflictul dintre cele două principale comunități religioase — protestantă și catolică — din Irlanda de Nord a înregistrat recent noi accentuări, deși pentru observatorii politici desemnarea principalilor vinovați ai acestei situații este dificilă, pentru simplul motiv că ambele comunități se fac reciproc responsabile de deteriorarea relațiilor dintre ele. Protestanții afirmă cu hotărîre că, intrînd cu intenții pașnice în cartierul catolic, cu ocazia procesiunii Ordinului de Orania, au fost bruscați de catolici, în timp ce ultimii consideră pro-

cesiunea protestantă drept un act delinvent agresiv. Indiferent de stabilirea culpabilității pentru actualele dezordini, se pare că forțele speciale ale poliției nu au fost în stare decît să înregistreze, la fața locului, vitrine sparte, felinare dezrădăcinate și în general scenografia clasică a luptei de stradă. Incendiile și resturile de baricade au conferit Belfastului suspensul stării de război, căci, după cum afirmă martorii oculari, capitala Irlandei de Nord nu a mai prezentat o asemenea imagine de la ultimul război mondial.

Natural, atari incidente nu au lăsat calme autoritățile, care, rapid întoarse din week-end, s-au întrunit în ședință comună pentru a discuta implicațiile conflictului și a lua măsurile necesare pentru restabilirea ordinii. Primul ministru irlandez, James Chichester Clark, a trebuit, la rîndu-i, să-și scurteze vacanța din Elveția, și a plecat la Londra unde a avut întrevederi cu premierul Wilson, în cursul cărora a fost evocată posibilitatea «în ultimă extremă» de a se apela la soldații britanici încartiruiți în Irlanda de Nord pentru a fi folosiți ca «amortizor» în conflictul protestant-catolic. Oricum, această vizită a premierului nord-irlandez în capitala britanică este apreciată de observatori ca oglindind o situație mult mai gravă decît pareă.

De altfel se pare că tensiunea dintre protagoniști — protestanți și catolici — nu pare să se diminueze, în pofida măsurilor severe adoptate de autorități. ca

Orașul nord-irlandez Belfast în timpul noii serii de incidente.

Deși a trecut aproape o lună de la accidentul de automobil al senatorului Edward Kennedy, în cursul căruia și-a pierdut viața fosta secretară a fratelui acestuia, Robert — Mary Jo Kopechne — fapt pentru care senatorul de Massachusetts a fost condamnat la două luni închisoare cu suspendarea pedepsei; deși, după ce-și anunțase intenția de a renunța la mandatul său, în urma numeroaselor luări de poziție în favoarea sa a revenit asupra acesteia, reocupîndu-și locul în Senat (iată-l în fotografie, asaltat de ziaristi la sosirea la Capitol Hill), noua «afacere Kennedy» pare să nu se fi încheiat, procurorul Edmund Denis de la parchetul din Boston cerînd o nouă anchetă judiciară asupra împrejurărilor în care s-a produs tragicul accident, anchetă care urmează să înceapă la 3 septembrie la Edgartown (Massachusetts).

de Mircea RĂDULESCU

La 15 august, ziaristii din România socialistă sărbătoresc Ziua presei, zi în care se împlinesc 38 de ani de la apariția în ilegalitate a ziarului «Scinteia», organ central al C.C. al P.C.R. În acest an, Ziua presei române se înscrie pe largile coordonate ale lucrărilor și hotărârilor de însemnată istorică ale Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român și ale manifestărilor prilejuite de cea de-a 25-a aniversare a eliberării de sub jugul fascist, 23 August 1944, eveniment crucial în istoria României.

În sfertul de veac care a trecut de la eliberare, presa comunistă din țara noastră a parcurs un drum în care s-au oglindit drumul de muncă și de luptă străbătut de întregul popor muncitor în fărâșirea noii sale orînduirii, lupta și eforturile pentru construcția și desăvîșirea societății socialiste în țara noastră. În acești ani, și mai ales în ultima perioadă, presa din România a cunoscut un proces de creștere și diversificare, de îmbogățire a conținutului și a mijloacelor de expresie jurnalistică, importante transformări de structură și profil.

La baza conținutului activității lor de fiecare zi, jurnaliștii din țara noastră pun nesecatul izvor al vieții, forța imensă de dinamizare a întregii activități economice, politice, social-culturale generate de Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român, care a stabilit cu claritate — pentru o întreagă perioadă viitoare — direcțiile principale de dezvoltare continuă a economiei naționale, de perfecționare a orînduirii sociale și de stat, de întărire a rolului conducător al partidului, de dezvoltare a activității ideologice, de promovare consecventă a politicii externe a partidului în slujba socialismului și păcii.

Congresul al X-lea al P.C.R. a subliniat rolul deosebit pe care presa, radioul și televiziunea îl au în ansamblul activității ideologice, în promovarea ideilor înaintate, în informarea și formarea opiniei publice, în stimularea bogatelor resurse de hărnicie, pricepere și energie creatoare ale muncitorilor, țărănilor, intelectualilor în întreaga activitate. Subliniindu-se progresele vizibile făcute de presa noastră în ultimii ani, în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congres se arată: «În educația socialistă a maselor, în informarea și formarea socialistă a opiniei publice în direcțiile cerute de progresul societății noastre, presa și radioteleviziunea sînt chemate să joace un rol tot mai activ și eficient».

Prin grija partidului și guvernului, presa și radioteleviziunea din România posedă astăzi o importantă bază tehnică materială, care se dezvoltă și se perfecționează continuu. Un indiciu grăitor al dezvoltării și răspîndirii presei îl constituie sporirea continuă a tirajelor, apariția unor noi ziare și reviste. În România se tipăresc aproape 600 de publicații — cotidiene centrale și locale, reviste de cultură și de specialitate — într-un tiraj total de peste 10 milioane de exemplare la o apariție sau într-un tiraj global anual de 1 miliard 400 de milioane de exemplare. În anul trecut au fost create publicații cotidiene și săptămînale în toate județele; în prezent apar 54 de gazete județene (dintre care 40 de cotidiene) într-un tiraj total de circa 1 200 000 de exemplare la o apariție.

În concordanță cu politica națională marxist-leninistă a partidului și statului nostru, în România se editează numeroase ziare și reviste în limbile naționalităților conlocuitoare (maghiară, germană, sîrbă ș.a.), dintre care 18 sînt publicații de informare generală (10 cotidiene) și 23 — reviste periodice.

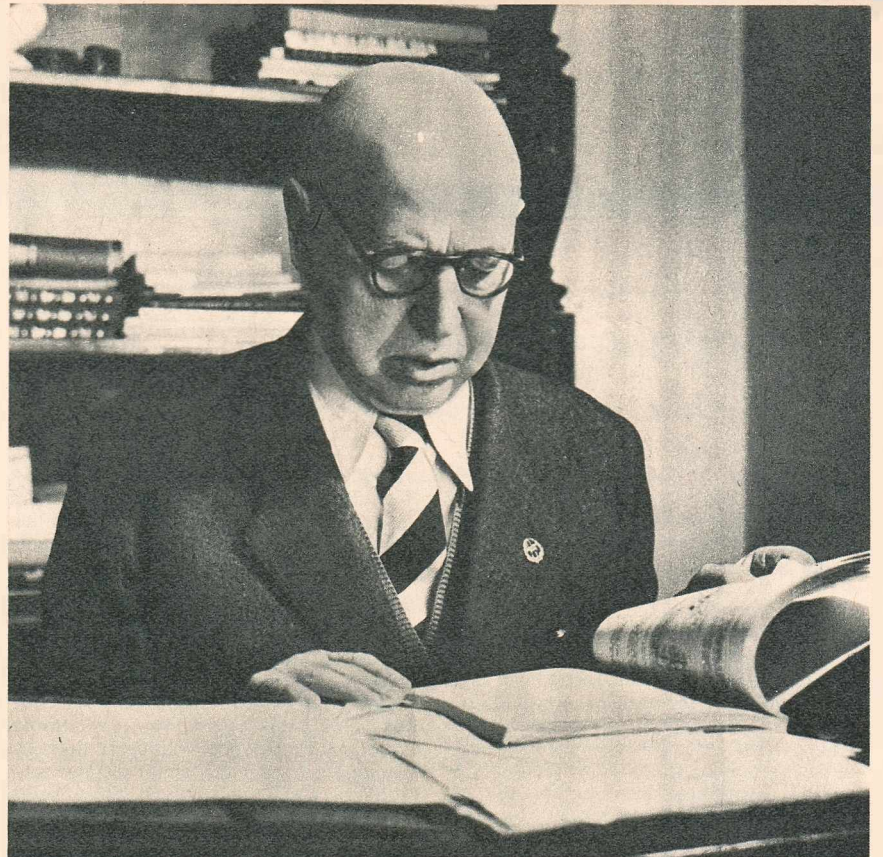
Caracterul profund democratic al presei noastre se exprimă nu numai prin tirajele în creștere și larga difuzare și audiență în rîndurile publicului, ci și prin aportul direct al cititorilor, al specialiștilor din toate domeniile la redactarea presei. Ca urmare a lărgirii democrației socialiste, dezbateră publică — în coloanele ziarelor și revistelor, la radio și pe micul ecran — a celor mai importante probleme ale politicii partidului, ale dezvoltării țării a devenit în ultimii ani o metodă cu însemnate rezonanțe și rezultate practice. Un exemplu deosebit de grăitor îl reprezintă discutarea în presă a Tezelor C.C. al P.C.R. pentru Congresul al X-lea al partidului și a proiectului de Directive ale Congresului al X-lea al P.C.R. privind planul cincinal pe anii 1971-1975 și liniile directoare ale dezvoltării economiei naționale pe perioada 1976-1980. Această dezbateră a oferit posibilitatea ca membrii de partid, toți cetățenii să-și exprime opiniile nu numai în diferite adunări, ci și în paginile presei, asupra activității partidului, a programului său de viitor.

Presa, radioul și televiziunea română, ziaristii din țara noastră consideră ca o datorie de onoare a lor aceea de a exprima și susține, prin mijloacele de care dispun, poziția consecventă, constructivă, pătrunsă de spirit internaționalist a Partidului Comunist Român — expusă cu deosebită claritate de tovarășul Nicolae Ceaușescu — în legătură cu politica și relațiile internaționale, cu problemele unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, ale întăririi coeziunii tuturor forțelor care luptă împotriva imperialismului. Printr-o informare corectă, prin relatarea și consemnarea cu simpatie a realizărilor obținute de popoarele și țările socialiste și forțele antiimperialiste din întreaga lume, prin oglindirea obiectivă a evenimentelor internaționale, presa noastră slujește cauza unității partidelor comuniste și muncitorești, a prieteniei și solidarității tuturor forțelor antiimperialiste.

Principiul suprem după care se călăuzește presa noastră este principiul conducerii de către partid. Educați în spiritul unor înalte calități politice, cetățenești — respectul pentru adevăr, pasiunea pentru ceea ce este nou și progresist, combativitatea și onestitatea profesională — ziaristii români și cei din rîndurile naționalităților conlocuitoare consideră drept principala lor îndatorire aceea de a sluji cu devotament și abnegație cauza partidului comunist, a poporului, a patriei socialiste.

Uniunea ziaristilor din Republica Socialistă România — organizație obștească și profesională de creație care face parte din Frontul Unității Socialiste, grupînd în rîndurile sale pe cei ce lucrează în domeniul mijloacelor de informare de masă din țara noastră — are ca principală menire o activitate din ce în ce mai susținută în sprijinul pregătirii politice temeinice, al perfecționării profesionale a ziaristilor, al extinderii metodelor gazetăriei moderne, astfel ca presa și radioteleviziunea să-și îndeplinească într-o mai mare măsură funcția politico-socială și educativă, să răspundă tot mai mult exigențelor publicului. Uniunea ziaristilor din țara noastră desfășoară o intensă activitate și pe plan internațional, promovînd cu consecvență colaborarea largă și schimbul de vederi cu gazetarii din toate țările în spiritul cunoașterii și colaborării reciproce.

Însuflețită de înalta responsabilitate politico-cetățenească ce îi revine, călăuzită de politica Partidului Comunist Român, presa din România socialistă își aduce și își va aduce și pe viitor contribuția la înaintarea țării în mod hotărît pe drumul fărîșirii societății socialiste, multilateral dezvoltate, va contribui la slujirea neabătută a cauzei nobile a socialismului și păcii în întreaga lume.

CONSTANTIN I. PARHON

S-a stins din viață, în urma unei boli îndelungate, academicianul prof. dr. Constantin I. Parhon, om de știință eminent, vechi militant al mișcării muncitorești și democratice din țara noastră.

Născut la 28 octombrie 1874 la Cîmpulung-Muscel, C.I. Parhon și-a desăvîșit studiile prin absolvirea excelentă a Facultății de medicină din București, în anul 1897, unde este remarcat de profesorii de specialitate și mai ales de savantul Gheorghe Marinescu. Munca asiduă și realele sale calități îi oferă posibilitatea ca la vârsta de 35 de ani să elaboreze primul tratat de endocrinologie din lume, fiind creatorul școlii noastre de endocrinologie și unul dintre fondatorii acestei științe pe plan internațional. Trei ani mai târziu, în 1912, este numit profesor de clinică neuropsihiatră la Facultatea de medicină din Iași și director al Spitalului de boli psihice de la Socola și, după o activitate meritorie desfășurată de-a lungul a 20 de ani, în 1933 profesorul Constantin I. Parhon devine titular al catedrei de endocrinologie a Facultății de medicină din București, după ce în anul 1928 fusese ales membru al Academiei Române.

Munca desfășurată în cadrul facultății și Institutului de endocrinologie inițiat și condus de el i-a adus o largă apreciere în țară și peste hotare, savantul român fiind ales membru al unui mare număr de academii și socie-

tăți străine; numeroase universități și institute de învățămînt superior de peste hotare i-au acordat titluri științifice.

Constantin I. Parhon oferă exemplul cel mai fericit de simbioză a muncii științifice cu devotamentul obștesc. Dăruit trup și suflet cauzei națiunii române, propășirii neamului din rîndul căruia s-a ridicat, doctorul Parhon ia contact încă din tinerețe cu mișcarea muncitorească, cu ideile socialismului, devenind membru al Partidului Comunist Român o dată cu înființarea acestuia, în anul 1921, luptînd, în ciuda persecuțiilor, împotriva cercurilor reacționare, a fascismului, pentru democrație, libertate și independență națională.

A fost unul din fondatorii, în anul 1934, a asociației «Amicii U.R.S.S.», rămînînd pînă la sfîrșitul vieții președintele de onoare al A.R.L.U.S., militînd continuu pentru întărirea relațiilor de prietenie cu Uniunea Sovietică, în spiritul cauzei păcii și internaționalismului proletar.

După 23 August 1944, C.I. Parhon participă activ la zidirea noii orînduirii sociale, fiind președinte al primului Parlament democratic constituit în urma alegerilor din 1946 și apoi președinte al primului Prezidiu al Republicii Populare Române.

Țara noastră pierde prin dispariția lui C.I. Parhon pe unul dintre cei mai distinși și devotați fii ai săi.

carte

Constatăm la editura politică o vie și diversă activitate concretizată prin apariția a numeroase și valoroase cărți, dintre care semnalăm:

• Karl Marx — Friedrich Engels: Opere, vol. 30. Partea întâi a volumului cuprinde corespondența dintre Marx și Engels (ianuarie 1860 — septembrie 1864) iar partea a doua — scrisori ale lui Marx și Engels către diverse persoane (ianuarie 1860 — septembrie 1864). De asemenea sumarul mai conține un adaos, anexe, adnotări și diverși indici bibliografici.

• Din seria Opere complete de V.I. Lenin a apărut un nou volum, al 52-lea, care cuprinde: scrisori, bilete, telegrame, telefonograme scrise în perioada noiembrie 1920 — iunie 1921).

• Dumitru Ciumburdean, caporal pe frontul primului război mondial și tânăr militant al mișcării muncitorești, își facea zilnic însemnări despre viața sa ostășească în carnetul pe care-l purta permanent cu el. Aceste însemnări sint cuprinse în cartea Jurnal de front al caporalului Dumitru Ciumburdean, revelatoare prin adevărurile conținute și emoționantă prin suflul generos umanitar ce o străbate.

• Meditațiunile fertile în sugestii, aprecieri și concluzii, de loc simpliste și nenuanțate, asupra unor dezbateri fundamentale în estetica, precum acelea privind relațiile dintre conștiința artistică și cea morală, dintre etic și estetic, întâlnim în cartea lui Radu Sommer: Autonomie și responsabilitate în artă.

• Sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. și sub îngrijirea unui colectiv format din I. Popescu-Puturi, N. Goldberger, A. Deac, N. Copou a fost întocmit, pe bază de documente și amintiri, volumul În sprințul Republicii Ungare a Sfatuților (1919). Cu capacitatea de atracție și interes deținută de memorial și document, culegerea ne vorbește despre «poziția profund internaționalistă a muncitorimii române, precum și a unor pătri sociale, de solidarizare cu revoluția proletariatului ungar din 1919».

• O frumoasă inițiativă a editurii o aflăm în publicarea cărții Știință și sinteză care însumează expunerile și dezbaterile ce au avut loc în cadrul colochiului internațional organizat de UNESCO cu prilejul a 10 ani de la moartea lui Albert Einstein și a lui Pierre Teilhard de Chardin și împlinirii a 50 de ani de la apariția teoriei relativității generale. Textele datorate unor proeminente personalități ale gândirii mondiale contemporane contribuie substanțial nu numai la cunoașterea celor două mari figuri, ci și la aceea a tendințelor ce se întretaie în complexul tablou al problematicii științifice contemporane. Cartea «Știință și sinteză» inaugurează o nouă colecție a editurii, intitulată Idei contemporane.

cinema

• Fata din parc. Lungul drum către maturitate al unor tineri dezorientați de ecuațiile vieții, altele decât cele din școală. Cînd diafan, cînd didacticist, filmul lui Stole Jankovici (studioul Avala Film — Belgrad) aruncă totuși câteva in-

Senta Berger

trebări neliniștitoare. În distribuție: Neda Arnerici, Gojko Drlavici, Ljuba Tadic. Bata Zivojinovic, Miodrag Petrovici-Ckalja, Dragomir Felba.

• Sherlock Holmes. Titlul spune totul! Ceea ce am mai putea adăuga noi este că în rolul titular îl vom întâlni pe Christopher Lee («Cîinele din Baskerville»), actor specializat în «poliște» și — în vremea din urmă — în filme de groază. Regia: Terence Fisher. În alte roluri: Senta Berger, Hans Nielsen, Ivan Desny, Leon Asquin, Thorley Walters.

• Recomandăm câteva noi documentare realizate de studioul «Al. Sahia», filme ce au meritul de a respecta «supunerea la obiect», filme cu o tematică diversă, oglindind multitudinea preocupărilor celor ce slujesc genul scurt: Reclamația (regia — Gabriel Barta, imaginea — Gheorghe Herschdörfer); Statornicie (regia — Mircea D. Popescu, imaginea — Constantin Teodorescu); Convergența (scenariul și regia — Dona Barta, imaginea — Fr. Patakfalvi); Memoria vieții (regia — Constantin Budisteanu, imaginea — Claudiu Soltescu); Metale neobișnuite (regia — Doru Cheșu; imaginea — Victor Popescu).

• Mari cineaști pe ecranele noastre: Michelangelo Antonioni (Desertul roșu); Federico Fellini (La dulce via); Alain Resnais (Anul trecut la Marienbad).

• Nu pierdeți aceste filme: Șopronul roșu (Jiri Hanibal). Creola, ochii-ți ard ca flacăra (Dino Risi); Alexandru cel fericit (Yves Robert); Străin în casă (Pierre Rouve).

• Actrița americană Sharon Tate a avut un sfârșit mai cumplit decît în filmele imaginate de soțul ei, cineastul Roman Polanski; împreună cu încă patru persoane, a fost victimă a unui monstruos masacru petrecut într-o vilă din Los Angeles.

Sharon Tate

disc

• În semn de omagiu adus Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român și aniversării a 25 de ani de la eliberarea patriei, casa noastră de discuri a dat la iveală culegerea Sub mîndre flămuri, cuprinzînd cele mai reprezentative lucrări corale închinete partidului și țării: «Republică, măreață vatră» a lui I.D. Kirescu, «Oă pămîntului» de Theodor Bratu, «Partidul, conștiință măreață» de Radu Palladi, «Pe drum de victorie» de I.D. Kirescu, «Noi te cîntăm în cîntece de slavă» de Emil Lerescu și altele (EXE-0438).

• Un alt emoționant omagiu adus partidului și eliberării patriei îl constituie discul: Frumoase versuri spune țara... În lectura autorilor, simțămintele exprimate sună tulburător prin autenticitatea izvornică din lipsa de profesionalism a recitării, prin glasul deschis, mișcat, neafectat al făuritorilor versurilor, de la Tudor Arghezi și Lucian Blaga pînă la tinerii poeți din generația de după 23 August (EXE-0439).

• Cele două simfonii înregistrate recent la «Electrecord» în interpretarea Orchestrei de cameră (fără dirijor) a RTV, sub îndrumarea concertmaestrului Radu Zvořisteanu, formație de o reală valoare interpretativă, ne înfățișează pe cei doi mari clasici: Joseph Haydn (Simfonia nr. 45, în Fa diez minor «Despărțirea») și W.A. Mozart («Simfonia 29 în La major») (ECF-0406).

muzică

• În cadrul stagiunii «de August» a Filarmonicii vom asculta concertul coral «à capella» închinat creației corale românești contemporane și a înaintașilor noștri. Dirijează, V. Pântea (18 august, sala Ateneu).

• O altă manifestare a stagiunii: sala mică a Palatului va găzdui la 20 august un concert de muzică de cameră, de asemenea de compozitori români: Tiberiu Olah, Mihai Moldoveanu, Mihail Jora, Zeno Vancea, Tudor Ciortea, Pascal Bentoiu. Își dau concursul soliștii: soprana Emilia Petrescu, clarinetistul Aurelian Octav Popa, pianistul Ștefan Gheorghiu, Nicolae Rădulescu și Nicolae Licareț, violonistul Valentin Gheorghiu.

plastică

• La 81 de ani, pictorul Dumitru Ghiță este din nou prezent în galeriile bucureștene. Împreună cu Aurelia Ghiță, cei doi artiști expun o selecție retrospectivă din lucrările lor în noua sală «Apollo» din Calea Victoriei. Aurelia Ghiță prezintă 16 tapiserii de o rară frumusețe, iar Dumitru Ghiță, 26 de pinze printre care remarcabilele «Țărani ardeleni» (1927), «Țirg» (1942), «Flori de munte» (1957) etc.

• A treia expoziție republicană a cercurilor de fotoamatori s-a deschis la Galeriele de artă fotografică din strada Brezoianu. Ea însumează circa 170 de lucrări

alb-negru, selecție restrînsă din lucrările prezentate la expozițiile județene, și prezintă imagini ale României contemporane.

• Desenator și caricaturist apreciat, Adrian Lucaci se prezintă într-o nouă postură, aceea de grafician preocupat de explorarea unor universuri vizuale inedite în care formele și semnul sint menite să releve sensuri existențiale noi (Galeriile de artă, bd. Magheru 20).

teatru

• O premiera în cinstea celei de-a 25-a aniversări a eliberării. La Bacău, un tânăr autor, Ion Ghelu Destelnicu, și-a dedicat piesa sa Depărtarea acestui eveniment.

• Pentru teatre, vara a luat sfârșit. Se pregătește noua stagiune. În curînd, gongul va răsună, saluînd și el cea de-a 25-a stagiune teatrală de la 23 August.

• Întîlnim cu satisfacție în repertoriu și nume noi de autori, nume de tineri sau dramaturgi mai puțin cunoscuți. Ilie Păunescu va fi prezentat de catre Teatrul Mic cu Maria 714, piesa dedicată zbuciumatei vieți a lui Brîncoveanu, iar Maria Földes va debuta în Capitală la Teatrul «C.I. Nottara» cu Ce scurată e vara, spirituală comedie lirică; Gh. Scripcă debutează și el la Teatrul «Ion Creangă» cu fetea Roata morii, iar la Național iesean se va produce debutul ziaristului Mircea Radu Iacoban cu piesa Două muzici — două (tot aici se va juca un spectacol ce cuprinde și doua piese într-un act de Sorana Coroamă). În sfârșit, Gh. Tenulescu își va vedea reprezentată piesa Plafonul la Teatrul din Botoșani, iar Teatrul din Piatra Neamț notează și el în calendarul viitoarei stagiuni un debut absolut: Ciubăr Vodă de Laurențiu Faifer.

• Danton de Camil Petrescu, care așteaptă de mulți ani să fie reprezentată (în ciuda faptului că mai multe teatre au anunțat-o, fapt rămas doar în planuri), va fi în sfârșit jucată de Teatrul Național din București ca și de Teatrul Național din Cluj.

televiziune

Începînd cu tradiționala transmisie din dimineața zilei de 23 August (ora 8.00) de la PARADA MILITARĂ ȘI DEMONSTRATIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ ȘI DIN TARĂ CU PRILEJUL CELEI DE-A 25-A ANIVERSĂRI A ELIBERĂRII PATRIEI DE SUB JUGUL FASCIST, programul televizat al acestei săptămîni poartă, aproape în întregime, pecetea marii sărbători pe care o întîmpinăm cu toții. Rubricile de film («Tunelul», «Cartierul veseliei», «Columna», «La patru pași de infinit»), de teatru («Surorile Boga»), de muzică de toate genurile (Finala celui de-al IX-lea concurs al formațiilor și artiștilor amatori. Concertul coral «Din inimă îți cîntăm partid iubit»), ciclul «Capodopere ale muzicii universale» — Simfonia I-a de George Enescu, folclor, muzică ușoară) sint închinete creației românești. O seamă de reportaje între care cităm ciclul de transmisii de la Expoziția realizărilor economiei naționale — România 1969, monografiile contemporane, coordonatele viitoare ale științei românești, documentarul TV

«August» etc., toate acestea își propun să ne dea imagini bilanțiere ale realizărilor cu care poporul nostru se înfățișează la cea de-a 25-a aniversare a eliberării sale.

Din restul programelor spicuiem: DUMINICĂ 17 AUGUST. Concertul unor distinși soliști ai Operei române: Elena Cernei, Marina Crilovici, Valentin Teodorian, Constantin Dumitru, Vasile Moldovan, Lucian Marinescu (21.30).

LUNI 18 AUGUST. Între metronom și cronometru afișează teme de concurs «Plimbare prin București» și «Romanul românesc contemporan» (20.00).

MĂRȚI 19 AUGUST. Scriitorul Zaharia Stancu în Prim-plan (22.00) • Cîntă Jacqueline Midinette (22.55).

MIERCURI 20 AUGUST. Televiziunea ne propune «Revista vedetelor». Cine credeți că dansează și cîntă în acest film? Iată-i: Bette Davis, Humphrey Bogart, Errol Flynn, Olivia de Havilland, Ann Sheridan, Ida Lupino (20.00).

• O.Crohmalniceanu, Alex. Ivastuc, N. Ciobanu, Aurel Baranga, Valeriu Răpeanu sint participanții unei noi ediții a emisiunii Convorbiri literare (22.55).

JOI 21 AUGUST. O interesantă temă programează emisiunea Cronica ideilor: «Expresia teoretică a societății românești contemporane» (19.00).

VINERI 22 AUGUST. Un reportaj de Ana Berceanu: «În țara celor 20.000.000» (20.00).

SÎMBĂȚĂ 23 AUGUST. Interviziune: «Cîntare României socialiste». Un spectacol muzical-coregrafic festiv cu o participare artistică selectă, în frunte cu Ion Voicu, Nicolae Herlea, Ion Dacian, corul «Madrigal» etc. (20.00).

Nicolae Herlea

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru Concursul pronosport nr. 33, etapa din 17 august 1969

I. Chimia Sv.-Sp. stud.	1
II. Metalul Tg.-Oțelul Gl.	x
III. Știința Bc.-Progresul	x
IV. Flacăra Moreni-Dunărea I.	1
V. Portul C-ța-Ceahlăul	1
VI. Poiana-Metrom	1
VII. Ripensia-Minerul B.M.	1
VIII. C.F.R.-Arad-C.S.M. Reșița	x
IX. Olimpia Oradea-A.S. Cugir	1
X. Metalul Hd.-Vagonul	1
XI. Olimpia S.M.-Electroputere	x
XII. Minerul Anina-Metalul Tr. Sev.	1
XIII. Gaz metan-C.F.R. Tim.	x

rti 12 august 1969, orele 16. Mii de oameni ai
ncii din Capitală s-au adunat în Piața Republicii,
tru a lua cunoștință de hotărârile Congresului,
tru a marca, și în acest fel, atașamentul față de
itica partidului, adeziunea lor totală la acest
ment hotărâtor din istoria contemporană a Ro-
niei.

Fotografie de Traian PROSAN

